

Ο ΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΙΑΝ

ΤΕΥΧΟΣ ΚΑ΄.

ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΕΩΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΤΗ 15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1881.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΗΓΩΝ

ΔΙΣ ΕΧΡΩΝΤΟ ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ
ΙΣΤΟΡΙΚΟΙ ΕΝ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΤΗΣ
ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Υπό Κ. Ε. Egger.

Μετάφρασις

Α. Α. Λαζαρίδου.

(Ίδε τεύχος ΚΓ΄)

Τὸ πάλαι ὑπῆρχε καθιερωμένος νόμος, ἔθος, τὰ μάλα σπουδαῖον διὰ τὴν ἠθικὴν, οὕτως εἰπεῖν, ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὅπερ γνωστὸν τυγχάνει ἡμῖν χάρις τῶν ἀνακαλυφθέντων ἐν Δελφοῖς ἐπιγραφῶν. Ὑπῆρχεν ἔθος παρὰ τοῖς

ἀρχαίοις, ὅπως ἅπαντες ἀφιερῶνται, ὁλοῦναι πολυμένοι, εἰς τινα θεόν. Τοῦτου οὐδεὶς τῶν μέχρις ἡμῶν διασωθέντων συγγραφέων καὶ ποιητῶν, λατίνων τε καὶ Ἑλλήνων, μνημονεύει.

Αἱ λεπτομέρειαι δ' αὐτοῦ ὡς καὶ ἡ οἰκονομία γνωσταὶ ἡμῖν ἐγένοντο ὑπὸ τῶν ἑκατοντάδων ἀντιγράφων, ἅπερ ἐκ τῆς ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Δελφοῖς ἀνακαλυφθείσης ἐπιγραφῆς ἐλήφθησαν καὶ τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν κ. κ. Foncart καὶ Wescher ἐδημοσιεύθησαν. Ἐκ τοῦ χειρογράφου δὲ τούτου δύναται τις νὰ σχηματίσῃ ἰδέαν τινα περὶ τῶν ἀπωλειῶν ἡμῶν.

Πρὸς τοῖς ἄνω δέον ὅπως ἐπιπροσθῶμεν, ὅτι τὰ μνημονευθέντα ἐγγραφα καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἦσαν κείμενα κεχαραγμένα ἐπὶ πλακῶν λιθίνων ἢ ὀρειχαλκίων. Τοῦτο δὲ συμ-

βαίνει, διότι ὁ χάρτης ἦτο σπάνιος καὶ ἐτιμᾶτο πολλοῦ ἐν Ἑλλάδι. Τὸ πρᾶγμα ἐν πρώτοις φαίνεται ἡμῖν λίαν παράδοξον. Οἱ Αἰγύπτιοι πρὸ τριῶν περίπου χιλιάδων ἐτῶν εἶχον εφεύρει εἰδός τι χάρτου πολυτίμου, τὸν πάπυρον, ὅστις ἦτο ἀρκούντως ἀδαρῆς καὶ εὐκόλως μετεφέρετο παρ' αὐτοῖς δὲ ἰδίᾳ, χάρις εἰς τὴν θερμοκρασίαν τῆς χώρας, ἐπὶ αἰῶνας ὀλοκλήρους διετρεῖτο ἀνευ σπουδαίας βλάβης. Διεσώθησαν δὲ μέχρις ἡμῶν μακρεῖς κυλινδροειδεις φάκελλοι, ὧν τινες ἀνάγονται εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Εὐδόξου. Πρὸς δὲ νῦν, εἴπερ ποτὲ, βέβαιον τυγχάνει, ὅτι οἱ Φαραῶν, οἱ βασιλεῖς τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου ἀπὸ τοὺς παναρχαίους χρόνους, οὓς διὰ τὴν Ἑλλάδα χρόνους μυθικοὺς ἢ ἠρωϊκοὺς ἀποκαλοῦμεν, ἕνεκα τῶν συνεχῶν πολέμων (1) πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ κράτη, εἰς στενάς μετ' αὐτῶν εὐρίσκοντο σχέσεις. Ἀπὸ τῆς δυναστείας ὁμοῦ τῆς Σάϊος (2) φιλικαὶ καὶ τακτικαὶ, φαίνεται, συνήφθησαν σχέσεις μεταξύ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν κατοίκων τῆς κοιλάδος τοῦ Νείλου. Ἐπὶ τινος δὲ στήλης τοῦ Ipsamboul εὐρηναὶ κεχαραγμένα τὰ ὀνόματα πολλῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν ἐκ τῶν συνοδευσάντων μέχρις αὐτοῦ τὸν βασιλέα Ψαμμίτιχον (3). Οἱ μισθοφόροι οὗτοί εἰσιν οἱ πρῶτοι, πρᾶγματι, οἵτινες συνέστησαν ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Νείλου ἐμπορικὰ γραφεῖα καὶ διέδωσαν ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα τὸ πολυτίμον τοῦτο προῖον τῆς Αἰγυπτιακῆς βιομηχανίας, τὸν πάπυρον,

(1) Ἴδε E. de Rougé: Σύνοψιν ὑπομνήματος ἐπὶ τῶν πρὸς τὴν Αἴγυπτον πολέμων τῶν τῆς Μεσογείου λαῶν περὶ τὸν XIV αἰῶνα π. Χ. ἐν Παρ. 1867.

(2) Πόλις τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου ἐπὶ τοῦ Δέλτα.

(3) Ὁ Ψαμμίτιχος ἦν υἱὸς τοῦ Νεχῶ ἐκ Σάϊος, εἰς τῶν 12 ἡγεμόνων τῆς Αἰγύπτου, οἵτινες, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Σέθωνος, διεμερίσαντο αὐτὴν πρὸς ἀλλήλους. Οὗτος βοηθούμενος ὑπὸ τῶν ἐκ Καρίας καὶ Ἰωνίας μισθοφόρων κατετρόπωσε τοὺς λαιποὺς καὶ ἀνηγορεύθη μονάρχης τῆς Αἰγύπτου τῷ 670 π. Χ. ἐπιτρέψας πρῶτος εἰς τοὺς ξένους τὴν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Αἰγύπτου εἴσοδον.

ὅστις μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης ἦτο ὄλως ἄγνωστος εἰς τὰς Ἑλληνικὰς χώρας (4). Ἡ Κρομμιακὴ γραφή, ἧς ἡ ἀνακάλυψις εἰς τοὺς Αἰγυπτίους ἀποδίδεται, πρὸ πολλοῦ ἦν ἐν χρῆσει. Ἀλλὰ αἱ μόναι ὕλαι ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐχρῶντο αὐτῇ ἦσαν πλάκες ἐκ λίθου ἢ μετάλλου καὶ δέρματα ζῶων ἀκαταλλήτως πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον παρασκευασμένα. Ταῦτα δὲ δὲν ἐπήκουν, ὅποτε προῦκειτο, ὅπως μεταφέρωσιν ἐπ' αὐτῶν μέγας καὶ ἐκτενεῖς πράξεις. Καί, πρᾶγματι, αἱ μᾶλλον ἀρχαῖαι Ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαί, ἐν αἷς δύναται τις τὰς πρώτας δοκιμὰς ἀπείρου γλυφίδος νὰ ἀνιχνεύσῃ, εἰσὶν ἅπασαι συνοπτικαί, ἀναγόμεναι εἰς ἐποχὴν οὐχὶ πόρρω ἀφεστηκυῖαν τοῦ ἔκτου π. Χ. αἰῶνος. Πᾶσαι τέλος αἱ γενόμεναι ἀνακαλύψεις ἀρχαίων χειρογράφων μαρτυροῦσι περὶ τῆς δυσκολίας, ἣν ὑφίσταντο οἱ ἀρχαῖοι ὅπως συνάπτωσι διὰ τῆς γραφῆς καὶ διατηρῶσι μακρὰ τεμάχια ποιήσεων ἢ πεζῶν συγγραμμάτων.

Ἡ εφεύρεσις τοῦ παπύρου ἐδέησεν ὅπως ἀμέσως δώσῃ ἄλλοίαν φάσιν εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην τῶν πραγμάτων. Ἀποδείξιν δὲ τούτου ἔχομεν τὴν νέαν ὄλως τροπὴν, ἣν ἔλαβεν ἡ Ἑλληνικὴ φιλολογία καὶ τὰς μεγάλας προόδους, ἃς ἐν βραχεῖ ἐποιήσατο. Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἀναφαίνεται ὁ πεζὸς λόγος καὶ ἀπὸ τοῦδε καταλαμβάνει τὴν θέσιν τῆς ποιήσεως καὶ καθίσταται τὸ μόνον ὄργανον, δι' οὗ ὁ ἄνθρωπος ἀναγράφει καὶ μεταδίδωσι τὰς σκέψεις καὶ τὰ διανοήματα αὐτοῦ, τὰς ἰδέας καὶ ἀρχὰς αὐτοῦ καὶ ὡς ἱατρός καὶ ὡς ἱστορικός καὶ ὡς φιλόσοφος. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς δὲ τοῦ Πεισιστράτου βλέπομεν συνισταμένης διαφόρους βιβλιοθηκῆς, ἀποθήκας δηλονότι βιβλίων ἢ συγγραμμάτων ἐπὶ παπύρου. Ἀλλ' ὁ πάπυρος δὲν διεδόθη ἀμέσως ἐν Ἑλλάδι, καίτοι τότε τοσοῦτους μεγά-

(4) Παραπέμπομεν τὸν ἀναγνώστην πρὸς πλείονας πληροφορίας ἐπὶ τούτῳ εἰς τὸ λαμπρὸν σύγγραμμα τοῦ K. Έγγερ: Essai sur l'histoire de la Critique· σελ. 485—493. Περὶ τῆς ἐπιρροῆς, ἣν ἡ χρῆσις τοῦ παπύρου ἐν Ἑλλάδι ἐξήσκησεν ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς προόδου τῆς Ἑλληνικῆς φιλολογίας.

λους καὶ ἐξόχως σοφοὺς ἄνδρας ἀριθμοῦση. Ἐπὶ δύο ὀλοκλήρους αἰῶνας ἐν Ἀθήναις ὁ χάρτης οὗτος ἐτιμᾶτο πολλοῦ, ἀντ' αὐτοῦ δὲ χρῆσιν ἐποιῶντο λεπτῶν ξυλίνων πλακῶν. Διδασκόμεθα δὲ τοῦτο ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ τῶν ἐξόδων, ἃ περ ἐποιήσαντο οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τῇ οἰκοδομῇ τοῦ περιφθίμου ναοῦ τοῦ Ἐρεχθεός, οὔτινος σελίδες τινὲς διεσώθησαν μέχρις ἡμῶν ἐκ τῆς ἀντιγραφῆς αὐτοῦ ἐπὶ πλακῶν μαρμαρίνων, ἃς ἐν τῇ Ἀκροπόλει εἶχον ἐναποτεθηκευμέναι. Ἐν τῷ λογαριασμῷ τούτῳ γίνεται λόγος καὶ περὶ τῶν ξυλίνων τούτων πλακῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα σα νίδων καὶ περὶ τοῦ παπύρου, ὡς χρησιμεύοντος καθ' ἑκάστην εἰς τοὺς ἐργολάβους τῶν μεγάλων τούτων ἐπιχειρήσεων. Ἐν φύλλον δὲ τοῦ χάρτου τούτου, οὗ ἡ τιμὴ σεσημειώται ἐπὶ τῶν μαρμαρίνων τούτων πλακῶν, ἐτιμᾶτο τότε, ὡς ἐγγιστα, ὅσου τιμᾶται νῦν μία δεσμὴς ἐκ 500 φύλλων ἐκ τοῦ συνήθως ἐν χρῆσει χάρτου. Ἰδοὺ λογαριασμοὶ καὶ προσεγγίσεις, αἵτινες φέρουσι χαρακτῆρα ὄλως ὑλικόν. Ἀλλὰ διατὶ οἱ ἀρχαῖοι ἱστορικοὶ οὐδὲ ὄλως ποιῶνται μνείαν πάντων τούτων, καθ' ὅσον τοῦλάχιστον ἀφορῶσι τῇ ἱστορικῇ τέχνῃ;

Ὅταν Ἐκαταῖος ὁ Μηθύσιος ἢ ὁ Ἡρόδοτος ἐπεσκέποντο τὴν Αἴγυπτον, οὐ μόνον μεγάλας σελίδας γραφῆς ἐπὶ τῶν παρειῶν τῶν μνημείων αὐτῆς εὐρίσκον, ἀλλὰ καὶ ἄπειρα χειρόγραφα ἐπὶ παπύρου ἐν τοῖς ἀρχείοις καὶ ταῖς βιβλιοθήκαις αὐτῆς. Ἐὰν ἐκ τῶν πηγῶν τούτων δὲν ἠρύσθησαν τὰς σπουδαιότερας πληροφορίας, ὅπως ἡμεῖς σήμερον γινώσκιν τινὰ ἔχομεν περὶ τοῦ τότε πολιτισμοῦ τῶν Αἰγυπτίων, δὲν ἔπραξαν τοῦτο, διότι δὲν ἐγνώριζον τὴν γλῶσσαν τοῦ τόπου, δὲν ἠδύναντο νὰ ἀναγνώσωσι τοὺς διαφόρους χαρακτῆρας τῆς Αἰγυπτιακῆς γραφῆς καὶ διότι δὲν ἠδύναντο ἐν τοῖς διηγήμασι καὶ ταῖς παραδόσεσι τοῦ λαοῦ καὶ τῇ ἀναπτύξει τῶν ἐπὶ τῶν μνημείων ἐκτεθειμένων ἐπιγραφῶν ὑπὸ τῶν ὀδηγῶν αὐτῶν νὰ διακρίνωσιν εὐκόλως τὸν μῦθον ἀπὸ τῆς ἱστορίας, τὸ ψεῦδος ἀπὸ τῆς ἱερατικῆς κενοδοξίας καὶ τῆς ἀληθείας. Ἀλλ' ἐπανερχόμενοι εἰς Ἀθήνας δὲν ἔβλεπον οὐδ' ἐν αὐτοῖς τοῖς Μεγάροις οὐδ' ἐν τοῖς Ἀρχείοις τῶν ναῶν, σχετικῶς πρὸς τὸν πλοῦτον, ὃν ἡ Αἴγυπτος ἐπαρουσίαζεν αὐτοῖς,

ἢ χειρόγραφα, ἄτινα οὐδὲ ὄλως συνεδοθήθουν αὐτοῖς ἐν ταῖς ἐρεῦναις αὐτῶν.

Ἐν ὅσῳ ἡ ἱστορία δὲν ἐγράφετο ἐπὶ ὕλης καταλλήλου πρὸς τοῦτο εὐαναγνώστως καὶ καθαρῶς ὑπὸ τῶν μαρτύρων καὶ τῶν συγχρόνων τῶν γεγονότων, δυνάμεθα εἰπεῖν ὅτι ἡ ἱστορικὴ ἀλήθεια δὲν ἐσχημάτιζεν ἐν ὄλον σώμα, διεσώζετο δὲ μόνον ἐπὶ ἀσυναρτήτων καὶ ἀσυνθέτων ἐγγράφων καὶ μνημείων. Αἱ σκέψεις αὐταὶ καίτοι μεγάλην ἐμποιοῦσιν ἡμῖν θλίψιν, ἀναλογιζομένοις τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐποχῆς τοῦ Περικλέους καὶ τὴν λάμψιν ἣν τότε διέχεον αἱ τέχναι καὶ αἱ ἐπιστῆμαι ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, οὐχ ἦττον ὁμοῦς μεγίστην περιποιούσι τιμὴν εἰς τοὺς μεγάλους τοῦ κόσμου ἱστορικούς, τὸν Ἡρόδοτον καὶ τὸν Θουκυδίδην· καθότι αἱ ἐξοχοὶ αὐταὶ διάνοιαι ἐν περιστάσει τοσοῦτο δυσχερέσειν, ὅπως δυνηθῶσι νὰ προσενέγκωσιν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἔργα, ἄτινα καὶ σήμερον ἐτι λίαν διδακτικὰ καὶ ὠφελιμὰ εἰσι, ὡς τὰ τελειότερα δὲ ἔργα θεωροῦνται ἄπερ ἀνθρώπινος διάνοια ἠδυνήθη ποτὲ νὰ παραγάγῃ, ἔδει ὅπως καταβάλωσιν ὑπερφυσικὸς κόπους καὶ μόχθους καὶ πολλὰς θυσίας, ὅπως τρέφωσι διακαῆ πρὸς τὴν Ἐπιστήμην ἔρωτα καὶ ἔχωσιν ἄπειρον καὶ ἀνεξάντλητον ὑπομονὴν καὶ ἐπιμονήν.

ΡΩΣΣΙΑ ΚΑΙ ΡΩΣΣΟΙ

Η ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΙΣ.

(Ἴδε τεύχος ΚΓ'. σελ. 704).

Ἡ ἄμαξα αὕτη, φέρουσα τὰ παράσημα τῆς Ρωσσίας, εἶναι ἡ τῆς αὐτοκρατορίας. Ἀκολούθως βλέπεις ἔλκυθρον ἀπλοῦστατον, τὸ ὁποῖον σύρει ἐπὶ τοῦ πάγου ὡς πτερόν ἵππος μαῦρος καὶ θυμοειδής, στρατιωτικὸς δὲ ὑψηλοῦ ἀναστήματος κἀθήται ἐντὸς αὐτοῦ. Ἐκ τοῦ ἀπλοῦ αὐτοῦ μανδύου ἐξ ἐριούχου φαιῦ, τὸ πετραχήλιον τοῦ ὁποῖου ὑπορράπτεται διὰ παλαιῦ κάστορος ἐκ τῆς στάσεως, ἐκ τῆς θέσεως τῆς κεφαλῆς, ἐξ ἰδιαιτέρου σημείου, ἀγνωῶ τίνος, ἀναγνωρίζεις μακρόθεν τὸν αὐτοκράτορα. Ὡς ἡ αὐτοκράτειρα, ἐξέρχεται καὶ αὐτὸς τῶν ἀνακτόρων τοῦ Ἀντι-

χρόν, πορευόμενος πρὸς τὸ χειμερινὸν ἀνάκτορον. Ἐνίοτε κρατεῖ τὸ ἔλκυθρόν του καὶ ἀναμίγνυται μετὰ τῶν περιπατούντων κατὰ τὴν ἄκρην τῆς ὁδοῦ. Παρουσιασθέντος αὐτοῦ, πάντες οἱ ἀξιωματικοὶ ἴστανται καὶ τὸν χαιρετοῦν στρατιωτικῶς. Καὶ πάντες ἐπίσης οἱ πολῖται τὸν χαιρετοῦν μετὰ προθυμίας, αὐτὸς δὲ ἀντιχαιρετᾷ πάντας μὲ ἄκρην εὐγένειαν καὶ ἀγαθωσύνην.

Ὁ αὐτοκράτωρ Νικόλαος ἀρέσκειται περιπατῶν μόνος, πεζὸς εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς μητροπόλεως. Τὸν εὐχαριστοῦν δὲ κυρίως ἡ ἄποψις τοῦ Νεύσκου καὶ ἡ ὁδὸς ἡ Ἀγγλική. Ἄλλ' ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς διαβάτας νὰ τὸν πλησιάζωσι, νὰ τῷ παρουσιάσωσιν ἀναφοράς, νὰ τῷ ὁμιλῶσιν οἰφδῆποτε τρόπον. Τὸ μέτρον δὲ τοῦτο εἶναι γενικόν, ὅσον καὶ ἀναγκαῖον. Διότι ἄλλως ὁ αὐτοκράτωρ δὲν ἠδύνατο νὰ προχωρήσῃ ἐν βῆμα χωρὶς νὰ περικυκλοῦται ὑπὸ δεομένων καὶ βαρύνηται ἀπὸ ἀναφορὰς. Ἴδου λοιπὸν τί συνέβη πρὸ τινων ἐτῶν, τὴν δὲ διήγησιν τὴν ἠκούσαμεν ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἥρωα τοῦ ἀνεκδότου.

Ὁ αὐτοκράτωρ εὐχαρίστως συχνάζει εἰς τὸ Γαλλικὸν θέατρον, καὶ δύναται τις μάλιστα νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ θέατρον τῆς Πετρούπολεως δικαιοῦ ἐκ παντὸς τρόπου τὴν προτίμησιν ταύτην. Μεταξὺ τῶν ὑποκριτῶν ὑπῆρχεν εἰς ὅστις ἤρρεσκεν ἰδίως εἰς τὸν Αὐτοκράτορα. Ὁ ἔνδοξος Γάλλος Βερνὲ τὸν διεσκέδαζε διὰ τῆς ἐπιτηδειότητος, τῶν φυσικῶν κινήσεων καὶ τοῦ κωμικοῦ ὕφους του.

Ἡμέραν τινὰ ὁ αὐτοκράτωρ περιεφέρετο εἰς τὴν ἄποψιν τοῦ Νεύσκου, διεχωρίζετο δὲ τὸ πλῆθος, αὐτοῦ διαβαίνοντος, καὶ ὡς συνήθως τὸν ἐχαιρέτα. Ἡ Μεγαλειότης του βλέπει τὸν Βερνὲ παραμερίζοντα ὡς οἱ ἄλλοι, καὶ βαίνει πρὸς αὐτόν. Τοῦτο δὲ ἦτον ἀναμφιβόλως τιμὴ, τὴν ὁποίαν πολλοὶ ἐφθόνησαν καὶ ἐκ τῆς ὁποίας ἠδέσθη ὁ μετριόφρων ὑποκριτής.

— Θὰ σὲ ἰδῶ ἀπόψε, Βερνέ; ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ αὐτοκράτωρ.

— Ναί, μεγαλειότατε, θὰ λάβω τὴν τιμὴν νὰ παραστήσω ἐνώπιον τῆς Υ. Μ. τὸν πατέρα τῆς πρωτοπείρου.

— Χαίρω εἰς ἄκρον· εἶσαι τέλειος εἰς τὸ δρᾶ-

μα τοῦτο καὶ θὰ σὲ χειροκροτήσω μετ' εὐχαριστήσεως.

— Ἡ Μεγαλειότης Σου εἶναι πολὺ ἐπιεικής.

Ὁ αὐτοκράτωρ τῷ ἀπήθυσεν ἀκόμη λόγους τινὰς κολακευτικούς καὶ ἐξηκολούθησε τὴν ὁδὸν του.

Ἄλλὰ ναδζιράτελὸς τις (ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος) μάρτυς τῆς συνδιαλέξεως ταύτης ἐγένετο, ἀποχωρήσαντος δὲ τοῦ αὐτοκράτορος, ἐπλησίασεν ἤδη καὶ αὐτὸς τὸν καλλιτέχνην.

— Ἐπλησίασες τὸν αὐτοκράτορα, κύριε, ἀκολούθησέ με λοιπὸν, σὲ παρακαλῶ.

— Ἀπ' ἐναντίας, ἀπεκρίθη ὁ Βερνὲ κακῶς ἐκφραζόμενος τὴν ρωσικὴν, τὸν ὁποῖον προδήλως ὁ ἀξιωματικὸς ἐξ ἡμισείας μόνον ἐνόησεν, ἡ Μεγαλειότης Του εὐηρεστήθη νὰ μὲ πλησιάσῃ.

— Τί λέγει; ἠρώτησεν ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος ἀπευθυνθεὶς εἰς περίεργόν τινα, ὃν ἐνόμιζεν ἐννοοῦντα τὴν Γαλλικὴν.

— Λέγει ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ ἦλθε πρὸς αὐτόν.

— Πρὸς αὐτόν; . . . ἔλα δά! . . . ἀκολούθησέ με, κύριε, χωρὶς νὰ τὸ ἐπαναλάβω καὶ πάλιν.

— Ἄλλὰ τὸ ἐπαναλαμβάνω ἐγὼ ὅτι ἂν ὑπάρχῃ ἔνοχος τις ἐνταῦθα, ὁ ἔνοχος οὗτος εἶναι ὁ αὐτοκράτωρ. Εἶμαι ὁ Βερνὲ, ὁ τοῦ Γαλλικοῦ Θεάτρου, ἐννοεῖς ἤδη ἂν τρώντι μὲ γνωρίζῃ ὁ αὐτοκράτωρ.

Ἄλλ' ὅ,τι ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος ἐνόει κυρίως ἦτον ὅτι ὁ ὑποκριτὴς τῷ ἀνίστατο, καὶ τὸ πλῆθος συνεσσωρεύετο· ὁ ὑπάλληλος λοιπὸν ἤρχισε ν' ἀνάπτῃ, καὶ ἀρπάζων αἴφνης τὸν Βερνὲ ἀπὸ τὸν βραχίονα τὸν εἰδοποίησεν ὅτι ἂν δὲν τὸν ἠκολούθει ἐθελουσίως ἐκάλει τὴν περίπολον.

Ἐξ ἀνάγκης λοιπὸν ὁ καλλιτέχνης ὑπετάγη, καὶ ὁ ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος τὸν ἔφερεν εἰς τὸ πλησιέστερον ἀστυνομικὸν κατάστημα, ὅπου τὸν ἄφησεν ἀναβάλλων τὴν ἀναφορὰν του διὰ τὸ ἔσπερας.

Ἡ ἔσπερα ἐφθασε καὶ μετ' ὀλίγον ἡ ὥρα τοῦ θεάματος, ὁ δὲ Βερνὲ δὲν παρουσιάζετο. Ἔστησαν λοιπὸν πρὸς ζήτησίν του, καὶ ἔμαθον ὅτι ἀπὸ πρωίας ἔλειπεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν του. Ὁ διευθυντὴς λοιπὸν τοῦ θεάτρου ἠναγκάσθη νὰ ἀλλάξῃ τὴν παράστασιν.

Ἐν τούτοις ὁ αὐτοκράτωρ ἦλθεν εἰς τὸ θέατρον του, ὡς εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τὸν τεχνίτην, ἀλλ' ἐλυπήθη μὴ ἰδὼν παριστώμενον τὸν πατέρα τῆς πρωτοπείρου· μετ' ὀλίγον δὲ

τὰ πρόσωπα ὅλα ἐξῆλθον, ἀλλὰ δὲν βλέπει τὸν Βερνέ.

Ἡθέλησε λοιπὸν νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν καὶ ἀπετάθη εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ θεάτρου, ὅστις τῷ

Ὁ Μέγας Δουξ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΒΙΤΣ, Διάδοχος τοῦ Ρωσικοῦ Θρόνου.

ἀνήγγειλε τὴν ἄπουσίαν τοῦ τεχνίτου. Ἴδὼν δὲ τὴν δυσარέσκειαν ζωγραφηθεῖσαν εἰς τὸ μέτωπον τοῦ ἡγεμόνος. ἀλλ' ἔδωκα διαταγὰς ὅπως ὁ Βερνὲ εὐρεθῇ ἄνευ ἀναβολῆς.

Ὁ αὐτοκράτωρ ἔμεινε σκεπτικὸς· αἴφνης ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸ μέτωπον.

— Μεγαλειότατε, ἔσπευσε νὰ εἴπῃ, δὲν ἔμαθα τοῦτο παρὰ κατὰ τὴν ὕψωσιν τῆς σκηνῆς· — Ἐγὼ εἶμαι αἴτιος ὄλου τοῦ κακοῦ, εἶπε.

Σήμερον τὸ πρῶτ' ἀπήντησα τὸν Βερνέ καὶ τὸν ὠμίλησα . . . Ὁ πτωχὸς νέος θὰ ἐκρατήθη. Ἀμέσως ἄς ὑπάγουν νὰ τὸν ἐλευθερώσουν.

Μετὰ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας ὁ Βερνέ ἦτον ἐλεύθερος καὶ εἰσῆρχετο εἰς τὸ θεωρεῖον τοῦ αὐτοκράτορος, ὅστις τὸν εἶχε ζητήσει.

— Λυπούμαι, φίλε μου Βερνέ, τῷ εἶπε μειδιῶν ὁ Τζάρος διὰ τὸ δυστύχημα τὸ ὁποῖον σοὶ συνέβη ἐξ αἰτίας μου. Λησμονήσέ το σὲ παρακαλῶ, καὶ ἀντὶ τούτου ζήτησόν μοι τι. Τί ἔχεις λοιπὸν νὰ με ζητήσεις;

— Ἀφοῦ ἡ Μεγαλειότης Σου, Βασιλεῦ, εὐαρεστεῖται νὰ μοὶ χορηγήσῃ χάριν τινά, ἀπεκρίθη ὁ τεχνίτης, τὴν παρακαλῶ ταπεινῶς νὰ μὴ με κάμνη τὴν τιμὴν πλεόν νὰ πλησιάζῃ εἰς ἐμέ ὡς ἂν εἴη τὴν ἀπάντῳ καθ' ὁδόν.

Ὁ αὐτοκράτωρ ἐμεδίασε διὰ τὴν ἀντιστροφὴν καὶ ἀπέλυσε τὸν Βερνέ, ὅστις δὲν εἶχε νὰ παραπονεθῆ διὰ τὸ συμβεβηκός.

Ἐπὶ τῆς ἀπόψεως τοῦ Νεύσκου εὐρίσκει τις τὴν μεγάλην ἀγορὰν ἢ Κοστινὸύ-δθὸρ ρωσιστὶ, εὐρεῖαν ἀγορὰν ἀσιατικὴν, ἣτις ἀνακαλεῖ εἰς τὴν φαντασίαν σου τὰς ἀγορὰς τῆς Βαβυλωνῶνος, ἂν ἔλειπεν ἡ τραχύτης τοῦ καιροῦ. Εἶναι δὲ ἀπέραντος οἰκοδομῆ, τετράγωνος τὸ σχῆμα, περικλείουσα αὐλὴν καὶ ἀποθήκας ἐσωτερικάς, ὅχι ὀλιγώτερον εὐρυχώρους. Τὰ τέσσαρα αὐτῆς πρόσωπα περικυκλοῦνται ὑπὸ στοᾶς θολωτῆς, ταπεινῆς καὶ βαρείας. Ἡ ἀγορὰ αὕτη διαιρεῖται εἰς τάξεις ἢ μέρη καθιερωμένα εἰς τὰ διάφορα εἶδη τῶν ἐμπορευμάτων. Ἐδῶ μὲν πωλοῦνται τὰ ἐριούχα, ἐκεῖ δὲ τὰ σινοουργῆ, παρέκει τὰ νεοφανῆ πράγματα, οἱ τάπητες, τὰ ὄπλα, ὁ χάρτης κτλ. Ὅλα δὲ ταῦτα τὰ ἐμπορεύματα εἰσὶ προϊόντα τῆς ἐθνικῆς βιομηχανίας, πωλοῦνται δὲ εἰς τὴν αὐτὴν τιμὴν τῶν κομιζομένων ἐκ τῆς δύσεως, διὸ καὶ δὲν ἐμποδίζεται ὁ ρῶσος ἔμπορος νὰ σοὶ ὀρκισθῆ ὅτι τὸ ἐμπόρευμα εἶναι ξένον καὶ νὰ σοὶ ζητήσῃ τριπλὴν ἢ τετραπλὴν ἀξίαν.

Ἐκαστος ἔμπορος εἶναι ὀρθὸς πρὸ τῆς θύρας τῆς ἀποθήκης του, ὑπηρετῆς τις ἵσταται ἀπέναντί του καὶ ἀμφότεροι περιτετυλιγμένοι εἰς μηλωτάς καὶ φέροντες ὑποδήματα ἐκ διφθέρας, ἀποτείνουσι εἰς τοὺς διαβάτας τὰς ἐλκυστικώτερας

προσκήσεις: Καταδέξου, κύριέ μου, ν' ἀγοράσῃς ἐριούχον ἀγγλικὸν, μεταξωτὰ τοῦ Λυὼν, ταινίας τῶν Παρισίων, χειρόκτια τῆς Σουηδίας, βαμβακομέταξα τῶν Ἰνδιῶν κτλ.

Εἶπον ὅτι ὅλα τὰ ἐμπορεύματα εἶναι ἰθαγενῆ, διὸ οἱ ἔμποροι δὲν δύνανται νὰ ἐξαπατήσουν κανένα.

Ἡμέραν τινὰ διέτρεχον τὴν συνοικίαν τῶν Τατάρων μετὰ τινος φίλου. Ἐδῶ εἶναι ἡ γραμμὴ τῶν οἰκιακῶν ἐνδυμάτων, τῶν ὁποίων τὸ μονοπῶλιον ἐφύλαξαν ἑαυτοῖς οἱ ἀρχαῖοι τοῦ Καζὰν κάτοικοι. Ὁ φίλος μου βαρυνθεὶς τὰς ἐπιμόνους προσκλήσεις γέροντός τινος Καλμούκου εἰσηλθεν εἰς τὴν ἀποθήκην του, καὶ ἀμέσως ἐκτίθενται ἔμπροσθέν του σωροὶ θαλαμικῶν ἐσθητῶν. Μεταξὺ δὲ πασῶν ἐκλέγει μίαν ἡμιμέταξον, περσικὸν ἀπομίμημα τέλειον τῶν τῆς Μόσχας.

— Πόσον ἔχει ἡ ἐσθὴς αὕτη; εἶπεν εἰς τὸν Τάταρον.

Τότε δὴ ἀρχίζει αὐτὸς ἀληθῆ πανηγυρικὸν τοῦ ἐμπορεύματός του.

— Εἶσαι κύριέ μου, εἰδημονέστατος τῶν πραγμάτων, μὰ τὴν πίστιν μου. Ἀπὸ ὅλας αὐτὰς τὰς ἐσθητάς ἐξέλεξες τὴν καλλιτέραν, τὴν πλουσιωτέραν, τὴν κομψοτέραν. Τρεῖς πρέγκιπες ἠγόρασαν τὰς ὁμοίας τῆς, καὶ χθὲς ἀκόμη δύο στρατηγοὶ ἠθέλησαν νὰ ἀγοράσουν αὐτήν.

— Πιθανόν· ἀλλὰ σὲ ἐρωτῶ ποῖα ἡ τιμὴ τῆς, ἐπανελάθεν ὁ φίλος μου.

— Σοὶ ὀρκίζομαι ὡς τάταρος εἰς τὴν πίστιν μου, ὅτι εἶναι πράγμα αἰώνιον. Τὸ ὕφασμά τῆς εἶναι δυνατώτατον, καὶ ἐκτὸς τούτου ἀπαλὸν καί..

— Ποῖα ἡ τιμὴ τῆς σὲ ἐρωτῶ.

— Θὰ μὲ πιστεύσῃς κύριέ μου ἂν σὲ εἰπῶ ὅτι ἡ Α. Ε. ὁ διοικητῆς τοῦ Βορονέϊ μοῦ παρήγγειλεν ἐξ ὁμοίας.

— Καὶ ἐγὼ θέλω νὰ μάθω τὴν τιμὴν.

— Ἀμέσως, κύριέ μου· χρεωστῶ ὅμως νὰ σοὺ κάμω τὴν παρατήρησιν ὅτι εἰς οὐδενὸς τῶν συναδέλφων μου εὐρίσκεις τοιαύτην ἐσθητά, καμωμένην ἀπὸ ὕφασμα τοῦ Ἐρζερουμ, κύριέ μου· λάβε τὸν κόπον νὰ τὴν παρατηρήσῃς· ἰδὲ τὸ πυκνὸν τοῦ στήμονος, τὸ κοκκωτὸν, τὴν ἀπαλότητα, καὶ ἔπειτα τὴν λαμπρότητα, τὰ χρώματα, τὸ βελου-

δωτὸν . . . καὶ οὐδὲ εἰς τὸν ἥλιον νὰ φθειρεται! . . .

— Ἀδιόφορον εἶτε εἰς τὸν ἥλιον δὲν φθειρεται, εἶτε εἰς τὸν ἄερα, θὰ μὲ εἰπῆς τέλος πάντων τὴν τιμὴν;

— Μάλιστα, κύριε, μάλιστα· εἶναι χρέος μου ὅμως νὰ σὲ εἰπῶ ἀκόμη ὅτι εἰς ὑπάσπιστὴς τοῦ αὐτοκράτορος . . .

Ὁ φίλος μου ἀπελπισθεὶς ἐστράφη διὰ νὰ φύγῃ.

— Ἰδοῦ, κύριέ μου, ἂν τὸ ὕφασμα τοῦτο ἦτο κατὰ μίμησιν τῶν τῆς Μόσχας . . .

— Ἀκόμη; . . .

— Ἡμποροῦσα νὰ σοὺ ἀφήσω τὴν ἐσθητά ταύτην ἀντὶ 90 ρουβλίων· ἀλλ' εἶναι μετὰξα τοῦ Ἐρζερουμ, ὅθεν δὲν θὰ ἦτο πολὺ νὰ πληρώσετε 200 ρουβλία, καὶ ὅμως θέλω νὰ κάμω θυσίαν, ἄς ἦναι πρὸς χάριν σου, κύριέ μου, 150.

— Καλὲ τρελὸς εἶσαι, εἶπεν ἀποτόμως ὁ φίλος μου, εἰπέ μᾶλλον ὅτι δὲν θέλεις νὰ πωλήσῃς. Καὶ ἐστράφη ἀποφασισμένος νὰ ἐξέλθῃ.

— Ἄς ἦναι δὲ, μὴ κακίῳνης, πανευγενέστατε 150 ρουβλία μοῦ τὴν ἐπλήρωσεν ὁ διοικητῆς τοῦ Ταμπόφ.

— Ἐνόμιζα ὅτι ἦτον ὁ διοικητῆς τοῦ Βορονέϊ.

— Εἶπα τοῦ Βορονέϊ; Ναὶ μάλιστα, ἀλήθεια, ὁ διοικητῆς τοῦ Βορονέϊ ἔλαβε τὴν ὁμοίαν τῆς· λοιπὸν αὐτὸς ἐπλήρωσεν 150 ρουβλία, ἄς εἶναι διὰ τὴν εὐγενίαν σου 125.

— Ἄφες με λοιπὸν νὰ φύγω . . . καθόσον ὁ φίλος μου ἐδῶ χάνει τὴν ὑπομονὴν του.

— Λάβε τὴν λοιπὸν, εἶπεν ὁ ἔμπορος λαμβάνων τὴν ἐσθητά, λάβε τὴν διὰ 100 ρουβλία, καὶ ἄς τελειώσωμεν.

— Σὲ παρακαλῶ νὰ μ' ἀφήσῃς νὰ φύγω· πρέπει καὶ πάλιν νὰ σοὶ τὸ εἰπῶ;

— Τί τιμὴν λοιπὸν δίδεις, ἐξοχώτατε, τί τιμὴν;

— Δὲν δίδω τιμὴν εἰς ἀπαίτησιν παράλογον.

— Εἶσαι αὐστηρὸς, κύριε. Ἄν σοὺ τὴν εἶδα ἀντὶ 75 ρουβλίων;

— Κατάβα ἀκόμη.

— Νὰ καταβῶ ἀκόμη! εἶπεν ὁ τάταρος, ἐκπληξιν προσποιούμενος ὁ παμπόνηρος. Ἔστω, ὅς 50 ρουβλία, ἀλλ' οὔτε λεπτόν ὀλιγότερον.

Παρατήρησα τὸν σύντροφόν μου· ἀλλ' αὐτὸς ἦτον ἀπαθὴς.

— Θέλεις νὰ εἰπῆς 20 ρουβλία, εἶπεν εἰς τὸν ἔμπορον ὅστις ὠλόλυξε γοερόν.

— 20 ρουβλία, εὐγενέστατέ μου κύριε, 20 ρουβλία! θέλεις νὰ ἀστευθῆς βέβαια! 20 ρουβλία! ἀλλὰ οὔτε τὸ ἐσώρραμμα μόνον, μὰ τὸν Ἀλλάχ! δὲν πληρόνεις. . . . Πῶς! 20 ρουβλία μία ἐσθὴς, τὴν ὁποίαν ὁ διοικητῆς τοῦ Νιϊνί.

— Ἄ! τοῦ Νιϊνί ἔγεινε τώρα;

— Τοῦ Νιϊνί ἢ τοῦ Σιμβρία . . . Ἡ τιμὴ τὴν ὁποίαν μοῦ ἐδῶκας μὲ παραζάλισε, κύριε. . . . Εἶπες λοιπὸν 30 ρουβλία, νάμετα 40, καὶ ἄς μὴ ἴδωμεν πλέον.

— Εἶπα 20, μοῦ τὴν δίδεις ἢ φεύγω.

Καὶ πραγματικῶς ἐξήλθομεν ἤδη τῆς ἀποθήκης. Ἀλλὰ μόλις ἐπροχωρήσαμεν βήματα τινα καὶ ἰδοῦ κατόπιν ἡμῶν τρέχει ὁ Τάταρος.

— Ἐξοχώτατε, εἶπεν οἰκτρῶς, λάβε τὴν . . . ἐξάπαντος πρέπει νὰ παραβλέπῃ τις, ἀλλ' ἡ ἐδική μου θυσία εἶναι ὑπέρογκος. Ἄν κάμω ἀκόμη δύο ἢ τρεῖς τοιαύτας καταστρέφομαι.

— Ἐπλήρωσα δις τὴν ἀξίαν τῆς, μοὶ εἶπεν εἰς τὸ οὖς ὁ φίλος μου.

Ἐνῶ, ἐν τούτοις, τὰ πολυτελῆ ὀχήματα ἵστανται πρὸς τὴν ἐτέραν πλευρὰν τῆς ἀπόψεως, εἰς τὴν θύραν τῶν ξένων ἐμπορικῶν καὶ ἐνώπιον τῶν ρωσσίδων πριγκιπισσῶν, ἀκολουθουμένων ὑπὸ τῶν πελωρίων ὑπηρετῶν των, ἀναπτυσσομένων τὰ πλουσιώτερα ὕφασματα τῆς Γαλλίας ἢ Ἀγγλίας, εὐτελεῆ καὶ ταπεινὰ ἄλλα ἔλκυθρα σταθμεύουσι πρὸ τῆς στοᾶς τοῦ Κοστινὸύ δθὸρ, ὅπου αἱ γυναῖκες τῶν ὑποδεεστέρων, ὑπαλλήλων, αἱ θυγατέρες τῆς μέσης τάξεως, ἔρχονται καὶ ἀγοράζουσι ἀντικείμενα καλλωπισμοῦ, προϊόντα τῶν βιομηχανικῶν καταστημάτων τῆς Μόσχας, καὶ ὡς τοιαῦτα τιμῆς καταλληλοτέρας εἰς τὴν μετριότητα τῆς καταστάσεώς των.

Ἐκεῖ ἐπίσης εἶναι τὸ κέντρον τῆς ἐργολαβίας τῶν νέων τῆς μεσαιᾶς κλάσεως, οἵτινες ἔρχονται ὑπὸ τοὺς ταπεινοὺς ἐκείνους θόλους ἀνταλλάζοντες ἐν βλέμμα, νεῦμα τι κρύφα τῆς μητρικῆς προσοχῆς, καὶ νὰ διαχαράξωσιν οὕτω τὸν πρόλογον μυθιστορίας, ἣτις σπανίως στερεῖται τοῦ ἐπιλο-

γου του παρακολουθούντος όλα τα κλασικά μιστορήματα.

Τὸ μόνον δὲ πρόσωπον τὸ ὁποῖον ἀδυνατεῖ νὰ διέλθῃ ἐν σιωπῇ τοὺς θόλους τοῦ Κοστινῴιδος, εἶναι ὁ πλάνης ὀφιοπόλης τοῦ μέρους. Διότι, ἐπειδὴ οἱ ἔμποροι δὲν δύνανται νὰ παρασκευάσωσι τὰς τροφὰς των ἐντὸς τῆς ἀγορᾶς, ὅπου καὶ νὰ ὀμιλῶσι καὶ περὶ πυρὸς ἀπογορεύεται διὰ τὸν φόβον πυρκαϊᾶς, καὶ ἐπειδὴ δὲν δύνανται νὰ ἀφίνουν τὰς ἐργασίας των διὰ νὰ ὑπάγουν νὰ τρώγουν εἰς τὰς οἰκίας των, ἔχουν ἀνάγκη νὰ εὐρίσκωσι πρόχειρον μαγειρεῖον, πάντοτε ἔτοιμον καὶ τῆς ὀρέξεώς των, διὰ τὴν ἡμερησίαν τροφήν των, ἀνάγκη τὴν ὁποῖαν ἀναπληροῖ δαφιλῶς ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος προμηθευτής.

ΓΕΝΙΚΗ ΒΙΟΛΟΓΙΑ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΛΛΟΙΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΤΥΠΩΝ.

(Ἰδὲ Τεῦχος ΚΒ'. σελ. 677).

Ἀμέσως παρατηροῦμεν βαθμολογίαν τινά, ἀνάλογον πρὸς τὴν ἀνωτέρω διελάβομεν ἤτοι ἐν μὲν ταῖς ἀνωτέροις βαθμίαις ἀπαντῶμεν κανονικότητα καὶ τελειότητα, ἐν δὲ ταῖς κατωτέροις μὴ κανονικότητα καὶ σύγχυσις.

Παρὰ μὲν τοῖς μαστοφόροις παρατηροῦμεν ἐν πλακοῦντι, μεγίστην ταχύτητα ἐν τῇ διαδοχῇ τῶν ἐμβρυολογικῶν φάσεων καὶ γένεσιν ἀτόμων, ἐφοδιασμένων δι' ὅλων τῶν ὀργάνων αὐτοῦ, ἀναπτυσσομένων ἀπλῶς μέχρι τῆς ἐφήβου ηλικίας.

Παρὰ δὲ τοῖς μαρσιπιόφοροις μαστοφόροις ἀρχεται ἀναφαινομένη ἡ ἀτέλεια καὶ ὁ πρόωρος τοκετὸς καθίσταται κανὼν.

Παρὰ δὲ τοῖς πτηνοῖς δὲν φαίνεται πλέον ἢ ὑπαρξίς τοῦ πλακοῦντος καὶ τῆς ζωοτοκίας· ἐξαιρουμένου ὅμως τούτων, τὸ γεννώμενον ἐστὶ τέλειον, ὡς τὸ τῶν μαστοφόρων.

Παρὰ δὲ ταῖς κλάσεις τῶν ἑρπετῶν παρατηροῦμεν τὴν ὠστοκίαν, καὶ ὅτι ἐστὶ κανὼν παρὰ τοῖς πολλοῖς τῶν ἀθροῦστων, τὰς μεταμορφώσεις. Οὕτω παρὰ τοῖς βατράχοις, τὸ νεογέννητόν ἐστὶν ἐπὶ τινὰ χρόνον ἡμιέμβριον, ὑπὸ τὸ δέρμα τοῦ ὁποῖου ὑπάρχει μέρος τῆς λεκίθου, δυνάμει τῆς ὁποίας ἀναπτύσσεται, ἀναπτύσσεται ὅμως μεταμορφούμενον. Οἱ πάντες βεβαίως γινώσκου-

σι τὰς μεταμορφώσεις τοῦ γηρίνου, ὅστις κατ' ἀρχὰς μὲν ἐστὶν ἰχθύς, χορτοφάγον καὶ ἔχει ἀναπνοὴν βραγχιακὴν, ἀκολούθως δὲ μεταμορφοῦται εἰς βατράχιον, σαρκοφάγον καὶ ἔχει ἀναπνοὴν πνευμονικὴν· τοῦτο δὲ συμβαίνει καθ' ὅν χρόνον ἡ οὐρὰ αὐτοῦ ἐλαττοῦται καὶ τὰ τέσσαρα αὐτοῦ μέλη ἀξάνουσι ὅπως οἱ βραχίονες καὶ αἱ κνήμαι παρὰ τῇ ἀνθρωπίνῃ ἐμβρύῳ.

Τινὲς τῶν ἰχθύων διέρχονται ἐπίσης διὰ μεταμορφώσεων (ammocete, larve de la lamproie) αἱ μεταμορφώσεις ὅμως αὐταὶ διαδέχονται ἀλλήλας μᾶλλον τελείως παρὰ τοῖς ἀθροῦστων τοῖς μυριοπόδοις καὶ τοῖς ἐντόμοις, παρὰ τοῖς πτερωτοῖς μάλιστα ἐντόμοις παρατηροῦνται διαρκῶς τὰ γνωστὰ στάδια τοῦ σκώληκος, τῆς χρυσάλιδος καὶ τὰ τῆς τελείας ἐφηβικῆς ηλικίας, ἐφοδιασμένης διὰ τῶν παραγωγικῶν ὀργάνων.

Ὅσα κατερχόμεθα τὴν ὄντολογικὴν βαθμίδα, τόσῳ αἱ φάσεις τῆς ἀναπτύξεως ἀναφαίνονται· ἐπὶ τέλους δὲ φθάνομεν εἰς τύπους διαμέσου, δυναμένους ν' ἀναπαράγωνται ἄνευ τῆς συνδρομῆς τοῦ ἑτέρου τῶν φύλων, καὶ εἰς τὴν παραγωγὴν πολλαπλῶν γενέσεων, προερχομένων ἐκ τινος ἐνιαίου ὠοῦ, ἣν ὁ δὲ-Κατρεφᾶξ ὀνομάζει γενεαγένεσιν. Τὰ παράδοξα ταῦτα φαινόμενα τῆς διαδοχικῆς γενέσεως, τὰ ὁποῖα εἰσιν, ὅλως ἐξαιρετικὰ παρὰ τοῖς ἀνωτέροις ἀθροῦστων καὶ τὰ ὁποῖα τῶς παρετήρησαν μόνον παρὰ τινεῖς εἶδει ἐντόμων (παρὰ τοῖς φθειροσίων δένδρων) καὶ παρὰ τινεῖς εἶδει ὄστρακοδέξμων (παρὰ τῇ δ' ἀφ' ἣν), καθίστανται κοινότητα παρὰ τοῖς κατωτέροις ἀθροῦστων, τοῖς μαλακοειδέσι καὶ τοῖς ἀκτινωτοῖς. Ἐνταῦθα ἀναφέρομεν τὰ παράδοξα ταῦτα φαινόμενα, ἅτινα κάλλιστα περιέγραψεν ὁ Βάν-Βενεδὸν « Περὶ τῆς τῶν εἰδῶν παραγωγῆς παρὰ ταῖς κατωτέρας τάξεις τοῦ ζωικοῦ βασιλείου » ἰδίᾳ μάλιστα τὰ παρὰ τῇ διστόμῳ παρασίτῳ παραγόμενα, τοῦ ὁποῦ το ὠόν, ὅμοιον πρὸς τριχοφόρον ἐγκυματικὸν ζώριον γεννᾷ ζωύχον κύστιν (σποροκύστιον) ἐξ ἧς ἐξέρχονται χιλιάδες ὀντιδίων· ταῦτα κατατρῶγοντα τὸν δοχέα αὐτῶν μεταβάλλονται εἰς εἶδος γυρίνων (κερκούρων), οἷτινες ἐγκυστοῦνται ἐν τινὲ νέῳ δοχεῖ ἐν καταστάσει χρυσάλιδων, αἷτινες μεταμορφοῦνται ἐπὶ τέλους εἰς δίστομα φύλα καὶ γεννῶσι χιλιάδας ὠόν, γενικῶς ἐν τῇ στομάχῳ τρίτου τινὸς δοχεῖος.

Ἐν συνόψει σχετικῶς ὡς πρὸς τὴν ἀπ' εὐθείας ὁμοιότητα, ἣτις ὑφίσταται μεταξὺ τῶν γονέων καὶ νεογέννητων, σχετικῶς ἐπίσης ὡς πρὸς τὴν ταχύτητα τῶν μεταμορφώσεων καὶ τὰς στάσεις αὐτῶν παρατηροῦμεν τὴν σύγχυσις καὶ τὴν ἀνομοιότητα ἐμφανιζομένην τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ ἐξε-

τάζομεν ὄντα κατωτέρων τάξεων· ἡ δὲ σύγχυσις αὕτη παρατηρεῖται λίαν ἀνώμαλος καὶ μεταξὺ τῶν ἀτόμων, τῶν γενῶν καὶ τῶν εἰδῶν ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ συμπλέγματος.

Τεθέντων τῶν γενικῶν τούτων μεγάλων δεδομένων, δυνάμεθα νὰ θέσωμεν τὸ τῶν εἰδῶν ζήτημα, νὰ κρίνωμεν καὶ νὰ σταθμίσωμεν τοὺς δεδομένους ὀρισμούς, νὰ ἴδωμεν πῶς ἐν τῇ πράξει οἱ περὶ τὴν φυσικὴν ἱστορίαν καταγινομένοι ὀρίζουσι τὰ εἶδη, ἂν γεννῶνται νέα εἶδη, καὶ ἐπὶ τέλους συνεινούντες ἅπαντα τὰ γεγονότα, ἅπαντα τὰ ἐπιχειρήματα ν' ἀποφασίσωμεν τις διδασκαλία παρέχει τὴν μεγαλητέραν πιθανότητα ἢ διδάσκουσα τὸ ἀλλοιωτὸν, ἢ τὸ ἀναλλοιωτὸν τῶν τύπων.

▲.

Ὁ λέγων ζωὴν, λέγει διηλεκτὴ κίνησιν, διαρκῆ ἐργασίαν συνθέσεως καὶ ἀποσυνθέσεως ἐντὸς τῶν ὀργανικῶν ἰσθῶν, καὶ ἐπομένως τροποποιήσιν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἐπαισθητῆν τῶν γενικῶν τύπων. Ὅθεν ἡ ταξινομία τῶν ὀργανικῶν ὄντων δύσκολός ἐστι καὶ πάντοτε ἀτελής.

Τὰ μεγάλα συμπλέγματα, αἱ ἀρχικαὶ διαίρεσεις, δύνανται νὰ περιγραφῶσιν ὀπωστοῦν εὐκόλως, διότι τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτῶν στηρίζονται ἐπὶ οὐσιωδῶν ὀργανικῶν διακρίσεων, παραδείγματος χάριν ἐπὶ τῆς παρουσίας, ἢ τῆς ἀπουσίας νευρικοῦ τινος συστήματος, ἢ τῆς σπονδυλικῆς στήλης. Αἱ διακρίσεις αὐταὶ εἰσὶν οὐσιώδεις καθότι ἐξ αὐτῶν ἐκφύονται ἅπαντες οἱ ἰδιαιτέροι χαρακτῆρες, ὅπως ἐκ τοῦ κορμοῦ τοῦ δένδρου ἐκφύονται οἱ διάφοροι κλάδοι καὶ κλαδίσχοι αὐτοῦ. Ἐν τούτοις καὶ κατ' αὐτὰς τὰς ἀρχικὰς διαίρεσεις ἐπικρατεῖ ἀβερσία τις, διότι τὰ συμπλέγματα ταῦτα καθ' ἑαυτὰ λαμβανόμενα συνεράπτονται, οὕτως εἰπεῖν, καὶ συνομοιάζουσιν ἀλλήλοις.

Ὅταν δὲ ἀρχόμεθα νὰ ὑποδιαιρέσωμεν τὰ ἀρχικὰ συμπλέγματα, νὰ κατερχόμεθα διελκῆ εἰς τὰς κλάσεις, εἰς τὰς τάξεις, εἰς τὰς οἰκογενείας, εἰς τὰ γένη αἱ διαίρεσεις ἀποβαίνουσιν ἥττον βέβαιαι, αἱ παραχωρήσεις, οὕτως εἰπεῖν, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πολλαπλασιάζονται καθότι τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτὰ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον δευτερεύοντα καταντῶνται.

Ἐπίσης παρατηροῦμεν τὸν ὀρισμὸν τοῦ εἶδους διατυπούμενον κατ' ἀπὸ πρῶτον μετ' ἀκριβείας ὑπὸ τοῦ Τουρνεφόρτ, μεταβαλλόμενον διηλεκτικῶς μέχρι τῶν ἡμερῶν ἡμῶν καὶ, πρᾶγμα λίαν φυσικόν, ἀποβαίνοντα ἀπὸ τοῦ Λινναίου μέχρι τοῦ Ζεοφροᾶ Σαιντ-Πλαίρ καὶ Βόγκ ἐπὶ μᾶλλον ἀσαφῆ-

στερον καθόσον ἡ Ἐπιστήμη πλουτεῖ καὶ προοδεύει.

Διὰ τὸν Λινναῖον οὐδὲν δυσχερές· ὁ ὀργανικὸς κόσμος ὑποδιαιρεῖται ἱεραρχικῶς ὡς βασιλεῖον εὐδιοικούμενον οὕτως· ἡ ταξινομία εἰς κλάσιν (classis), τὰξιν (ordo), γένος (genus), εἶδος (species), ποικιλία, ἢ ἄτομα (varietas) ἀντιστοιχεῖ πρὸς βασιλεῖον (regnum), ἐπαρχίαν (provincia) πόλιν (territorium), χώραν (parochia), χωρίον (pagus). Οἱ ζῶντες τύποι εἰσὶν οἱ ἄμεσοι ἀπόγονοι τῶν κατοίκων τῆς Ἐδέμ καὶ τῶν ἐπιβατῶν τῆς Κιβωτοῦ· οὐδόλως ἠξιομιώθησαν καὶ ὁμοιάζουσι τοῖς προγόνοις αὐτῶν, ὅπως τ' ἀντίτυπα καλῆς χαλκογραφίας ὁμοιάζουσιν ἀλλήλοις.

Ἡ αὕτη βεβαιότης ἐπικρατεῖ καὶ παρὰ τῇ Λαυρεντίῳ Ἰουσεῖτι, παραίεχομένῳ, ὅτι ἕκαστον ζῶν ἄτομον ἀναπαρίσσειν ὀλοσχερῶς τὸ τε παρελθόν, ἐνεστὼς καὶ μέλλον αὐτοῦ εἶδος.

Ὁ Μπυρζὼν κατ' ἀρχὰς ὀπαδὸς ὢν τοῦ συστήματος τοῦ ἀναλλοιωτοῦ, ἐπὶ τέλους συνειρηθῆναι περὶ τὸ σύστημα τοῦ ἀλλοιωτοῦ περιορισμένου ἔμους κατὰ τὰ ἐπουσιῶδη γνωρίσματα Ὁ Λαμάρκ καὶ ὁ Ζεοφροᾶ Σαιντ-Πλαίρ ὑπεραπτιζόμενοι τὸ πρῶτον τὸ σύστημα τοῦ ἀναλλοιωτοῦ τῶν τύπων, διακρητύτου ἀκολούθως τὸ ἀλλοιωτὸν αὐτῶν ἀπεριοριστως ἐνῷ ὁ Κυβιέ μετέβαλε τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἀντιστρόφως· γνωρίζομεν ὅμως, ὅτι κατὰ τὰ συστηματικὰ ταῦτα ζήματα, τὰ πολλῶν πραγμάτων ἀπτόμενα, ὁ μέγας οὗτος φυτεοῦστωρ παρεδέχετο ἐνίοτε ἀλλοιώσεις ὑπερπεριστομονικὰς.

Ὁ Ζεοφροᾶ Σαιντ-Πλαίρ δὲν παραδέχεται πλέον τὴν μόνιμον καὶ κανονικὴν τῶν τύπων τῶν εἰδῶν διαδοχὴν, παρὰ ὑπὸ ὄρους. « Τὸ εἶδος, λέγει, ἐστὶ συλλογή, ἢ σειρά ἀτόμων χαρακτηριζομένων διὰ τινος ὁλότητος διακεκριμένων χαρακτήρων, τῶν ὁποῖων ἡ διαδοχὴ ἐστὶ κανονικὴ καὶ ἀόριστος ἐν τῇ ἐνεστώσει τῶν πραγμάτων καταστάσει. »

Ὁ δὲ Φλοράνς παραδέχεται, ὅτι ἡ ὁμοιότης, ἢ ἡ ἀνομοιότης εἰσὶ πλέον γνωρίσματα ἐπουσιῶδη, ὁ δὲ μόνος οὐσιώδης τῶν εἰδῶν χαρακτῆρ ἐστὶν ἡ συνεχὴς γονιμότης « Τὸ εἶδος ἐστὶν ἡ διαδοχὴ ἀτόμων ἀναπαραγομένων, διακρινόμενων καὶ ἐχόντων ὡς οὐσιώδη χαρακτῆρα τὴν γονιμότητα, ἣτις διακρινεῖται κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ γένος, ὅπερ ἐστὶ γονιμότης περιωρισμένη. »

Οἱ δύο οὗτοι τελευταῖοι ὀρισμοὶ δὲν ἀποκλείουσι ποσῶς τὸ σύστημα τοῦ ἀλλοιωτοῦ τῶν τύπων.

Ὁ Βόγκ ἠθέλησε νὰ περιλάβῃ ἐν τῷ ὄρισμῳ αὐτοῦ τὰς διαδοχικὰς γενέσεις αὐτῶν, ἐστὶν ἡ συνένωσις ἀπάντων τῶν ἀτόμων, τῶν καταγομένων ἐκ τῶν αὐτῶν γονέων καὶ γινομένων ἐκ νέου δι' ἑαυτῶν, ἢ διὰ τῶν ἀπογόνων αὐτῶν ὁμοίων τοῖς πρώτοις αὐτῶν προγόνοις; Ὁ ὄρισμὸς δύναται κατὰ τὴν γνώμην ἐκάστου ἢ νὰ ἐρασιμωθῇ μόνον ἐν τῇ φυσικῇ οἰκογενείᾳ, ἢ νὰ λύσῃ ἀποτόμως τὸ πρόβλημα τῆς καταγωγῆς.

Τὸ πολλαπλασιάζειν ἀόριστους τοὺς ὄρισμους τῶν εἰδῶν εὐκολώτατόν ἐστι, διότι ἕκαστος φυσιοῦστρο εὐρίσκων ἀτελεῖς, ἢ ἀνκριβεῖς τοὺς ὄρισμους τῶν προγενεστέρων αὐτοῦ, προσπαθεῖ νὰ δώσῃ καὶ τὸν ἑαυτοῦ ὄρισμόν, ὅπερ οὐκ ὀλίγον συντέτεινεν εἰς τὸ ἐπισκοπεῖται πρόβλημα φυσικῶς ὀλίγον φωτεινόν.

Τὰ ὀλίγα παραδείγματα, ἅτινα ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν, ἰκνύνω δεικνύουσι τοὺς ἀυτονομίας τοῦ εἰδικοῦ χαρακτήρα; οἵτινες εἰσιν ἡ γονιμότης, ἡ ἀόριστος ἀναπαραγωγὴ καὶ ἡ μόνιμος ὁμοιότης τῶν παρηγμένων τύπων.

Ἐκαστος τῶν φυσιοῦστρον προσεπάθησε ν' ἀπονεύμῃ τὴν ὑπεροχὴν εἰς τὸν ἕτερον τῶν δύο τούτων χαρακτήρων· ἀλλ' ἐκάτερός ἐστιν ἀνεξάρτητος ἀν δώσωμεν τῷ ὄρισμῳ ἀκριβεῖαν τινα. Ἐν τῇ πράξει ὁ χαρακτήρ τῆς ὁμοιότητος τῶν τύπων φυσικῶς ὑπερίσχυεν ὡς πρὸς τὸν ἕτερον, καὶ ἐρησιμέυσεν εἰς τὸν προσδιορισμὸν ὑπὲρ τὰς 260,000, ἢ 280,000 εἰδῶν εὐρισκομένων ἐπὶ τῆς γῆς. Πῶς ὅμως νὰ ταξινομήσωμεν ὄντα οὐδόλως ἀλλήλοις ὁμοιάζοντα; πῶς νὰ σπουδάσωμεν ἀρκούντως τὴν γονιμοποίησιν, τὴν παραγωγὴν ἐκάστου τῶν ἐνεστώτων τύπων, ἢ πῶς νὰ δοκιμάσωμεν τὴν νοθογένειαν αὐτῶν; Διὰ δὲ τοῦ ἐκλελειπότατος τύπου, τοὺς παλαιονολογικοὺς δηλονότι, δὲν ὑπάρχουσι δι' αὐτοὺς προφανῶς ἕτεροι χαρακτήρες, παρὰ οἱ τοῦ σχήματος.

Ἦρχισαν λοιπὸν νὰ προσδιορίζωσι τὰ εἶδη ὀπωσοῦν καλῶς κατὰ τὰς ἐξαχθεῖσας λεπτομερείας ἐκ τοῦ σχήματος, ἐκ τοῦ χρώματος, ἢ ἐκ τοῦ ἀναστήματος. Οὕτω δὲ ἀπαριθμήσαντες κατὰ μέσον ὄρον τὸν ζῶντα πληθυσμὸν τῆς γῆς ὑπέταξαν τύπους τινὰς μόνον ὑπὸ τὴν ἐπίρροιαν τῶν διαφορῶν τόπων, ἢ ὑπὸ τὴν ὡς ἐκ τῆς ἑτεροσυζεύξεως νοθογένειαν. Ἐπὶ δὲ τῆς βάσεως ταύτης, τῆς τοσοῦτ' στενῆς, στηριζόμενοι ὠκοδόμησαν καὶ ἀνήγειραν ἐπιστημονικὰ δόγματι συστηματικῶς διατυπωθέντα καὶ γενόμενα ἄλλα πίστεως. Ὅποῖα ὅμως διαφορὰ ἐν τῷ τύπῳ παρὰ τῷ αὐτῷ ἀτόμῳ κατὰ τὰς διαφορὰς τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἡλικίας! ὅποῖα διαφορὰ κατὰ τὰ φύλα,

ἔνθα ταῦτα χωρίζονται!! Οὕτω τὸ ὄστρακον τοῦ *Lincoeus ovalis* διέρχεται διαδοχικῶς διὰ πέντε ἐπικίρων τύπων, ὧν οἱ τέσσαρες πρώτοι παρατηροῦνται ὡς εἰδικοί τύποι παρ' ἄλλοις μαλακίοις (Ντυμορτίε). Δώδεκα ἐπικίροι τύποι τοῦ γένους *στροφάδος* (ἐντόμου) παρήγαγον δώδεκα εἶδη καὶ ἕξ γένη (Ἐχρεν βέργκ).

Κατὰ ποίαν στιγμὴν τῆς ζωῆς αὐτοῦ οργανικόν τι ὄν δύναται νὰ ὑπαχθῇ ὠριτισμῷ τύπῳ; Παρὰ τοῖς μαστοφόροις καὶ παρ' ἅπασιν τοῖς ἀνωτέροις ἐν τῇ ταξινομικῇ σειρᾷ δυνάμεθα νὰ ἐκλέξωμεν ὡς ὠρισμένους τύπους τὸ μέσον τῆς ζωῆς αὐτῶν, τὴν ἐφηβικὴν ἡλικίαν· παρὰ τοῖς ζώοις ὅμως, τοῖς εἰς μεταμορφώσεις ὑποκειμένοις ἢ δυσκολία ἀποβαίνει μεγίστη. Τινὲς ἐντομικοὶ σκώληκες ἀναφαίνονται, τινὲς δ' ὠρισμένοι τύποι εἰσὶν ἀτελέστεροι τῶν σκωληκοειδῶν λεγομένων τύπων. Οὕτως ὁ σκώληξ τῆς βαλάου τῆς θαλασσίας, ἐστὶν ἐλεύθερος, κινητός, ὁμοιάζων τῷ σκώληκι ὄστρακοδέρμων τινῶν (τοῦ κύκλωπος, τῆς κύπριος)· ἀκολούθως ὅμως προσκρομίζεται ἐπὶ βράχου, περικλύπτεται ὑπὸ τιτανώδους περικλύμματος, ἀπόλλυσι τὰ κινητικὰ καὶ τὰ τῆς ὀράσεως αὐτοῦ ὄργανα· καὶ ἐν τούτοις τότε ἀποκτᾷ τὰ παραγωγικά· (Κατρεφᾶς, Μεταμορφώσεις). Τί δὲ νὰ εἰπωμεν περὶ τῶν κηροποιῶν μελισσῶν, ἢ περὶ τῶν ἐργατικῶν μυρμηκῶν;

Αἱ φιλικκὰ αὐτὰ διαφορὰ εἰσιν ἐνίοτε καταπληκτικαὶ καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς ἀρθρωτοῖς. Παρὰ τοῖς ἐντόμοις αἱ φυλικά διαφορὰ ὡς πρὸς τὰς κερχία; αὐτῶν ἐταξινομήσαν πολλάκις εἰς διάφορα εἶδη καὶ μάλιστα εἰς διάφορα γένη τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ αὐτῶν. Ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν ὡς παράδειγμα τὴν πυγολαμπίδα, οὗσαν πτερωτὸν κολεόπτερον, τὸ δὲ θῆλυ ἄπτερον, σκωληκόμορπον· τὸν κοχλιοκτίνον, ὑπερεκατοντάκις ὄντα χονδρότερον τοῦ ἄρρενος· τὸν ὄριλλον διαφέροντα τοῦ θήλεος τοσοῦτο κατὰ τὴν μορφήν καὶ τὰ ἦθη, ὥστε δύναται τις ὑπολαβεῖν, ὅτι ἀποτελεῖ δύο γένη. Ἐν τῷ συμπλέγματι τῶν Λερναίων, τὰ ἄρρενα οὐδόλως ὁμοιάζουσι πρὸς τὰ θήλεα, ὄντα ὑπερεκατοντάκις χονδρότερα τῶν ἄρρένων. (Ζερφφρ. Σαίντ-Ἰλαίρ. Γενικὴ Φυσιολογία).

Ἐν τινὶ ἐξόχῳ περιγραφῇ, καταχεχωρημένη ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Λεξικῷ τῆς Φυσιολογίας Ἰστορίας ὁ Ζερὰρ ἐπιθεωρῶν γενικῶς τὰ διάφορα συμπλέγματα τοῦ ζωικοῦ καὶ φυτικοῦ βασιλείου, παρατηρεῖ, μετὰ τινος ὀρθοφροσύνης, κατὰ πόσον ἐπουσιώδεις εἰσὶν οἱ πλεῖστοι τῶν εἰδικῶν χαρακτήρων, πρὸ πάντων παρὰ

ΡΟΥΒΕΝΣ

Ο ΔΙΑΣΗΜΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ.

(Συνέχ. καὶ τέλος ἴδε τεύχος ΚΓ'. σελ. 717).

τοῖς φυσικωτάτοις πολυαριθμοῖς γενέσιν. Οὗτοι εἰσι πάντοτε ἢ διαφορὰ ἀναστήματος, ἢ χρώματος, ἢ ἦκιστα λεπτομερεῖς διαφορὰ ἦττον σπουδαῖαι τῶν ἐξαρτωμένων ἐκ τῆς ἡλικίας, τοῦ φύλου, ἢ τῶν μεταβολῶν, τῶν ἀποδοτέων τῇ ἐπίρροια τῶν τόπων, ἢ αἰτίαις ἀπροσδιορίστοις εἰσέτι.

Πολλὰ εἶδη γαλῶν, σκιούρων, μυῶν κτλ. διακρίνονται μόνον ἐκ τοῦ ἀναστήματος, τῶν κηλίδων, τῶν ταινιῶν, τοῦ ὕψους τῶν κνημῶν ἢ τοῦ μήκους τῆς οὐρᾶς· ἔστι, λέγει, εὐμενῆς ἡ τύχη, ὅταν εὐρίσκωμεν διὰ τὰ χαρακτηριστικὰ τὰ εἶδη διαφορὰς ρυθίωνων, ἢ παραδόξους τύπους ὧτων ὅπως παρὰ τοῖς χειροπτέροις ἢ διαφορὰς ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ὀδόντων ὅπως παρὰ τοῖς τανυρέκ, ἢ διαφορὰς ὡς πρὸς τὸ ἀνάστημα, ὅπως παρὰ τοῖς δακτυλοθάμοσι καὶ τοῖς τρωκτικοῖς σαρκωτάτοις, ἢ ταινίας κατὰ διαφορὰς μεταβλητοῦς ἀριθμοῦς, ὅπως παρὰ τοῖς τατοῦ, ἢ κέρατα ἰδιοτρόπως περιστρεφόμενα, ὅπως παρὰ τοῖς ἀντιλόποις, ταῖς αἰξὶ κτλ. Ἐκ τῶν πτηνῶν εὐρίσκομεν ὀλίγα, ἅτινα παρουσιάζουσι διαφορὰς, βασιζόμενας καὶ ἐπὶ ἄλλων χαρακτήρων πλὴν τοῦ χρωματικοῦ χαρακτήρος, τοῦ ἰδιαιτέρου τύπου τῆς οὐρᾶς καὶ ἐλαφρῶν τινῶν τροποποιήσεων τοῦ ράμφους ἢ τοῦ μήκους τῶν ταρσῶν. Ἐξετάζων δ' ἐπιτροχάδην ἅπασαν τὴν σειρὰν, ἀποδεικνύει, ὅτι οἱ λεγόμενοι εἰδικοί χαρακτήρες, εἰσὶ τοσοῦτον ἦττον σπουδαῖοι καὶ τοσοῦτο μᾶλλον μεταβλητοὶ καθόσον πλησιάζομεν πρὸς τὰ κατώτερα ὄρια τοῦ βασιλείου, ὅτι οἱ εἰδικοί χαρακτήρες τῶν ἐντόμων παρ. χάρ. εἰσὶ τὸ σχῆμα, τὸ ἀνάστημα, τὸ χρῶμα, αἱ διαφορὰ, ἃς παρουσιάζουσιν αἱ ἀρθρώσεις τῶν κερατιῶν, αἱ ραβδώσεις, τὰ στίγματα τῶν ἐλύτρων, τὰ κύτταρα τῶν ὑμενοπτερόων καὶ τῶν διπτέρων, ἢ τῶν πτερῶν κόψις τῶν λεπιδοπτερόων, αἱ διαφορὰ τῆς οἰκήσεως κτλ.

Ἡ ἐργασία ὅμως τοῦ προσδιορισμοῦ τῶν χαρακτήρων ἀποβαίνει ἐτι μᾶλλον δυσκολωτέρα παρὰ τῷ φυτικῷ βασιλείῳ, ἔνθα οἱ εἰδικοί χαρακτήρες λαμβάνονται ἐκ τῆς ἐνώδους, ἢ χορτώδους τοῦ καυλοῦ φύσεως, ἐκ τῆς λειώσεως, ἢ τῆς τριχώσεως, ἐκ τοῦ σχήματος, ἐκ τῆς φυλλοθεσίας, ἐκ τῆς παρουσίας ἢ ἀπουσίας τοῦ μίσχου, ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἀνήθησεως, ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ σχήματος τῶν σεφάλων, τῶν πετάλων καὶ τῶν στήμονων, ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ στίγματος καὶ τοῦ τῆς ὠθητικῆς, ἐκ τῶν διακρίσεων αὐτῆς ἐκ τῆς διαφορᾶς τῶν σπόρων κτλ. Πρὸς δὲ ἡ ἐπίρροια τοῦ τόπου καὶ ἡ ἐξημέρωσις παρενοῦσι παρὰ τοῖς ὀργανικοῖς οὐσι μεταβολὰς οὐχὶ μὴ σπουδαίας, περὶ ὧν ἐν ὀλίγοις θέλωμεν διαλάβει ἐν τοῖς ἐπομένοις.

(ἀκολουθεῖ)

Καὶ εἰσῆλθε τότε ὁ ἐφημέριος τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων, ὅστις ἅμα ἰδὼν τὸν Ρούβενσ θνήσκοντα δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ ἐν δάκρυόν του, ἀνασείρων δ' ἑαυτὸν μετ' ὀλίγον, ἐπλησίασεν εἰς τὴν κλίνην τοῦ πάσχοντος πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν χρεῶν του. Ἄμα πληρώσας τὸν φόρον του εἰς τὴν ἀδυναμίαν τῆς φύσεως, ὁ ἱερεὺς ἐγένετο πάλιν λειτουργὸς τοῦ θεοῦ Ἰησοῦ, ἐξωμολόγησε τὸν θνήσκοντα καὶ ἐδόξασε τὸν Θεὸν ἐγκαρδίως, ὅτι ἠύλογει ψυχὴν ἀγνωστάτην, ψυχὴν εὐγενῆ καὶ χριστιανικωτάτην. Ἐξελθὼν δὲ μετὰ τὴν ἐξομολόγησιν, ἦλθε πάλιν ὅπως προσφέρῃ εἰς τὸν θνήσκοντα τὴν μετὰληψιν τῶν ἀχράντων τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων, καὶ τότε ὁ θνήσκων καλέσας κύκλω τῆς κλίνης τὴν οἰκογένειαν πᾶσαν:

— Τέκνα μου, εἶπεν, ὀλίγας στιγμὰς ἔτι καὶ παρουσιάζομαι ἐνώπιον Θεοῦ, τοῦ δημιουργοῦ καὶ κριτοῦ μου, ἵνα δὲ τύχω τῆς εὐσπλαγγίας του, ἔχω ἀνάγκην τοῦ ἀπείρου ἐλέους του καὶ τῶν εὐχῶν σας. Μὴ παύετε λοιπὸν εὐχόμενοι ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου.

Ὁ κλαυθμὸς τῶν τέκνων του τὸν διέκοψε καὶ νεύσας ἵνα παύσωσι θρηνοῦντες,

— Δὲν ἔχω ἀνάγκην, ὑπέλαβε, νὰ συστήσω εἰς ὑμᾶς τὴν ὀφειλομένην πρὸς τὴν μητέρα ὑποταγὴν καὶ σέβας, διότι τοῦτο, ἐπιβάλλει ὁ Θεὸς ὡς τὸ ἱερώτερον, ὡς τὸ οὐσιωδέστερον τῶν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ τοῦτο μάλιστα συμβουλεύω εἰς ὑμᾶς καὶ ἀπαιτῶ, τὴν σύμπνοιαν! Ἀγαπάτε καὶ βοηθήτε ἀλλήλους! Ἔσεσθε δὲ καὶ χριστιανοὶ, σκεπτόμενοι ὅτι οὐδὲν ἀγαθὸν ἄνευ πίστεως, ἀνάπαυσις οὐδεμία. Ἐλθετε ἤδη νὰ σᾶς εὐλογήσω, ἔλθετε νὰ δεχθῆτε τὸν τελευταῖόν μου ἀσπασμόν.

Καὶ τὰ τέκνα, ὧν ἡ καρδία συνετριβέτο, ὧν ὁ νοῦς ἐκλονεῖτο διὰ τὴν ἀπόγνωσιν, ἔκυψαν τὴν τραχῆλον εὐλαβῶς ὑπὸ τὰς εὐλογούσας τοῦ πατρὸς χεῖρας, καὶ ἠσπᾶσθησαν εἶτα αὐτὰς, ψυχρανθείσας ἤδη ὑπὸ τοῦ θανάτου. Τὴν αὐτὴν δὲ στιγμὴν ἐφθασεν ὁ ἐφημέριος φέρων τὰ ἀχράντα μυστήρια τῆς θρησκείας.

Οἱ δὲ γείτονες καὶ οἱ φίλοι ἀκούσαντες τὴν ἀξιοθρήνητον σύμπτωσιν ἧτις ἐπεμπε τὸν Ἰωάννην Ρούβενσ εἰς τὸν τάφον, παρεστάθησαν σπεύδοντες εἰς τὴν νεκρώσιμον τελετὴν, κηρὸν δὲ φέροντες ἀνημμένον ἐγονυπέτησαν πέριξ τῆς κλί-

νης και εις το προαύλιον και εις τον δρόμον. Δείγμα ευγενές και συγκινητικόν της αγάπης και της υπολήψεως των προς τον άνθρωπον, ο δημιουργός εκάλει εις την παρουσίαν του!

Ο Ρούβενσ τότε επανελάμβανε ψελλίζων την δέησιν του Ιερέως, απαγγελομένην συγχρόνως και υπό των περιεστώτων, άλλ' ή φωνή του άδυνατοῦσα κατ' όλίγον έπαυσεν ήδη όλοτελώς, ή δέ Μαρία ριφθεῖσα επί του θανάτου εξέχυσε φωνήν σπαρακτικωτάτην.

— Τέκνα μου, αγαπητά τέκνα μου! έλθετε!

Και έδραμον ταῦτα προς την μητέρα των άπηλπισμένα!

— Δέν έχετε πλέον πατέρα, τοῖς ειπεν' ωρφανεύθητε, τέκνα μου!

Άληθώς δέ τότε ο Ρούβενσ παρέδωκε το πνεῦμα εν Κυρίῳ!

Δέν περιγράφω τας ευσεβεί, τας νεκρωσίμους τελευτάς αιτινες διελέχθησαν την αξιολάκρυν ταύτην ώραν, λέγω δέ μόνον ότι ή Μαρία Ρούβενσ ήθέλησεν ιδίαις χερσί να σαβανώση το λείψανον του άνδρός και έτέλεσε το φοβερόν τουτο

ΜΙΔΑΤ ΠΑΣΣΑΣ Νομάρχης Αΐδυνίου.

καθῆκον διά γενναιότητος, δι' ης μόνου του Υψίστου το έλεος ήδύνατο να την θωρακίση. Δέν επέτρεψε δέ εις χειρας ξένας να φέρωσιν εν τη νεκρικῇ κλίνη το λείψανον του συζύγου, άλλά τῆ συνδρομῇ αρχαίου τινος θεράποντος απέθηκεν αυτό μετ' έπιμελείας, ανῆψε την νεκρικῆν λαμπάδα και άπηλθε ζητοῦσα τα τέκνα της. Έρρίφθησαν ταῦτα εις τας άγκάλας της και τότε μόνον ήδυνήθη να κλαύση, εκχέουσα οὔτω το σπαρακτικόν άλγος όπερ επέθλιβε την καρδίαν της. Και μετὰ τας στιγμάς ταύτας τας Ιεράς της θρηνολογίας και των στεναγμῶν, άφῆθη εις το κράτος της λύπης καταβληθεῖσα και ήστάνετο ότι απέβαλε το θάρρος. Διαρκούσης δέ της κατατά-

σεως ταύτης ήκουσεν αἰφνιδίως την νεκρώτιμον φωνήν των κωδωνοστασίων, ήτις έρθασεν εις αὐτήν ως μήνυμά τι ουράνιον. Ηγέρθη τότε αἰσχυνομένη διά την άδυναμίαν της, ηύχθη βραχέως άλλ' εν κατανύξει και ανέλαβε πάλιν την άτάραχον δραστηριότητά της και την χριστιανικῆν καρτερίαν της. Ηνάγκασε τότε τα τέκνα να δειπνήτωσι, να κοιμηθῶσι μη έπιτρέπουσα την άγρυπνίαν ή μόνον εις γέροντα δούλον επί τεσταράκοντα έτη ύπερετήσαντα τον σύζυγον της. Μόνον δέ μετ' αυτού και μετὰ τινος Ιερέως συναγρυπνοῦσα, εν τῷ κοιτῶνι του νεκρου, έχεε δάκρυα άμα και προσευχάς, καθως ειπεν ο Βοσουέτος. "Οτε ή ημέρα ήρχισε να υπογελαῖ εὔτρεπίστη μι-

κρόν και ένδυθεῖσα πενθίμως έσπευσε να εξυπνίστη, καθ' ένα, άσπαζομένη τα τέκνα της και έποίησε μετ' αυτών την έωθινήν δέησιν, πρώτη αυτή απαγγέλλουσα αυτήν, αν και συνήθως επέτρεπεν εις εν των τέκνων το Ιερόν τουτο καθήκον, ή δέ φωνή της ήκούετο καθαρά και άτάραχος. Έγερεῖσα ειτα από την θέσιν ένθα έγονάτιζε πρό της Παναγίας του Τάσσου εν τῷ εικονοστασίῳ, παρέδωκε τα δύο κοράτια της εις ήλικιωμένην τινά ύπηρετίδα θέλουσα να τα πύσση εις ένα θάλαμον ίνα μη βλέπω-

λίγον τελεσθησόμενα επικήδαια χρέη.

— Άλλ' ύμεις εις άνδρες, ειπεν ει-

ρενας ται πρέπει ά-

γος και τας συ-

μασα την νύ-

τε τα ένδ-

πεκ-

ο-

ο-

ο-

γοντο από την άσβεστον τῆς ἐπιστήμης ἐπιθυμία· καὶ ὁ Πέτρος-Παῦλος διὰ τὸν αὐτὸν ζῆλον ὑποκύπτων, ἀφιερῶθη εἰς τὴν σπουδὴν μετ' ἐπιμονῆς καὶ ἀγχινοίας, δὲν ἀφώπλιζεν ὁμως διὰ τοῦτο τὸν ἀκρόχολον ἐκεῖνον διδάσκαλον· εὑρισκεν ἐν τούτοις ἱκανὴν παρηγορίαν ἐν τῇ συντροφίᾳ τριῶν συμμαθητῶν του, κτησαμένων βραδύτερον πολλὴν φήμην, οἵτινες ἡσχολοῦντο, ὡς αὐτός, μετὰ πολλοῦ ζήλου εἰς κτήσιν τῶν ὀπαιτουμένων γνώσεων, ὅπως δι' αὐτῶν ριφθῶσιν εἶτα εἰς τὸν δρόμον τοῦ πλούτου καὶ τῆς δόξης.

Δεκαοκτὼ ἤδη μῆνες παρῆλθον καὶ ὁ Πέτρος Ρούβενος μετ' αὐταπαρνήσεως ὑπέστη τὴν βάρβαρον διδασκαλίαν τοῦ θηριώδους Ἀδάμ Νοόρδ. Ἄλλ' ὁ γέρον οὗτος ζωγράφος ἐπανελθὼν ἐκ τοῦ καπηλείου, ἐσπέραν τινὰ, οἴνου καὶ χολῆς πλήρης ἀπέτεινε πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοὺς ὕβρεις καὶ τῶν καπηλικῶν αἰσχροτέρας καὶ ἔφθασε νὰ ὑψώσῃ χεῖρα καθ' ἑνός, ὃν μάλιστα ὤφειλε νὰ εὐλαβηθῆ διὰ τὴν νεότητά αὐτοῦ καὶ τὸ ἀδύνατον τοῦ ὀργανισμοῦ του. Ὁ Ρούβενος τότε καὶ οἱ λοιποὶ ἔσωσαν τὸν παῖδα ἀπὸ τοὺς ξυλισμοὺς τοῦ ἀτίμου διδασκάλου των, ἀποφασίσαντες νὰ ἀφῆσωσιν ἀμέσως τὸ αἰσχρὸν καταγώνιον του. Ἐκαστος δὲ ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἴδια καὶ ἡ κυρία Ρούβενος, ἐκ τούτων ὠφελήθησα, ἤρχισε νὰ συμβουλευῆ τὸν υἱὸν λέγουσα, ὅτι, ἐνῶ τοιαῦτα ἀτοπήματα παρέχει ἡ γραφίς τοῦ ζωγράφου, ὤφειλε νὰ ἀφιερῶθῃ ἀπὸ τοῦδε εἰς τὸ δικαστικὸν στάδιον. Ἄλλ' ἱππότης τις παρευρεθεὶς τὴν στιγμήν ταύτην, ἐμειδίασε καὶ εἶπεν εἰς τὴν κυρίαν Ρούβενος ὅτι ὅλοι οἱ ζωγράφοι δὲν ἰμοιάζουσι τὸν Ἀδάμ Νοόρδ καὶ ὅτι ἐγνώριζεν αὐτὸς ἄλλους ἀξιους πολλοῦ σεβασμοῦ καὶ ἀνθρώπους καλῆς ἀνατροφῆς καὶ χριστιανικῶν τρόπων. Ἐν τούτῳ φθὰς ὁ ἡγεμὼν Χιμάη, ἔτρεξε πρὸς τὸν οὕτως ὀμιλοῦντα, τὸν ἐνηγκαλίσθη φιλοφρονέστατα καὶ τὸν ἤλεγχε φιλικῶς, ὅτι φθὰς εἰς Ἄνθροσ δὲν κατέβη εἰς τὸ μέγαρόν του, ὅπου εὐχαρίστως, ἤθελε δεχθῆ ἄνδρα τσαούτης φήμης καὶ ὑπολήψως.

— Βλέπετε λοιπὸν, κυρία μου, εἶπε τότε μειδιῶν ὁ ἱππότης, ὅτι ὅλοι οἱ ζωγράφοι δὲν εἶναι ἀντίχριστοι καὶ θυριώδεις: Μάθετε ἤδη ὅτι ἐγὼ εἶμαι ζωγράφος, ἐὰν δὲ καλῶμαι Ὀκτάβιος Βάν-Βεέν ὡς μὲ παρουσίασεν εἰς τὸν οἶκον σας ὁ Νομάρχης, ὑπογράφομαι Ὀκτωβαίνιος εἰς τὰς εἰκόνας μου, λατινίζων τὸ ὄνομά μου.

— Διὰ τὰς εἰκόνας ταύτας, ὑπέλαθεν ὁ ἡγεμὼν, τὰς πολυζητήτους ἐκέρδισες τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν φιλίαν, οὐ μόνον πάντων τῶν διακεκριμένων ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀρχιδουκῶν Καρόλου καὶ Ἀλβέρτου καὶ τοῦ πανιερωτάτου δουκὸς τῆς Πάρμης.

Ὁ Ρούβενος ἔτρεξεν εἰς τὸν Ὀκτωβαίνιον φλογερὸς τὴν ὄψιν καὶ δεδακρυσμένος, ἐγονάτισεν ὑποκλινῶς καὶ λίθων καὶ ἀσπασθεὶς τὴν δεξιάν του.

— Ἀφετε, εἶπε, νὰ προσκυνήσω τὸν δοξάσαντα τὴν Γερμανικὴν σχολὴν! καὶ ὁ Ἀδάμ Νοόρδ αὐτὸς ἔλεγεν ὅτι πρέπει νὰ τὸν εὐλαβηθῶμεν ὡς τὴν μεγαλοφυῶν τοῦ αἰῶνος.

— Τέκνον μου, δὲν εἶμαι ἄξιος τῶν ὑπερβολικῶν ἐπαίνων σου, ἀλλ' ἂν δὲν ἦμαι προωρισμένος, ὡς Μωσὴς νὰ εἰσέλθω εἰς τὴν Χαναάν, ἔχω τοῦλάχιστον ἐναλὴν νὰ δεῖξω εἰς τοὺς εὐτυχεῖς Ἰσραηλίτας τοὺς μέλλοντας αὐτῆς οἰκητὰς.

— Μῆτερ, ὑψηλότατε, κυρία Νομάρχα, πρέπει νὰ μεσιτεύσῃτε ἵνα ὁ Ὀκτωβαίνιος μὲ δεχθῆ μαθητὴν του, ἐπεφώνησεν ἐθουσιῶν ὁ Ρούβενος· διδάσκαλε, δὲν ἐγείρομαι ἐντῦθεν πρὶν ἀπολαύσω τῆς χάριτος ταύτης.

— Τέκνον μου, τῷ εἶπεν ὁ ζωγράφος ἐὰν ὁ Θεὸς σὲ προώρισεν εἰς τὴν θείαν τῆς ζωγραφικῆς τέχνην, δὲν διατάζω οὔτε στιγμήν νὰ σὲ παραλάβω εἰς Βρυξέλλας καὶ νὰ σὲ παρδεχθῶ εἰς τὸ ἐργαστάσιόν μου, ὅπερ μοὶ παρεχοῦσαν εἰς τὸ κατὰσθημα αὐτὸ αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως, διότι μὲ ἐθελεξαν ἤδη οἱ τρόποι καὶ ἡ φυσιογνωμία σου· ἐὰν ὁμως φέρῃσαι πρὸς τὴν τέχνην ὑποκισθημάτων ἀτόπει ὑπερηφανίας, ἔχω τὸ θάρρος νὰ σοὶ εἶπω ἐλευθέρως νὰ ἀφήσῃς τὸν δρόμον ὁποῦ δὲν ὠρίσθης νὰ διαβῆς πρῶτος πάντων. Διξόν μοι εἰκόνας τινὰς τῆς παρὰ τῷ Ἀδάμ Νοόρδ σπουδῆς σου.

— Εἰς τὸν παρακείμενον κοιτῶνα, εἶπεν ἡ κυρία Ρούβενος ἔχω τὸν Βορέαν ἀρπάζοντα τὴν ἰρβήναιαν, ὁῶρον τῆς ἡμέρας τῶν γενεθλίων μου. Ἀκολουθεῖτέ με.

Καὶ ἀπῆλθον ἐπομένου τοῦ μικροῦ Ρούβενος οἱ παλμοὶ καὶ ἡ ἀνησυχία ἦσαν ἀπερίγραπτοι.

Ἄμα ἰδὼν τὴν εἰκόνα ὁ Ὀκτωβαίνιος ἔχυσεν κραυγὴν θαυμασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως, στραφεὶς δὲ πρὸς τὸν Ρούβενος, ἐνηγκαλίσθη αὐτὸν καὶ τῷ εἶπε χαίρων.

— Σὺ θὰ ἦσαι ὁ μεγαλειότερος ζωγράφος τῆς Φλανδρίας! θὰ ἦσαι ὁ μεγαλειότερος ὅλου τοῦ κόσμου ζωγράφος, ἐὰν ἀφήσῃς τὸν χρόνον καὶ τὴν ἐργασίαν νὰ ὠριμάσῃ τὴν θαυμαστὴν εὐφυῖαν ἣν ὁ Ὑψιστος ἐνεφύσησεν ἐν σοὶ. Ἐλθέ μετ' ἐμοῦ Πέτρο-Παῦλε εἰς τὰς Βρυξέλλας. Οὐ μόνον μετὰ γὰρὰς συγκατανεύω, ἀλλὰ τὸ αἰτῶ, σὲ παρακαλῶ μάλιστα, θὰ ἦται οὐχὶ μαθητὴς μου, ἀλλὰ φίλος, ἀδελφός. Σὲ δοξάζω Θεέ μου, ὅτι ἐπεφύλαττες εἰς ἐμὲ τὴν τιμὴν τοῦ νὰ χειραγωγῆσω εὐφυῖαν τοιαύτην καὶ νὰ φέρω πρὸς δόξαν καὶ

φήμην ἀθάνατον τὸν ἄνδρα, ὅστις εἶναι εἰμαρμένος νὰ καθήσῃ μετὰ τοῦ Μηχαὴλ Ἀγγέλου, τοῦ Βοναρόττου καὶ τοῦ Ραφαήλου! εὐχαριστῶ σε, Θεέ πανάγαθε! διότι, καὶ τοι τεχνίτης ἐκ τῶν δευτερευόντων, παρηγοροῦμαι ὅτι οἱ μεταγενέστεροι θέλουσι προφέρει πάντοτε τὸ ὄνομά μου, ὅταν ὀμιλῶσι περὶ τοῦ ὀλβίου ζωγράφου Ρούβενος Ἐλθέ, φίλε, ἐλθέ ἀμέσως εἰς τὸ ἐργαστάσιόν μου!

Εἶναι εὐκὸλον νὰ φαντασθῶμεν τὴν χαρὰν τοῦ Πέτρου καὶ τὴν εὐχαριστήσιν τῆς μητρός του, ἣτις τοιαύτην ἤκουσε διὰ τὸν υἱὸν προαγγελομένην μοῖραν. Τῇ ἐπαύριον λοιπὸν ὁ μαθητὴς καὶ ὁ διδάσκαλος ἀνεχώρησαν εἰς Βρυξέλλας, ἐνθα ὁ ἀγαθὸς Ὀκτωβαίνιος καὶ τὴν ἴδιαν ἀπερνούμενος δόξαν, ἐσπούδαζεν οὐ μόνον νὰ μορφώσῃ τὸ πνεῦμα τοῦ Ρούβενος, ἀλλὰ καὶ νὰ τῷ ἀποκαλύψῃ τὰ μυστήρια τῆς ἐπιστήμης, χειραγωγῶν διὰ τῆς συνέσεως τὴν ἀκράτητον ὁρμὴν τῆς εὐφυΐας του. Δὲν τὸν ἀφινεν οὔτε στιγμήν, τὸν ἐλάμβανε πάντοτε μετ' ἑαυτοῦ, παρετήρει ὡς φιλόστοργος μῆτηρ τὰ ἦθη του, καὶ ἀνέδειξεν αὐτὸν μέγαν ζωγράφον ἄμα καὶ ἱππότην ἄριστον.

Δύο ἐτῶν ἤδη οὕτως παρελθόντων, ὁ Ὀκτωβαίνιος ἐγένετο σκεπτικὸς καὶ μελαγχολικώτατος καὶ πολλάκις ὁ Ρούβενος ἐφώρασεν αὐτὸν κρυφίως δακρύνοντα καὶ τὸν ἤλεγχε περιπαθῶς, ὅτι ἔχων θλίψεις δὲν τὰς ἀνκοίνωνεν εἰς τὸν θετὸν υἱὸν του.

— Φίλε μου, ἀπεκρίθη μίαν τῶν ἡμερῶν ὁ διδάσκαλος, θλίβομαι μόνον διότι ἀνάγκη νὰ ἀποχωρισθῶμεν μετ' ὀλίγον.

— Νὰ ἀποχωρισθῶμεν; τί πταίσας καταδικάζομαι οὕτως; ἠρώτησε μετ' ἄλγους ὁ Ρούβενος.

— Δὲν ἔπταισες, τέκνον μου, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα καυχῶμαι εὐχαριστούμενος ὅτι εἶχον τοιοῦτον ὡς σὲ μαθητὴν· ἀλλ' ἀνάγκη νὰ μελετήσῃς ἐν Ἰταλίᾳ τὰ ἔργα τῶν μεγάλων τεχνιτῶν, νὰ τελειοποιηθῆς θεωρῶν τὰ θαυμάσια ἀριστουργήματα των. Σοὶ ὁμολογῶ δὲ ὅτι ἀποθαρρύνομαι συλλογιζόμενος τούτο, θὰ ἦναι ἀλγεινὸς καὶ πικρότατος εἰς ἐμὲ ὁ ἀποχωρισμὸς σου... Ἐν τούτοις, ὑπέλαθεν, εἶναι ἀναγκαῖος εἰς τὴν δόξαν σου καὶ ἀπεράσιστα νὰ ὑπομείνω τὴν πικρίαν του· ἀπέλθωμεν ὁμοῦ εἰς Ἄνθροσ ἵνα αἰτήσω παρὰ τῆς μητρός σου τὴν ἄδειαν τῆς ἀναχωρήσεως.

Καὶ ἀληθῶς τῇ ἐπιούσῃ ἔφθασαν εἰς τὸν οἶκον τῆς κυρίας Ρούβενος, ἣτις εἰδίστασε νὰ ἐνδώσῃ εἰς τὴν πρότασιν τοῦ Ὀκτωβαίνιου χωρὶς νὰ συμβουλευθῆ τοὺς οἰκείους τῆς περὶ τῆς μακρᾶς τοῦ υἱοῦ ἀποδημίας. Κληθέντες δὲ οἱ ἀρμοδιώτεροι τῶν συγγενῶν, παρεδέχθησαν ἐν συμβουλίῳ τὴν γνώμην τοῦ ἀγαθοῦ διδασκάλου Ὀκτωβαίνιου.

Ὁ ἀγαθὸς λοιπὸν διδάσκαλος ἐφρόντιζε σκεπτόμενος πῶς ὠφελιμώτερον ἠδύνατο νὰ διατεθῶσι τὰ τῆς ὀδοιπορίας, καὶ οὐ μόνον ἐφωδίασε τὸν μαθητὴν του διὰ πολλῶν πρὸς τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ πολλοὺς φίλους του ἐπιστολῶν, ἀλλ' ἠθέλησε νὰ τὸν συστήσῃ καὶ εἰς τὸν ἀρχιδουκᾶ Ἀλβέρτον καὶ εἰς τὴν ἀρχιδουκίσσαν Ἰσαβέλλαν.

Καὶ δὲν ἦσαν πλέον μυστήριον αἱ προφητεῖαι τοῦ Ὀκτωβαίνιου περὶ τοῦ λαμπροῦ μέλλοντος, ὅπερ ἠνοίγετο διὰ τὸν Ρούβενος· πολὺς δὲ περὶ τούτου ἐγένετο λόγος εἰς τὴν Φλανδρίαν. Ἄν καὶ ὁ Ρούβενος, τὰς συμβουλὰς τοῦ Ὀκτωβαίνιου ἀκολουθῶν, δὲν ἐδείκνυεν εἰς κἀνένα ξένον τὰ ἔργα τῶν σπουδῶν του, ἐν τῇ Αὐλῇ ὁμως ἐθεωρεῖτο ὡς ἀνὴρ μεγαλοφυῆς, προωρισμένος νὰ δοξασθῆ καὶ τὴν πατρίδα αὐτοῦ νὰ δοξάσῃ. Μετὰ πολλῆς λοιπὸν εὐμενείας ἐδέχθησαν τὸν Ρούβενος ὁ ἡγεμὼν καὶ ἡ βασιλικὴ σύζυγός του, καὶ περιποιήθησαν αὐτὸν μετὰ πλείστης ἀγάπης βραδύτερον, πεισθέντες ἰδίως ὀφθαλμοῖς ὅτι ἦν ἄξιος τῆς περὶ αὐτοῦ διασπαρείσεως φήμης· ὁ Ρούβενος τότε ἔκλειε τὸ δέκατον ἔβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἀλλ' ἡ ἀνάπτυξις ἡ σωματικὴ καὶ οἱ χαρακτηρισμοὶ τοῦ προσώπου ἐδείκνυον αὐτὸν πλέον ἡλικιωμένον, καὶ ὁμως, ἐνῶ δὲν ἔσπερετο τῶν θελγῆτρων τῆς τρυφερᾶς ταύτης ἡλικίας, εἰς τὴν φυσιογνωμίαν αὐτοῦ περιεχόμετο χροιά τις σπουδαία καὶ σοβαρὰ, ἣτις ἐγοήτευε τοὺς ἀνθρώπους. Παρουσιασθεὶς εἰς τὴν ἡγεμονίδα ὑπὸ τοῦ Ὀκτωβαίνιου, προέβαλε μετὰ πολλῆς χάριτος, ἔκλειεν ἐν γόνυ καὶ ἔκυψε πρὸ αὐτῆς μετ' ἐπιδοξοτήτους κομφωτάτης ὡς ἂν ἀνετρέφῃ παιδιόθεν εἰς αὐτὴν βασιλέων. Διὸ ἡ Ἰσαβέλλα, γλυκὺν μειδιᾶσα, ἔτεινε τὴν δεξιάν της πρὸς τὸν Ρούβενος πρὸς ἀσπασμόν, ἐνῶ τοιαύτην ἐνδείξιν εὐνοίας δὲν ἐδαψιλεύετο εἰμὴ εἰς τοὺς ἐπισημοτέρους τῆς Φλανδρίας ἀρχοντας.

— Μὰ τὴν παναγίαν, εἶμαι ἐγγὺς νὰ ἐπιπλήξω τὸν διδάσκαλόν σου διότι τώρα μόνον, ἀναχωρῶν διὰ τὴν Ἰταλίαν, παρουσίασεν εἰς τὴν Αὐλὴν μου τοιοῦτον εὐγενῆ ἱππότην.

Ὁ Ρούβενος ἀπεκρίθη μετὰ μετριοφροσύνης, ἀλλὰ οἱ λόγοι του ἦσαν πνευματώδεις καὶ ἀξιοπρεπεῖς.

Ὑψηλότατε, εἶπε τότε ἡ ἡγεμονίς λαμβάνουσα διὰ τῆς χειρὸς τὸν Ρούβενος καὶ ὀδηγῶσα αὐτὸν πρὸς τὸν ἡγεμόνα, σὰς παρουσιάξω τὸν Ρούβενος, τὸν ἀγαπητὸν μαθητὴν τοῦ ζωγράφου ἡμῶν Ὀκτωβαίνιου καὶ τὸν συνιστῶ εἰς τὴν προστασίαν καὶ εἰς τὴν εὐμενείαν σας.

— Κύριε Ρούβενος, εἶπεν ὁ ἡγεμὼν, ὁ ἀρχιγραμματεὺς διετάχθη νὰ σοὶ ἐγχειρίσῃ συστα-

τικά πρὸς τοὺς φίλους μου Ἰταλοὺς ἡγεμόνας, ἀνάλογα πρὸς τὰ προτερήματά σου, ἄτινα ἐπιμαρτυρεῖ ὁ ἀγαπητός μας διδάσκαλος. Ἀναχώρητον λοιπόν, ἀφοῦ εἶναι ἀνάγκη νὰ τελειοποιήσῃς εἰς τὴν Ἰταλίαν τὴν ζωγραφικὴν εὐφυΐαν σου. Ὅταν δὲ ὠριμάσῃ τὸ πνεῦμά σου ἐπάνελθε εἰς τὴν πατρίδα, ἐνθα εὐρήσεις παρ' ἡμῖν τὴν φιλικὴν προστασίαν καὶ συνδρομὴν, ὣν καὶ ὁ διδάτκχλός σου ἀπολαύει.

— Ὑψηλότατε, εἶπεν ὁ Ῥούβενσ, ὀφείλω νὰ δικαιολογήσω, ἐν μέρει καὶ τὴν πρὸς με ἀγαθωσύνην ὑμῶν, ἐκτὸς ἐὰν ἦμην ἐστερημένος τιμῆς καὶ καρδίας. Ναί, ἡ μνήμη τῆς ἡγεμονικῆς εὐμενείας θέλει διπλασιάσει τὴν προθυμίαν μου, διότι ἔσεται τὸ κέντρον τῆς φιλοτιμίας καὶ τῆς πρὸς τὴν ἐργασίαν ἐπιμονῆς μου.

Καὶ ὁ ἡγεμὼν λαβὼν ἐκ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ ἄλυσιν χρυσῆν, τὴν ἐκόλλησεν εἰς τὸ στῆθος τοῦ Ῥούβενσ.

— Λάβε, τῷ εἶπε, καὶ ἔχε, μεταξὺ τῶν δώρων ἄτινα σοὶ προσφέρει ἡ Ἰταλία ἵνα μὴ τὴν ἐγκαταλείψῃς, ἔχε πάντοτε ὡς αἰώνιον ἐνθύμημα ὅτι ἀνήκεις εἰς ἡμᾶς, ὅτι σὲ περιμένομεν. Ἐπειδὴ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναχωρεῖς, καθ' ἃ εἶπεν εἰς ἡμᾶς ὁ Ὀκτωβρίνιος, ἀφιέρωσον τὴν πρώτην εἰς τὴν ἡγεμονίδα καὶ εἰς ἡμᾶς, αὐριον ἀπέργεσαι εἰς τῆς μητρὸς σου καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν παραδίδου εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ διδασκάλου.

— Τοῦ πατρὸς μου, ὑπέλαθε συγκινηθεὶς καὶ δακρῶν ὁ Ῥούβενσ, τοῦ νέου πατρὸς μου, ὅστις μοὶ ἐνέπνευσεν ἐλπίδας διὰ τὸ μέλλον, ὅστις μεγάλως με ἐτίμησεν ὀδηγήσας με ἐνώπιον τῆς Ὑψηλότητός σας.

Καὶ ἡ ἡγεμονίς ἐδάκρυσε συγκινηθεῖσα ὑπὸ τῶν θερμῶν τούτων λόγων, καὶ εὐάρεστός τις ψιθυρισμὸς ἠκούσθη ἐν μέσφ τῶν περιεστώτων ἀυλικῶν, πάντες δὲ ἐπευφήμησαν εἰς τοὺς ἐφεξῆς τῆς ἡγεμονίδος λόγους.

— Μιμουμένη τὸ καλὸν παράδειγμα τοῦ ἡγεμόνος, σοὶ προσφέρω καὶ ἐγὼ ἐνθύμημα, τὸ δακτυλίδιον τοῦτο, φέρε το εἰς μνήμην τῆς ἡγεμονίδος σου.

— Ὑψηλοτάτη! ἐπεφώνησεν ὁ Ῥούβενσ ἀδυνατῶν ἤδη νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά του, θέλετε λοιπόν νὰ ἀποθάνω ἀπὸ τὴν χαρὰν μου;

— Ἀπ' ἐναντίας μάλιστα, θέλομεν νὰ ζήσῃς ἐπὶ πολὺν χρόνον.

Ὅτω λοιπόν τιμηθεὶς, ἀνεχώρησε τὴν ἐπιούσαν εἰς Ἄνθερο, ὅπου ἡ μήτηρ προσδοκῶσα ἤδη τὴν ἐπιστροφὴν του, ἔσπευσε εἰς προὔπανθησιν καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας του. Καὶ οἱ ἀδελφοὶ καὶ αἱ ἀδελφαὶ τὸν ὑπεδέχθησαν μετὰ τῆς αὐτῆς

ἀγάπης καὶ προθυμίας· αὐτὸς δὲ χαίρων διηγήθη τὴν εὐμένειαν τῶν ἡγεμόνων καὶ ἐν τούτοις πάντες συνῆλθον εἰς δεῖπνον εὐχάριστοι καὶ εὐτυχεῖς, ἀλλὰ τὸ ἐσπέρας ἐπεχύθη εἰς τὴν καρδίαν των ἡ μελαγχολία καὶ ἡ λύπη, διότι ἤγγιζεν ἡ ὥρα τοῦ ἀποχωρισμοῦ των· ὁ Πέτρος γονατίσας πρὸ τῆς μητρὸς ἤτησε τὴν εὐχὴν τῆς, αὕτη δὲ ἀφελῶς καὶ μετὰ ἀξιοπρεπείας ἐγερθεῖσα,

— Θεέ μου, ἠύχθη τρέμουσα· ἰδοὺ ὁ νεότερος τῶν υἱῶν μου ἀναχωρῶν εἰς μακροτάτην ὁδοπορίαν! Ἄς τὸν ἐπιτηρῶσιν οἱ ἄγγελοί σου, φυλάττοντες αὐτὸν ἀπὸ πάσης ἀσθενείας καὶ συμφορᾶς, ἀλλὰ πρὸ πάντων σῶσον αὐτὸν ἀπὸ τῆς πονηρίας τοῦ δαίμονος καὶ φύλαξον τὴν καρδίαν του ἀγνὴν ἐν τῇ πίστει καὶ καθαρᾶν. Ὡ κάλλιον ὁ θάνατος ἢ ἡ ἀμαρτία, διότι εὐκολώτερον δύναται νὰ μὲ παρηγορήσῃ ἢ στέρησις του, ἢ ἡ ἀποπλάνησις τῆς ψυχῆς του. Προκίσθησις δὲ τις ὀδυνηρὰ βασανίζει τὴν στιγμὴν ταύτην τὸν λογισμὸν μου καὶ μοὶ λέγει, ὅτι τελευταίαν φορὰν ἀκούει ὁ Πέτρος τοὺς λόγους μου, ὅτι δὲν θέλομεν συναντηθῆναι πλέον ἢ εἰς τὸν οὐρανόν. Γεννηθῆτω μὲν, Κύριε, τὸ θέλημά σου τὸ ἅγιον, ἀλλ' εὐδόκησον καὶ νὰ συναντηθῶμεν μίαν ἡμέραν ἐν τῇ μακαριότητι τῶν σκηνωμάτων σου!

Καὶ ἤνοιξε τὰς ἀγκάλας — ἐνηγκαλίσθησαν μένοντες οὕτω ἐπὶ πολλὰς στιγμὰς ἐν λυγμοῖς καὶ δακρῶσι. Μετὰ δὲ τὴν περιπαθῆ συγκινήσιν ἀνῆγειρεν ἡ Κυρία Ῥούβενσ τὴν κεφαλὴν καὶ καθαιρούσα τοῦ εἰκονοστατίου τὴν ἀργυρὰν Παναγίαν, δῶρον τοῦ Τορκβάτου,

— Τέκνον μου, τῷ εἶπε, εἰσῆκουτέ ποτε τὰς εὐχὰς μου ἢ ἀγία αὕτη εἰκὼν καὶ ἐπανῆλθες εἰς τὴν ζωὴν ὅτε οὐδεμία ἔμεινε πλέον ἐλπίς. Σοὶ τὴν χαρίζω! μὴ τὴν ἀφίης ποτὲ, εὐγνωμονῶν μὲν διὰ τὸ θαῦμα, ἐνθυμούμενος δὲ τὴν μητέρα. Ποτάκις εἶπον εἰς σὲ ὅτι αὕτη εἶναι δῶρον ποιητοῦ ἐνδοξοτάτου! Μὴ λοιπόν ἀχαριστήσῃς, μὴ λησμονεῖς ποτὲ ὅτι ἦτον ὁ σωτὴρ τοῦ πατρὸς σου!

Ἄλλ' ὅτε ἠκούσθη ὁ θόρυβος τῆς ἀμάξης καὶ τῶν ἵππων, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὴν καρδίαν τῆς, ἀλλ' ὠχρὰ ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ υἱοῦ, τὸν ἔσφιγγεν εἰς τὸ στῆθος τῆς τρέμουσα καὶ ἔπεσε κάτω λειποψυχούσα. Ἀνεγείρασα δὲ ἑαυτὴν μετ' ὀλίγον, ἔξ μόνον τέκνα εἶδε περὶ αὐτὴν, περιποιούμενα καὶ παρηγοροῦντα τὴν λύπην τῆς.

Ὁ Πέτρος ἐν τούτῳ ὠδοιπόρει πρὸς τὰς Βρυξέλλας, ἀπομάττων τὰ δάκρυά του. Ἐκεῖ δ' εὗρε περιμένοντα τὸν Ὀκτωβρίνιον, ὅστις δὲν ἐμακρύνθη αὐτοῦ μέχρι τῆς ἐπιούσης, ἥτις ὠρίσθη διὰ τὴν ὁδοπορίαν.

Ἐγὼ δὲ οἱ ἵπποι ἔσπευσαν καλπάζοντες, ὁ Ὀκτωβρίνιος ἔρριψεν ἐπὶ τὰ γόνατα τοῦ Ῥούβενσ χαρτοφυλάκιον. Τὸ ἤνοιξεν οὗτος καὶ εὗρε γράμματα πρὸς τοὺς ἐπισημοτέρους τῶν τραπεζιτῶν τῆς Ἰταλίας, πιστωτικὰ μὲν σημαντικῆς ποσότητος, ἐμπερικλειόμενα δὲ εἰς ἐπιστολὴν οὕτως ἔχουσαν.

« Ἰέ μου, ἰδοὺ τὰ κέρδη τῶν ἰδίων οικονομῶν μου! σοὶ τὰ δανείζω, διότι, πρόσεχε καλῶς, δὲν ἀπέρχεσαι εἰς Ἰταλίαν θηρέων χρυσίον, ἀλλ' ἐπιστήμην· ὁ πλοῦτος δὲ καὶ ἡ δόξα σὲ περιμένουσιν ὧδε ἐπιστρέφοντα. »

— Θεέ μου! ἐπεφώνησεν ὁ Ῥούβενσ, πῶς, μετὰ εὐγενῆ τσαῦτα ἀγάπης τεκμήρια, πῶς δύναμαι ἐγὼ νὰ μὴ διάγω βίον ἀγνὸν καὶ ἀμώμητον; πῶς νὰ μὴ γενῶ ζωγράφος διακεκριμένος;

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Μετὰ δικαίαν καὶ ὑπ' οὐδενὸς πιστεύομεν κατεριωνευθησομένης ὑπερηφανείας ἀναγράφομεν σήμερον ἐν ταῖς στήλαις τοῦ ἡμετέρου περιοδικοῦ τὸ γεγονός· ὅτι· ἡ Α. Μ. ὁ ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΙΩΣΗΦ Εὐηρεστήθη νὰ διαβιβάσῃ ἡμῖν διὰ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρεσβευτοῦ Αὐτοῦ Βαρόνου Δε-Κάλις τὴν ὑψηλὴν Αὐτοῦ εὐαρέσκειαν ἐπὶ τῇ ἐν τινι τῶν τελευταίων τευχῶν τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» παραθέσει τῆς εἰκόνας Του καὶ δημοσιεύσει τῆς Σκιαγραφίας Του. (*)

Ἡ πρὸς τὸν «Γραφικὸν Κόσμον» ὑπὸ τοῦ Σεπτου τούτου Μονάρχου διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐπιδειχθεῖσα εὐμένεια καταδεικνύσι τὸ ζῶηρον ἐνδιαφέρον ὅπερ ὁ φιλόμουτος οὗτος Ἡγεμὼν αἰσθάνεται διὰ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα καὶ πᾶν τὸ πρὸς τὴν διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τῶν Ἑλλήνων τῆς Τουρκίας συντελοῦν.

* *

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» θεωρεῖ καθῆκον αὐτῆς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὅπως ἐκφράσῃ δημοσίᾳ τὰς εὐχαριστίας αὐτῆς πρὸς τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργὸν καὶ Αὐλάρχην τῶν Ἀνακτόρων ΓΑΖΗ ΟΣΜΑΝ ΠΑΣΣΑΝ ἐπὶ τῇ ἐξαιρετικῇ εὐμενείᾳ ἣν ἐπὶ τῇ

(*) Ἡ σκιαγραφία αὕτη ἦτο προῖον τοῦ καλῶν τοῦ καλοῦ τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» φίλου κ. Λεωνίδα Λαζαρίδου.

εὐκαιρίᾳ τῆς ἐν τινι τῶν τελευταίων τευχῶν δημοσιεύσεως τῆς Σκιαγραφίας μετὰ τῆς εἰκόνας Του ὁ εὐγενὴς οὗτος στρατηγὸς πρὸς τὸ περιοδικὸν αὐτῆς ἐπεδείξατο. Ὁ ΓΑΖΗ ΟΣΜΑΝ ΠΑΣΣΑΝ εὐχρηστήθη νὰ διαβεβαιώσῃ τὸν ἐκδότην καὶ διευθυντὴν τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» ὅτι ὑπὸ σπουδαίαν ἔλαβεν ἔποψιν τοὺς ἐν τῷ περιοδικῷ αὐτοῦ περὶ τοῦ ἀτόμου Του δημοσιευθέντας ἐπαίνους οὗς — ἐν τῇ μεγίστῃ μετριοφροσύνῃ Του βεβαίως — ἐθεώρει ἄλλως ὡς ὑπερβολικοὺς καὶ οὐδόλως πρὸς τὴν πραγματικὴν του ἀξίαν ἀνταποκρινομένους.

ΠΕΡΙ ἸΝΔΩΝ.

Δεύτερον ἔθνος μετὰ τοὺς Σίνας ἔχομεν τοὺς Ἰνδοὺς, οἵτινες εἶναι καταγωγῆς Καυκασίας. Οἱ Ἰνδοὶ εἶναι ἔθνος ἀρχαιότατον, διακρίθην ὅπως οἱ Σίνας διὰ τὸν πρώϊμον πολιτισμὸν του. Ἐχουσι δ' οὗτοι παραδόσεις ἀναβαινούσας μέχρι τοῦ 2500 ἔτους π. Χ. ἀλλ' εἶναι σκοτεινὴ καὶ δυσεξήγητοι. Οἱ Ἰνδοὶ φαίνεται ὅτι κατῆλθον (κατὰ τὰς παραδόσεις των) ἐκ βορρᾶ καὶ ἐγκατέστησαν πρὸς τὸν ἄνω Γάγγην πλησίον τοῦ ὄρους Μερου, τὸ ὁποῖον θεωροῦσιν ὡς κατοικίαν τῶν Θεῶν των καὶ ὡς κέντρον τῆς γῆς. Ἡ ἱστορία τῶν Ἰνδῶν ἀποβαίνει γνωστὴ ἀπὸ τοῦ 300 π. Χ. Πρῶτος ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος περὶ τὸ 327 π. Χ. ἐπιχειρήσας ἐκστρατεῖαν κατὰ τῆς Ἰνδικῆς εὗρεν ἀντίστασιν ἐκ μέρους δύο βασιλέων τοῦ Ταξίλου καὶ τοῦ Πώρου οἵτινες ὁμως ὑπετάχθησαν ὑπ' αὐτοῦ.

Ὁ λαὸς τῶν Ἰνδῶν ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων διηρεῖτο εἰς 4 τάξεις α'. εἰς τὴν τῶν ἱερέων, οἵτινες ὀνομάζοντο Βραχμᾶνες· β'. εἰς τὴν τῶν τεχνιτῶν· γ'. εἰς τὴν τῶν γεωργῶν καὶ δ'. εἰς τὴν τῶν ποιμένων, ἥτις ἦτο ἡ μᾶλλον περιπεφρονημένη τάξις. Αἱ τάξεις αὗται ἔζων ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ, τὸν ὁποῖον κατεῖχον ἐν τῇ κοινωνίᾳ, καὶ εἰς οὐδεμίαν ἐξ αὐτῶν ἦτο συγκεχωρημένον νὰ ζῆ ὅπως ἐξῆ ἢ ἐτέρα· ὑπῆρχε δὲ καὶ ἐμπη τις τάξις ἡ τῶν Παριῶν, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς μιὰ καὶ δὲν ἐπετρέπετο εἰς αὐτὴν νὰ συκοινωνῆ μετὰ τῶν ἄλλων τάξεων. Ἐκ τῆς τάξεως ταύτης λέ-

γεται ότι κατάγονται και οι εν Ευρώπη 'Αθίγ-
γανοι οίτινες κατ' άλλους μὲν ἤλθον εἰς τὴν Εὐ-
ρώπην περὶ τὸ 800 μ. Χ. κατ' άλλους δὲ περὶ
τὸ 1400 μ. Χ.

Τὸ πολίτευμα τῶν 'Ινδῶν εἶναι μοναρχία ἀπό-
λυτος· ἀλλ' ὁ βασιλεὺς εἶναι ὄργανον μόνον τῶν
Βραχμάνων, διότι αἱ ἱεραὶ διατάξεις τοῦ νομοθέ-

του αὐτῶν Μανουῦ ἐπέβαλλον ὄχι μόνον εἰς τὸν
Βασιλέα ἀλλ' εἰς ἅπαντας τοὺς ἄρχοντας τῶν
'Ηγεμονιῶν τὸ καθῆκον τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ὑ-
πακοῆς εἰς τοὺς Βραχμᾶνας καὶ διὰ τοῦτο αὐτοὶ
μόνοι εἶχον τὸ δικαίωμα τοῦ ἀναγορεύειν τὸν
Βασιλέα. Ἐτιμῶντο δὲ οἱ Βραχμᾶνες μᾶλλον τοῦ
Βασιλέως καὶ ἐθεωροῦντο ὡς ἄγιοι διὰ τοῦτο καὶ

ΧΟΒΑΡΤ ΠΑΣΣΑΣ.

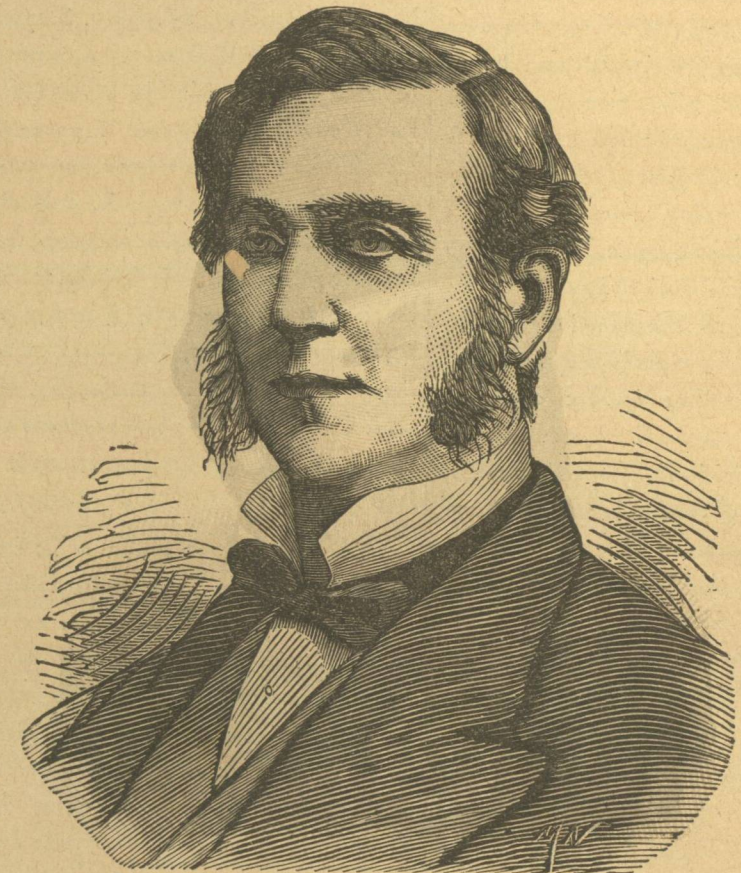
πολλάκις ἐλατρεύοντο ὡς Θεοί. Ἐφερον δὲ θρη-
σκευτικὸν περιδέραιον, καλούμενον ποῖτά, τὸ ὁ-
ποῖον ἐλάμβανον πρὶν ἢ φθάσωσιν τὸ 15 ἔτος
τῆς ἡλικίας των καὶ τὸ ἔφερον καθ' ἅπασαν τὴν
διάρκειαν τῆς ζωῆς των· ὅτε δ' ἀπέθνησκον συνε-
καίετο μετὰ τοῦ σώματος αὐτῶν.

Οἱ 'Ινδοὶ εἶχον τριῶν εἰδῶν ναοὺς α'. ὑπογεί-
ους β'. ἐπιγείους λελαξευμένους ἐντὸς θράχων,
καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καθὼς τοὺς ἡμε-

τέρους. Οἱ ὑπόγειοι ναοὶ εὐρίσκονται πρὸ πάντων
εἰς τὰς νήσους Ἐλεφαντίνην καὶ Σαλσέταν, τὸν δὲ
θαυμασμὸν τῶν περιηγητῶν κινουῦσι μάλιστα οἱ
σωζόμενοι ἐν Ἑλλόρα, ὅπου ἐντὸς ὄρους μετρίου
ὕψους ὑπάρχει σπήλαιον ἡμίκυκλον, πλήρες να-
ῶν πολυρρόφων μετὰ προφυλαίων, γεφυρῶν καὶ
προνάων, ἀπάντων ἐγκεκαλειμμένων ἐν τῷ βρά-
χῳ. Εἰς ἄλλα δὲ μέρη ὑπάρχουσι σειραὶ ναῶν,
λελαξευμένων ἐντὸς βράχων καὶ κειμένων τῶν

μὲν ἐπὶ τῶν δέ, καὶ στηριζομένων ἐπὶ κολοσσαί-
ων μαρμαρίνων Ἐλεφάντων. Ἐπίσης εἰς τὰ ἐπί-
γεια ἐγκολαπτὰ κατασκευάσματα ἀνάγοντα καὶ
αἱ περίφημοι ἐπτὰ Παγόδοι. Αὐταὶ κατασκευά-
ζοντο ἐκ μαρμάρων ἐστιλβωμένων, καὶ συνήσαν-
το ἐξ 8 — 12 ὀροφῶν. Ἡ πρώτη Παγόδα ἐκτίσθη
ὑπὸ αὐτοκράτορός τινος τῆς Κίνας, ζῶντος περὶ

τὸ 250 π. Χ. Οὕτως δ' ἐξεπλήρωσεν ὑπίσχεσιν
τὴν ὁποῖαν εἶχεν δώσει εἰς Βουδιστὴν τινα ἱερέα,
ὅστις κατ' αὐτοὺς ἀπέδειξεν ὅτι ὁ Βούδας εἶχεν
ἀφήσει πολλὰ ἔγνη τῆς ἐπὶ γῆς παρουσίας του
ἐδαπανήθη δὲ πρὸς κατασκευὴν αὐτῆς ποσόν, ἀ-
ναλογοῦν πρὸς 18 ἑκατομμύρια φράγκα κατόπιν
ὅμως κατεσκευάσθησαν καὶ εἰς τὰς 'Ινδίας διὰ

ΣΙΡ ΕΛΛΙΟΤ, Πρεσβευτῆς τῆς Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας ἐν Βιέννῃ.

φοραὶ περίφημοι Παγόδοι ὅμοιαι πρὸς τὰς τῆς
Κίνας.

Γλῶσσα τῶν 'Ινδῶν εἶναι ἡ σανσκριτικὴ ἐγκω-
μιαζομένη ὡς ἐπιτειδιωτάτη διὰ τὴν φιλοσοφίαν,
διότι βρῖθει τρόπων ἐκφράσεων καὶ τῶν μάλιστα
ἀφηρημένων ἰδεῶν· ἀλλ' ἤδη εἶναι νεκρὰ καθὼς ἡ
ἀρχαία Ἑλληνικὴ καὶ ἡ Λατινικὴ. Τὰ δὲ ἱερά βί-
βλια τῶν 'Ινδῶν καὶ οἱ νόμοι τοῦ Μανουῦ εἶναι
γεγραμμένοι εἰς σανσκριτικὴν γλῶσσαν. Ἡ ἐπι-

κὴ ποίησις λίαν ἀνεπτύχθη παρὰ τοῖς 'Ινδοῖς.
Μέχρι δὲ τῆς σήμερον ὑπάρχουσιν γεγραμμένα
εἰς σανσκριτικὴν γλῶσσαν δύο μεγάλα ἐπικά
ποιήματα, ἐξ ὧν τὸ μεγαλύτερον ὀνομαζόμενον
Βαχαθαράτα συνίσταται ἐξ 400 χιλιάδων δισ-
τίχων, καὶ περιγράφει τοὺς πολέμους τοῦ Θεοῦ
Βισνουῦ καὶ Βαλαθαράταν. Εἰς δὲ τῶν ἡμετέρων
ὁμογενῶν ὁ Κύριος Δημήτριος Γαλανὸς μεταβάς
εἰς 'Ινδίας καὶ ἐκμαθὼν τὴν σανσκριτικὴν μετέ-

φρασαν πρώτος εἰς τὴν Ἑλληνικὴν τὴν Βαλαθαράταν ἦτις εἶναι περίληψις τῆς Βαχαθαράτας.

Δύω θρησκείαι ἐπεκράτουν παρὰ τοῖς Ἰνδοῖ. ἡ θρησκεία τοῦ Βράχμα, ἡ Βράμα, ὅστις παρίστατο ὑπὸ τριπλῆν μορφήν ὡς Θεὸς δημιουργῶν καὶ τότε ἐλέγετο Βραχμᾶς, ὡς Θεὸς σώζων καὶ συντηρῶν, ὁπότε ὠνομάζετο Βισνοῦς, καὶ ὡς Θεὸς ἀπολλύων καὶ καταστρέφων, ὁπότε ἐλέγετο Σίβας. Οἱ δὲ ἱερεῖς ἐκάστης Θεότητος ἔφερον ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά. Οἱ ἱερεῖς τοῦ Βισνοῦ ἔφερον δὺν λωρίδας ἐπὶ τοῦ μετώπου, τῆς βίνος καὶ τοῦ δεξιῦ βραχίονος, τὰς ὁποίας ἐσχημάτιζον διὰ τῆς ἐπιθέσεως μίγματος, συνισταμένου ἐκ τέφρας, κόπρου ἀγαλάδος, χύματος τοῦ ποταμοῦ Γάγγου, Ἰνδικοῦ ξύλου, πυρίτιδος, ἀσθέστου, κτλ. Τὸ δὲ ἄγαλμα τοῦ Θεοῦ Βράχμα ἦτο παμμέγιστον ἐκ μαρμάρου κατεσκευασμένον καὶ ἐξήγετο ἀπαξ τοῦ ἔτους, εἰς προσδωρισμένην ἐποχὴν, ἐτύθετο ἐντὸς μεγάλης ἀμάξης συρομένης ὑπὸ πλήθους ἀνδρῶν γυναικῶν καὶ παιδίων, νομιζόντων ὅτι οὕτως ἐξιλέωνον τὸν Θεὸν των. Ἐτεροὶ δὲ φανατικώτεροι ἔρριπτον ἑαυτοὺς ὑπὸ τοὺς τροχοὺς εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἀποθάνωσιν εὐθὺς ὑπὸ τῶν πληγῶν, ἀλλ' ἀφ' οὗ βασιανισθῶσιν ἐπὶ πολὺν καιρὸν. Καὶ ἄλλοι ἦττον γενναῖοι ἐνεχάρκτον ἐπὶ τοῦ σώματός των 120 πληγὰς διὰ μαχαιρῶν χάριν τοῦ Θεοῦ των.

Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Βράχμα ἐπίστευον ὅτι ἡ δημιουργήσασα τὸν κόσμον Θεότης ἐρρῦθιμισε τὰ πράγματα εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε προάγονται ἀφ' ἑαυτῶν. Ἄλλ' ὅτι ἐκ διαλειμάτων περιπίπτουσιν εἰς σύγχυσιν καὶ τότε ἀναφαίνεται ὁ Βισνοῦς, ἐν σχήματι ἀνθρώπου ἢ ζώου καὶ ἀγορθοῖ τὰ κακῶς ἔχοντα. Ἡ Βραχμανικὴ θρησκεία ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω Θεῶν ἀνεγνώριζε πλῆθος ἄλλων Θεῶν καὶ Θεανῶν. Πρὸς τούτοις δὲ ἐθεώρουν ὡς ἱερά πολλὰ ζῶα καὶ φυτὰ πρὸ πάντων τῶν βουῶν.

Κατὰ δὲ τὸν Βουδισμόν οὗτος παρίστατο ὡς Θεὸς ἐνεργῶν καὶ ὡς Θεὸς ἡρεμῶν. Οἱ δὲ ἱερεῖς τοῦ ὠνομάζοντο Βόνζοι: καὶ οἱ ὀπαδοὶ του ἐπίστευον ὅτι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν παρυσιάζονται ἀνθρώποι προωρισμένοι νὰ ἀγορθώσωσι τὰ κακῶς κείμενα πράγματα τῆς ἀνθρωπότητος ἐπίσης ἐ-

πίστευον ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἦτο πρὶν ζῶον ἀτελέστερον καὶ ὅτι μετὰ θάνατον μεταβάλλεται εἰς ὄν ἐντελέστερον, καὶ οὕτω διὰ διαδοχικῶν τινῶν μετεμψυχώσεων ἐπὶ τέλους θὰ τελειοποιεῖται ἕως οὗ φθάσει τὸ Θεῖον. Ἰδρυτὴς τοῦ θρησκευματός τούτου ὑπῆρξεν ὁ Σακουαμούνης Γκασυτάμας ὅστις ἔζησε περὶ τὸ 600 π. Χ. Διεδόθη δὲ ἡ θρησκεία αὕτη λίαν ταχέως εἰς τὰς Ἰνδίας, τὴν Νεπέλ, Κασμιρίαν, Κεϋλάνην, Σιάμην, καὶ Βούρμαν' περὶ δὲ 300 ἔτος π. Χ. ἀπεστάλησαν ἐκ Βενάρες 18 ἱερεῖς εἰς τὴν Κίναν διὰ νὰ διαδώσωσιν τὸν Βουδισμόν ἀλλ' αἱ προσπάθειαι αὐτῶν καὶ τῶν διαδόχων των ἀπέβησαν ἀνωφελεῖς· μόνον δὲ περὶ τὸ 95 ἔτος μ. Χ. ὁ Βουδισμὸς ἤρχισεν νὰ ἀποκτᾷ ἐπίσημον ἐπιρροὴν εἰς τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοκράτορος Μινγ-Τι κατέστη ἡ πρώτη μεταξὺ τῶν θρησκειῶν τῆς Κίνας, διότι ὑπὲρ τὰ 150 ἑκατομ. Σινῶν πρεσβεύουσι τὸν Βουδισμόν. Περιέργον δὲ εἶναι ὅτι τινὲς τῶν θρησκευτικῶν ἑορτῶν τῶν Βουδιστῶν ἔχουσιν ὁμοιότητας πρὸς τινὰς τῶν ἡμετέρων.

Οἱ δὲ Νότιοι Ἰνδοὶ ἐθεώρουν ὡς ἐπίσημον Θεὸν των τὸν Ἀϋενάρ, τὸν ὁποῖον ἐλάτρευον ὡς Θεὸν τῶν χωρίων καὶ τῶν ἀγρῶν, καὶ τὸν θεωροῦσιν ὡς ἐξουσιαστὴν τῶν καταχθονίων πνευμάτων καὶ φαντασμάτων. Ὑπῆρχον δὲ πλεῖστοι ναοὶ τοῦ Θεοῦ τούτου ὅστις παρηκολουθεῖτο ὑπὸ σωματοφυλάκων κατεσκευασμένων ἐκ γύψου 20 ποδῶν ὕψους καὶ 40 ποδῶν μήκους ἠκολουθοῦντο δὲ ὑπὸ πεζῶν στρατιωτῶν οἵτινες ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν καὶ Ἐλέφαντας.

Σήμερον αἱ Ἰνδία εὐρίσκονται ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῆς βασιλείας τῆς Ἀγγλίας. Διὰ δὲ μεγάλων κόπων καὶ θυσιῶν διέδωσαν διὰ τῶν ἱεραποστόλων αὐτῶν μετὰ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τὸν Χριστιανισμόν εἰς πολλὰ μέρη τῶν Ἰνδιῶν καὶ συνέστησαν οὕτως ὑπὲρ τὰς 200 Χριστιανικὰς ἐκκλησίας, τῶν ὁποίων πολλὰ μέλη εἶναι Βραχμᾶνες.

Ζέφυρος Σταυρίδης.

ΤΙΝΑ

ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

Ἄξιοπαράτητος εἶναι ὅτι αἰετοτε ὑπῆρχεν ἀντίφασις ὡς πρὸς τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσιν τοῦ γυναικείου φύλου. Παρὰ τοῖς μᾶλλον ἀγρίοις λαοῖς, ἐν ἐποχῇ βαρβάρου βιώσεως, ὅτε ἡ γυνὴ ὑπῆρχε λάφυρον καὶ κτήμα ἀναφαιρέτου τοῦ ἀνδρός, οὐχ ἦττον αἱ γυναῖκες ἀπελάμβανον προληπτικῆς, οὕτως εἰπεῖν, ὑποδεξιώσεως ὑφ' ὅλης ἐν γένει τῆς φυλῆς αὐτῶν, εἰς αὐτὰς ἀπετεινόντο πρὸς ἴασις τῶν ἑαυτῶν πληγῶν καὶ ἀσθενειῶν, αὐταῖς ἀπέδιδόν γνῶσιν τοῦ μυστικοῦ καὶ τοῦ θείου. Κατὰ δὲ τὸν ἡμέτερον πεπολιτισμένον αἰῶνα, ὅτε ἐνεκα τῆς ἐπιρροῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ἀναπτύξεως, ἡ γυνὴ ἐν μὲν τῷ οἰκιακῷ βίῳ περιστοιχίζεται ὑπὸ ἀπειραρίθμων τιμῶν, ἀλλὰ μέχρις ὠρισμένων ὀρίων εἶναι ἐξησφαλισμένη ὡς πρὸς τὸ δίκαιον τῆς περιουσίας, ἡ κοινωνία ἀπαντᾷ μετ' ἀπιστίας καὶ ἀευχαριστήσεως πρὸς πᾶσαν αὐτῆς ἀπόπειραν πρὸς κατάληψιν καὶ μάθησιν παντός ὅ,τι ἐπιτρέπεται εἰς ἕκαστον νεανίαν. Ἡ προαναφερθεῖσα ἀντίφασις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου λίαν ὀγκνητικὴ καὶ ὀριμεῖα παρουσιάζεται νῦν ἐν Γερμανίᾳ· ὁ Τάκιτος ἐτι ἔγραφε περὶ τῆς μεγάλης σημασίας τῆς γυναικὸς ἐν τε τῷ κοινωνικῷ καὶ πολιτικῷ βίῳ τῶν ἀρχαίων Γερμανῶν, καὶ ἰδίως πῶς αἱ γυναῖκες ἐκατέρωθεν διὰ τῶν παρακλήσεων αὐτῶν νὰ ἐπουλώνωσι τὰς πληγὰς των ἐξ αὐτῶν μαχῶν, πῶς αἱ φυλαὶ ἐκεῖναι παρὰ τῶν ὀπίων οἱ Ρωμαῖοι ἐλάμβανον ὡς ὀμήρους γυναικας αὐστηρῶς ἐτήρουν τὴν εἰρήνην, πῶς οἱ Γερμανοὶ ἀνεγνώριζον ἐν τῷ προσώπῳ τῆς γυναικὸς εἰκόνα ἱεράν καὶ προορατικὴν, καὶ πῶς οὗτοι ἐπὶ τέλους ἐδέχοντο τὰς συμβουλὰς καὶ ὑπετάσσοντο εἰς τὰς νοθεσίας αὐτῶν. Ἡ Βελέτα, ἡ Ἀσυρινία, καὶ πολλαὶ ἄλλαι κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ρωμαίου ἱστορικοῦ ἀπελάμβανον μεταξὺ τῶν ὁμοφύλων των σχεδὸν θείων τιμῶν.

Νῦν δὲ οἱ πεπαιδευμένοι ἀπόγονοι τῶν Χάτων καὶ Χερούσκων τελείως ἀποκλείουσιν αὐτὴν ἐκ τε τοῦ κοινωνικοῦ καὶ πολιτικοῦ βίου καὶ θέλουσιν αὐτὴν πλησίον τῆς οἰκιακῆς ἐστίας.

Ὁ γνωστὸς Γερμανὸς ἱστορικός Ζίμπελ ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ «Meberdia Emancipation del Frau» ἐπιμένει εἰς τὴν πραγματικὴν διαφορὰν τῆς πνευματικῆς καταστάσεως τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ ἀνδρός. Κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ, ἡ φύσις ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸν προορισμὸν τῆς γυναικὸς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ, ἐχορήγησεν αὐτῇ ὠρισμένας πνευματικὰς ἰδιότητας. Ἡ γυνὴ εἰσπερχομένη εἰς γάμου κοινωνίαν ἐνωρίτερον τοῦ ἀνδρός δὲν κέκτηται τὸν ἀπαιτούμενον, κατ' αὐτὸν, καιρὸν πρὸς μεθοδικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος αὐτῆς. Ἡ φύσις λοιπὸν, λέγει, ἀντεκατέστησε τὴν ἀνάπτυξιν ταύτην διὰ φυσικῆς λεπτότητος πνεύματος καὶ εὐαισθησίας, ὅπερ σπανίως ἀπαντᾷ τις μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν· ἐν ἐνὶ λόγῳ ἀποδίδει αὐτῇ ἀδυναμίαν πρὸς τὴν ἐκμάθησιν σπουδαίων ἐπιστημῶν, ὡς π. χ. ἐν τῇ Φιλοσοφίᾳ, τῇ Νομικῇ καὶ τῇ πρακτικῇ Πολιτικῇ. Ταῦτα πάντα ἠνάγκασαν τὸν συνάδελφον αὐτοῦ καθηγητὴν τῆς φιλοσοφίας καὶ παιδαγωγίας Μπόνα Μέϋερ ἵνα ἀνασκευάσῃ τὰς σαθεὰς αὐτοῦ ἰδέας. Ὁ Μέϋερ λέγει: διαφορὰ μεταξὺ τῆς λογικῆς καὶ τῆς δι' ἐνστικτοῦ σκέψεως δὲν ὑπάρχει παντάπασι, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον τῆς σκέψεως μεταξὺ τοῦ ἀνδρός καὶ τῆς γυναικὸς. Εἰς τινὰς κλάδους μάλιστα, λέγει, ἐπιστημῶν, ἀνὴρ τε καὶ γυνὴ ὀφείλουσι νὰ ἔχουσιν ἴδιον προτέρημα ἐνστικτοῦ ἢ ψυχικῆν δύναμιν τοῦ σκέπτεσθαι· τοιοῦτόν τ' προτέρημα ἀπαιτεῖται εἰς τὸν διδάσκαλον, τὸν ἰατρὸν, τὸν πολιτικόν, καὶ ἐξ αὐτοῦ πηγάζουσι αἱ μᾶλλον εὐγενεῖς σκέψεις τῶν ἀνδρῶν. Ἄλλο ἐάν, λέγει, ὁ ἀνὴρ δὲν δύναται νὰ ἦ ἄνευ αὐτοῦ πλεονεκτήματος, δὲν πρέπει ἐξ ἄλλου νὰ φαίρῃ ἐκ τῆς γυναικὸς τὸ πλεονέκτημα τῆς γυναικῆς σκέψεως.

Εἰς τοὺς προσιτοὺς αὐτοὺς κλάδους τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς Πρακτικῆς, λέγει ὁ καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας, αἱ γυναῖκες σκέπτονται λογικῶς ὡς καὶ ἡμεῖς, ἀγαπῶσι τοὺς λεπτοὺς ὀρισμούς, καὶ οὐχί σπανίως ὑπερτεροῦσιν ἡμῶν κατὰ τὸ σαφὲς τῶν σκέψεων. Ὁ Μέϋερ φέρει πολλὰ παραδείγματα ὡς πρὸς τὴν ἐπίδοσιν τῆς γυναικὸς εἰς διαφόρους κλάδους τῶν ἐπιστημῶν, συμφωνεῖ δὲ τελείως μετὰ τοῦ σοφοῦ οἰκονομολόγου Ζ.

Στουάρτ Μίλλ, λέγοντος ότι οι μεγάλοι άνδρες ούχι σπανίως όφείλουσι μέρος τών ενεργών αυτών ιδεών και σκέψεων εις την επιρροήν και άγχινοίαν τών γυναικών, ώς τής γυναικός αυτών, ή άλλης τινός ευπαιδευτού και ευφυούς.

Ελευθέριος Γρ. Ταπεινός.

ΠΑΤΡΙΚΗ ΣΥΓΧΩΡΗΣΙΣ.

Εις μίαν τών δυτικών έπαρχιών τής Άγγλίας έξη πλούσιός τις άρχων, Σπένσερ όνομαζόμενος όστις έχηρευσε νέος και είχε μονογενή θυγατέρα. Μετά την στέρησιν τής συζύγου του, την όποιαν ήγάπα έκ καρδίας, μοναχή παρηγορία του έμεινε να βλέπη τ' αναπτυσσόμενα θέλητρα και τας χάριτας τής μικράς του Μαρίας, ήτις υπέσχετο ότι ταχέως ήθελεν άποκτήσει όλα τα προτερήματα όσα άλλοτε ήγάπησε και εθαύμασεν εις την άποθανούσαν του σύζυγον. Μεγίστην προσοχήν και φροντίδα κατέβαλεν εις την ανατροφήν τής τής έδωκε διδασκάλους παντός είδους, όλους διακεκριμένης αξίας, και συχνάκις ανελάμβανεν ό ίδιος τό εύρεστον τουτο καθήκον, εις τό όποιον ήτον πολύ κατάλληλος διά τε την φρόνησιν και τας γνώσεις του.

Αυξάνουσα την ήλικίαν, ή νέα Μαρία έστολίζετο με σπάνια πλεονεκτήματα, φυσικά και επίκτητα, έχουσα παν ό,τι ήδύνατο πατήρ φιλόστοργος να επιθυμήση. Η προς αυτήν άγάπη του έπομένως δεν είχεν όρια, και άλλην πλέον εις τόν βίον του επιθυμίαν δεν είχεν, ειμή πώς να την άποκαταστήση εντίμως και ευτυχώς εις τόν κόσμον.

Ός έπιτυχίαν του σκοπού τούτου, δεν έρριδώς οι πολλοί τών πατέρων, την προσοχήν εις τους βαθμούς ή εις τά πλούτη. Πεπεισμέπο την ίδίαν του πείραν και τας επί του κόσμου παρατηρήσεις του ότι ή περι τόν γάμον ευία συνίσταται εις την αυτάρκειαν και εις συμφωνίαν τών αισθημάτων, πρώτον και κύριον όσον εξήτει εις τόν μέλλοντα γαμβρόν του καρδίαν αγαθήν και έναρστον. "Ο,τι δε κυρίως άπεστρέφετο και έφοβείτο ήτον ή τάξις τών φιληδόνων άνδρών.

Η Μαρία έπροικίσθη προς τοίς άλλοις από την σιν με τά άμφίβολα δώρα τής τρυφεράς και ευθήτου καρδίας. Τούτο, ενφ την άνεδύκνειε κόν αγαθήν και φιλόστοργον προς τόν αγαπητόν τέρα της, την άβινε συγχρόνως άπροφύλακτον προς αισθήματα άλλα ισχυροτέρου και κιν-

δυνωδεστέρου είδους. "Απειρος ούσα εις τά του κόσμου, δεν διέκρινε τους ανθρώπους με τχ διορατικά όμματα του πατρός της. Όθεν, όσάκις έβλεπε μορφήν έξωτερικώς εύάρεστον, εύκόλως έφαντάζετο ότι και ό έσωτερικός χαρακτήρ με τό έξωτερικόν τουτο άνταπεκρίνετο.

Συνέβη τότε να σταθμεύη εις την πόλιν εκείνην νέος τις άξιωματικός, όστις, παρά την καλλονήν του σώματος και την κομψότητα τών ενδυμάτων, είχε και θέλητρα λόγου και συμπεριφοράς έπαγωγά εις άκρον και σπανιώτατα. Έφαινετο πλήρης πραότητος και ευαισθησίας, ενφ ή καρδία του ήτον διεφθαρμένη από διεστραμμένας άρχάς και από έξεις άσωτείας. Έκ περιστάσεως συνέβη να γνωρισθ ή με την Μαρίαν, πριν ό πατήρ αυτης νοήση τόν έπαπειλούντα αυτήν κίνδυνον. ή εντύπωσις δε την όποιαν εις τας πρώτας σχέσεις της έλαθεν έρριζώθη τόσον εις την καρδίαν της, ώστε, μολονότι ό πατήρ της, όταν άνεκάλυφεν αυτάς, μετεχειρίσθη όλα τής άποτροπής τά μέσα, και όλην την χοήσιν τής πατρικής του έξουσίας, τίποτε δεν ήδυνήθη να κατορθώση.

Έπειδή όμως ό κύριος Σπένσερ ήρνήθη σταθερώς την συγκατάθεσιν του εις συνικέσιον του όποιου τας δυστυχεϊς συνεπειάς είχε καθαρώς προΐδει, μέσον άλλο εις τους δύο έραστάς δεν έμεινε παρά την φυγήν. Νεάνις ανατραφείσα επιμελώς με άρχάς και έξεις άρετής, ως ή Μαρία, έπρεπεν επί πολυ να διστάση πριν άποφασίση τολμηρόν τοιούτον και έγκληματικόν κίνημα. αλλά τέλος πάντων έγεινε να ή άπόφασις και ή εκτέλεσις και ή δυστυχής θυγάτηρ πολυ άργά ενόησεν όποιαν φοικτήν άλλαγήν έκαμε τής τρυφεράς άγάπης του φιλοστόργότερου τών πατέρων με τους έφημέρους έρωτας άσώτου και άπίστου συζύγου.

Η δικαία άγανάκτησις του πατρός της την άπεδειλίασε τόσον, ώστε δεν έπεχείρησε να καταπυήν την όργήν του, ήτις, άφορμήν έχουσα πρᾶξιν τοιαύτην άπειθείας, ανατρέπουσαν τας προσφιλεστέρας τών ελπίδων του, υπετίθετο ότι ήθελε μείνει διαρκής και ανεξάλειπτος εις την καρδίαν του. Αφού λοιπόν υπέφερε δυστυχήματα πολλά, σωματικά και ψυχικά, ακολουθούσα σύζυγον όστις έφέρετο προς αυτήν με κτηνώδη παραμέλησιν και περιφρόνησιν, έχήρευσε τέλος πάντων εις ξένην γήν, όπου εύρίσκετο σταθμεύων ό άξιωματικός εκείνος, και έπανήλθεν εις την Άγγλίαν πάμπτωχος και δυστυχής, τό τρίτον έτος τής υπανδρείας της, φέρουσα υιόν διετη εις τας άγκάλας της.

Κατά καλήν της τύχην, άμέσως μετά την έπι-

στροφήν της, εύρε παρηγορίαν και καταφύγιον εις την οικίαν κυρίας τινός, ήτις ήτον άλλοτε φίλη στενή τής μητρός της. Εις την οικίαν εκείνην εύρεν όλην σχεδόν την αγαθότητα τής πατρικής οικίας και ή ευεργετική εκείνη γυνή, επιθυμούσα να την ώφελήση περισσότερο, άπεφάσισε να αναλάβη τό δύσκολον έργον του να την συμφιλιώση με τόν πατέρα της. Έπειδή δε ή κυρία αυτη είχεν ίσην την φρόνησιν με την αγαθότητα, ενόησεν ότι, προς έπιτυχίαν του τοιούτου σκοπού, δεν έπρεπε να ενεργήση απ' ευθείας, διότι τουτο ήδύνατο να διεγείρη ίσως την παλαιάν άγανάκτησιν του πατρός, άντι τής φιλοστοργίας του. αλλά πρώτον διά συκινήσεως, να μεσιτεύση υπέρ τής θυγατρός του, Δέν έβράδυνε δε να παρουσιάσθ εύκαιρία προς εκτέλεσιν τοιούτου σχεδίου.

Ο κύριος Σπένσερ, διατηρήσας, και μετά τόν θάνατον τής συζύγου του, στενήν μετ' αυτης φιλιαν, ήλθε να την επισκεφθ ή. Κατά συμβουλήν λοιπόν αυτης, τό παιδίον τής Μαρίας, ώραϊον και έράσμιον εις άκρον, έμβήκεν εις την αίθουσαν και έπέξεν. Ο κύριος Σπένσερ, όστις ήγάπα πολυ τά παιδία, τό είδε, και ήρώτησε την κυρίαν τίνος ήτον τό ώραϊον εκείνο παιδίον. «Είναι μιᾶς φίλης μου» άπεκρίθη με άδιαφορίαν, και έστρεψεν εύθύς εις άλλα πράγματα την όμιλίαν. Τό παιδίον εν τούτοις έστυρεν επί τό μλλον την προσοχήν του κυρίου Σπένσερ. τό εκάλεσε πλησίον του, τό έθεσεν εις τά γόνατά του, και, διά πολλών περιποιήσεων, προσέιλυσε την φιλιαν και οικιότητά του. Τό δε παιδίον πάλιν, εύχαριστήθεν εις τουτο, μετεχειρίσθη όλας τας μικράς του δυνάμεις εις τό να κερδήση εξ ολοκλήρου την καρδίαν του άγνωστου πάππου του.

Η οικοδέσποινα ήτις έστρεπε παρατηρούσα σιωπηλώς μεν, αλλά με πολλήν προσοχήν, τής άγάπης ταύτης τας προσόδους, ήλθεν αίφνιδίως εις τό μέσον, έπήρε τό παιδίον εις τας άγκάλας της και, καταφιλούσα αυτό, άνέκραξεν. «Ο Θεός να σε φυλάττη, αγαπητόν παιδίον! πολλά βάζα να σε περιμένουν εις τόν κόσμον!» «Τό μι-

» κρόν τουτο παιδίον, ήκολούθησε στραφείσα προς τον κύριον Σπένσερ, έχασε προ όλίγου τον πατέρα του, και ή μητήρ του, αγαθή και εξιέραστος νέα, έμεινεν έρημος σχεδόν και άπροστάτευτος». «Ο κύριος Σπένσερ κατενύχη βαθέως άκούσας ταυτα, και λαβών τό παιδίον από τας χείρας τής οικοδεσποίνης, και καταφιλών αυτό με άκρυσμένους όφθαλμούς, είπε. — «Ναι, ό Θεός πρώτον να σε φυλλάττη, αγαπητόν παιδίον! άλλ' αν δεν έχεις άλλους φίλους, εγώ είμαι εις τό έξής φίλος σου! Σε παρακαλώ, κυρία μου αν δεν θεωρήσ τολμηράν την έρώτησίν μου δός μου λεπτομερεστέρας τινάς έξηγήσεις περί τής καταστάσεως τής μητρός του.»

«Η μητήρ του εύρίσκεται ήδη εις την οικίαν μου, κύριε, και έρχεται να σε πληροφορήση ή ίδια.» Και, ταυτα είπούσα, έσήμανε τόν κώδωνα, και τότε εισήλθεν αίφνιδίως ή Μαρία ενδεδυμένη όλόμαυρα, και έπεσεν εις τους πόδας του πατρός της, με φωνήν δε διακοπτομένην από τά δάκρυα, μόλις ήδυνήθη να προφέρη. «Συγχώρησόν με, πάτερ! συγχώρησόν με!» Ο κύριος Σπένσερ έμεινεν ικανός στιγμάς άμφιρρεπής, κυτάζων ποτέ μεν την θυγατέρα του, ποτέ δε τό παιδίον. Τέλος πάντων, τόν έπήραν τά δάκρυα, και, άρπάζων την Μαρίαν εις τας άγκάλας του. «Σε συγχωρώ, είπε, δυστυχές, τέκνον! εξ όλης τής ψυχής μου σε συγχωρώ. λησμονώ όλα τά παρελθόντα. ό μικρός ούτος άγγελος δι' όλα μ' έξελέωσε.»

Τό αίφνίδιον τής εύτυχίας ταύτης προσέβαλε τόσον ισχυρώς την Μαρίαν, ώστε έλειποθύμησεν εις τας άγκάλας του πατρός της. αλλά συνήλθε τέλος πάντων, και ή σκηνή εκείνη μετεβλήθη εις θέαμα εύάρεστον άγάπης τρυφεράς και ειλικρινούς εύγνωμοσύνης. ή ευεργετική δε κυρία, τής όποιας ή αγαθοεργός άγγίνοικ έφερε τό ευτυχές τουτο άποτέλεσμα, εύρε την άμοιβήν του έργου της εις την έπιτυχίαν.

(Έκ του άγγλικού) *

Ο ΕΚ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΑΛΛΙΑΝΟΣ

(Τύπος Παραδειγματικής Φιλοπονίας και Έκτάκτου Έμπορικής Οξυδερκειας).

Δεν φέρομεν σήμερα όνομα άγνωστον εις τας στήλας του «Γραφικού Κόσμου» μας. δεν παραθέτομεν τίτλον επί τή θεά του όποιου ό αναγνώστης μας να ύψωση τους ώμους και μετά πληκτικής άδιαφορίας στρέψη τό φύλλον όπως παντήση άντικείμενον αναγνώσεως πλειόπ

αὐτὸν ἐνδιαφέρον. Μόλις ὡς τὸ βλέμμα τοῦ ἀναγνώστου μας ριφθῆ ἐπὶ τοῦ τίτλου ὃν φέρουσιν ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῶν αἱ γραμμαὶ αὗται ἤμεθα βέβαιοι ὅτι, εἰς οἰανδήποτε καὶ ἂν ἀνίκη οὗτος τάξιν, θὰ αἰσθανθῆ τὴν περιέργειαν αὐτοῦ ζωηρῶς ἐρεθιζομένην καὶ μετ' οὐχὶ τυχαίου ἐνδιαφέροντος θὰ ἀναγνώσῃ μέχρι τῆς τελευταίας λέξεως τὸ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον σκιαγραφικὸν μας σχεδιάσμα.

Τίς πράγματι εἶναι ὁ Κωνσταντινουπολίτης ἢ ὁ ἐπαρχιώτης ὅστις δὲν ἔχει ἤδη ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ ἰδέαν τινά, ἔστω καὶ ἀμυδράν, τῆς μεγάλης ἐκείνης ἐμπορικῆς ἐπισιμότητος, τῆς ἀντιπροσωπευούσης μίαν τῶν μεγαλητέρων χρηματικῶν περιουσιῶν ἐξ ὧσιν Ἑλλην ἠδυνήθη κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἰκανότητος νὰ σχηματίσῃ; Τίς δὲν ἤκουσε τοὺς γονεῖς, συμπολίτας ἢ φίλους αὐτοῦ ἀφηγουμένους τὰ μεγάλα ἐμπορικὰ κατωρθώματα ἐνὸς Κεφαλληνῶς ὅστις ἀναδειχθεὶς καὶ ἀνελθὼν εἰς τὴν ὑψίστην ἐμπορικὴν περιωπὴν, οὐ μόνον τῆς Τουρκίας ἀλλὰ συμπάσης τῆς Εὐρώπης, ἐτίμησε πράγματι πρῶτον τὴν τε γενέθλιον αὐτοῦ πατρίδα, καὶ εἶτα τὸ ἔθνος εἰς ὃ ἀνήκει; Τίς εἶναι τέλος ἐκεῖνος ὅστις πολλάκις τοῦ βίου αὐτοῦ δὲν ἤκουσε νὰ γίνηται λόγος περὶ τοῦ **ΑΝΔΡΕΟΥ ΒΑΛΛΙΑΝΟΥ**;...

Διὰ τὸν Κωνσταντινουπολίτην ὁ **ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΑΛΛΙΑΝΟΣ** εἶναι μέγας ἔμπορος εὐτυχῆσας νὰ προικισθῆ ἐκ φύσεως δι' ἐκτάκτου ἐπιχειρηματικοῦ πνεύματος, εἰς ὃ καὶ μόνον, φρονεῖ, ὅτι ὀφείλει τὴν κολοσσαίαν ταύτην περιουσίαν του.

Διὰ τὸν Ἑλληνα ἔμπορον τῆς Ρωσίας καὶ Ἀγγλίας ὁ **ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΑΛΛΙΑΝΟΣ** ἐκπροσωπεῖ τὸν μεγαλειότερον καὶ ἀξιοσεβαστότερον ἐμπορικὸν οἶκον ὃν Ἑλλην συνέστησέ ποτε ἐν Εὐρώπῃ· τὰς δὲ καταπληκτικὰς αὐτοῦ ἐπιχειρήσεις θεωρεῖ πάντοτε ὡς ἐγγυημένας τὴν ἐπιτυχίαν καὶ διευθυνομένας διὰ τρόπου ἀποκλειόντος ἐκ τοῦ προγράμματος αὐτῶν τὴν λέξιν «ἀποτυχία».

Διὰ τὸν Ἑλληνα ἔμπορον τῆς Μασσαλίας τὸ πρᾶγμα ἀλλάσσει: Ὁ **ΑΝΔΡΕΑΣ ΒΑΛΛΙΑΝΟΣ** εἶναι σεβαστὸς συμπατριώτης, καταστάς διὰ τῆς

ἐξόχου τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἀθηνείας ἠκορωνίς τῆς ἐν Μασσαλίᾳ ἑλληνικῆς παροικίας.

Γνωστὰ εἰσι φρονοῦμεν τοῖς πᾶσι τὰ εὐγενῆ καὶ πολύτιμα ἐκεῖνα στοιχεῖα ἅτινα ἐμπεριέχει ἡ ὁμογενὴς τῆς Μασσαλίας κοινότης.

Ἐν μιᾷ τῶν ἐμπορικότερων τῆς ὑψηλοῦ πόλεων οἱ Ἕλληνες τῆς Μασσαλίας τιμῶσι πρᾶγματι τὸν Ἑλληνισμόν καταδεικνύοντες διὰ τῆς ἐμπορικῆς αὐτῶν εὐθύτητος καὶ δραστηριότητος τὰ πολύτιμα ταῦτα διακριτικὰ τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.

Ἐν τῷ σπουδαίῳ τούτῳ οὐ μόνον τῆς Εὐρώπης, ἀλλ' ἀπάσης τῆς γῆς, ἐμπορικῶ κέντρῳ ἀπὸ τοῦ 1867 ἐγκατασταθεὶς ὁ **Ἀνδρέας Βαλλιάνος** κατέλαβε διὰ τῶν σπουδαίων αὐτοῦ προσόντων ὑπέροχον καὶ διακεκριμένον παρὰ τῷ ἐμπορικῷ καὶ κοινωνικῷ τῆς μεγαλουπόλεως ταύτης θέσιν· τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ ἀπαγγέλλει σήμερον μετ' ἐνδείξεων βεβαίως, βαθυτάτου, σεβασμοῦ ὁ Μασσαλιώτης, ἀπὸ τοῦ ταπεινοῦ μικροπόρου μέχρι τοῦ μεγάλου κεφαλαιούχου.

Τὸ οἰκογενειακὸν γόητρον τοῦ **ΑΝΔΡΕΟΥ ΒΑΛΛΙΑΝΟΥ** εἶναι ἀντάξιον τοῦ καθ' ἅπαντα τὴν ὑψηλίον καταπληκτικοῦ ἐμπορικοῦ γοήτρου του.

Ἡ σύζυγος αὐτοῦ, γόνος τοῦ μεγάλου καὶ διὰ πάντας σεβαστοῦ ἑλληνικοῦ ἐκείνου τῶν **Μελαῶ** οἴκου, εἶναι γυνὴ ἐξόχων οἰκογενειακῶν ἀρετῶν κάτοχος· τὴν ὑψηλὴν δὲ αὐτῆς ἀνατροφὴν μετέδωκε καὶ εἰς πάντα αὐτῆς τὰ τέκνα, ἐξαιρετικὴν συνάμα καταβαλλοῦσα μέριμναν ὅπως καταστήσῃ τὸν χαρακτήρα αὐτῶν Ἑλληνοπρεπῆ καὶ καταστήσῃ ταῦτα κοινωνὰ τῶν μεγάλων τῶν γονέων αὐτῶν ἀρετῶν.

Ἐ τῷ τελευταίῳ τούτῳ παραγράφῳ τῶν περὶ τοῦ **Ἀνδρέου Βαλλιάνου** γραφομένων μας δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ρίψωμεν εἰς τὰς στήλας μας καὶ τὰ ὀνόματα τῶν κ. κ. Ἀθανασίου Ρωσσολύμου καὶ Βασιλείου Βαλλιάνου, ἀνεψιῶν τοῦ μεγάλου τούτου πατριώτου. Ἡ εὐγενὴς αὐτῆς δυὰς διὰ τῆς συνέσεως καὶ εὐθύτητος ἦν ἐπιδεικνυσίαν ἐπὶ ὀλόκληρα ἤδη ἔτη ἐν τῇ διευθύν-

σει τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει παραρτήματος τοῦ μεγάλου τούτου ἐμπορικοῦ οἴκου καέστη ἀξία τῆς ζωηρᾶς ἐκτιμήσεως σύμπαντος τοῦ ἐμπορικοῦ τῆς ἡμετέρας μεγαλουπόλεως κόσμου, ἐνῶ ἀφ' ἐτέρου διὰ τῆς ἐξαιρετικῆς τῶν τρόπων αὐτῶν ἀθρότητος καὶ μεγίστης τοῦ χαρακτῆρός των εὐγενείας κατέλαβον σπουδαίαν καὶ ἐπίζηλον θέσιν παρὰ τῇ ἐκλεκτοτέρᾳ τῆς πόλεώς μας ὁμογενεῖ τε καὶ ξένη κοινωσίᾳ.

Α. Σ.

Ἡ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπὸ πολλῶν συνδρομητῶν τῆς πρὸς καταχώρησιν τερπνοῦ τινος ἐν τῷ περιοδικῷ αὐτῆς μυθιστορήματος ἐκφρασεῖσαν ἐπιθυμίαν, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ προσεχούς τεύχους τῆς μεταφράσεως καὶ ἐν αὐτῷ δημοσιεύσεως ἐνὸς τῶν λαμπροτέρων καὶ νεωτέρων προϊόντων τῆς ἐξόχου τοῦ «**Ξαβιέ-Δὲ-Μοντεπέν**» φαντασίας, τοῦ «**ΙΑΤΡΟΥ ΤΩΝ ΠΤΩΧΩΝ**», μυθιστορήματος πολλὴν κατὰ τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ ἐμποιήσαντος ἐντύπωσιν καὶ μετ' ἀληθοῦς ὑπὸ τοῦ Παρισίου κόσμου ἀναγνωσθέντος ἀπληστίας, ὡς καταδεικνύεται ἐκ τῶν πολλῶν αὐτοῦ μέχρι τοῦδε ἐκδόσεων.

Ἀναπληροῦσα καὶ τὸ κενὸν ὅπερ ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην μέχρι τοῦδε τὸ περιοδικὸν αὐτῆς παρουσίαζεν ἡ τοῦ «Γραφικοῦ Κόσμου» διεύθυνσις εὐελπιστεῖ ὅτι δεόντως θέλουσιν ἐκτιμηθῆ ὑπὸ τῶν ἀξιοτίμων αὐτῆς συνδρομητῶν αἱ προσπάθειαι καὶ θυσίαι ἃς πρὸς βελτίωσιν τοῦ περιοδικοῦ αὐτῆς καταβάλλει καὶ ὑφίσταται.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ὁ μεγάλτιμος ὁμογενὴς **Κ. Γεώργιος Ζαρίφης** παρέσχεν ἐσχάτως τραγὴν ἐνδειξὴν τῆς μεγίστης αὐτοῦ ἀνεξίθρησκείας καταδείξας ὅτι ἐν τῇ ἐκτάκτῳ αὐτοῦ ἐλευθεριότητι ἐννοεῖ νὰ παράσχη εἰς πάντας — ἀνεξαιρέτως φυλῆς καὶ ἰσθμοῦ — τὴν ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν αὐτοῦ ἀρ-
όγκ, τελεσθ... ὁ γενναῖος ὁμογενὴς ἐπισκεφθεὶς...
ἀργου, ἀπεσ... Πέρα κατὰ τὴν ὁδὸν Σακίξ-Ἀ-

γάτς πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐγκαινιασεῖσαν ἐκ-
λησίαν τῶν καθολικῶν Σύρων προσέφερον αὐτο-
προαιρέτως χρηματικὴν ὑπὲρ τοῦ ναοῦ συνδρο-
μήν. Ἀφ' ἐτέρου δὲ ὑπεσχέθη ὅτι θέλει κτήσῃ
ἰδίᾳ δαπάνη οἰκοδόμημα ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς
σχολὴ τῶν τέκνων τῆς ἐν τῇ πόλει ἡμῶν κοινότη-
τος τῶν Σύρων.

* *

— Ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ τῆς Ἀμερικῆς ἐξεδόθη με-
τὰ μεγίστης πολυτελείας καὶ φιλοκαλίας τὸ ἀπο-
τέλεσμα τῶν ἐρευνῶν καὶ ἀνακαλύψεων τοῦ ἀρ-
χαιολόγου **Σπλημμαν** ἐπὶ τοῦ πεδίου ἐνθα ἡ περί-
φημος **Τροία** ὑπάρχει, ὑπὸ τὸν τίτλον «**Ἡ Τροία**
καὶ τὰ ἑαυτῆς ἐρείπια».

* *

— Ἐδημοσιεύθη κατ' αὐτὰς ἡ ἐκκλησιαστικὴ
ἐπετηρὶς τοῦ 1880 τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας. Νῦν
ὑπάρχουσι εἰς τὰ διάφορα μέρη τῆς ὑψηλοῦ 173
ἀρχιεπισκοπικαὶ ἑδραὶ, 740 ἐπισκοπικαὶ καὶ 70
Καρδηάλιοι. Ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν πατριαρχῶν,
ἀρχιεπισκόπων ἐπισκόπων καὶ ἀποστολικῶν ἀντι-
προσώπων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀπο-
συρθέντων ἐκ τῆς ἑδρας των, ἀνέρχεται εἰς 4446.

* *

— Ἐν τῷ χωρίῳ Βασιλικᾷ Ἀνώγεια τῆς ἐ-
παρχίας Καινουρίας ἐν Κρήτῃ, ἀνευρέθησαν πέν-
τε μαρμάρινοι σαρκοφάγοι, χρονολογούμενοι ἀπὸ
τῆς π. Χ. ἐποχῆς, κοσμούμενοι δὲ δι' ἀναγλύφων
καλῆς τέχνης.

* *

— Εἰς τὸ χωρίον **Ξυλικούς** (παλαιὰ δρύμεια)
τῆς ἐπαρχίας Λοκρίδος ἀνεκαλύφθησαν ἀρχαῖαι
τινες τάφοι, ἐντὸς τῶν ὁποίων εὐρέθησαν λόγχοι
καὶ ἀγγεῖα πύλινα, κοσμούμενα μὲ διαφόρους
παραστάσεις καὶ ἄλλα τινὰ σπουδαίας, ὡς γρά-
φουσιν ἐκεῖθεν, ἀξίας ἀντικείμενα τῆς ἀρχαιότητος.

* *

— Ἐν Βέρνῃ τῆς Ἑλβετίας ὑπάρχουσι 9,000
ἐργοστάσια πνευματωδῶν ποτῶν παράγοντα κατ'
ἔτος ἐξ σχεδὸν ἑκατομμύρια λιτρῶν πνευματωδῶν
ποτῶν ὑπολογίζεται δὲ ὅτι ἐκτὸς τοῦ οἴνου καὶ
τοῦ ζύθου ἕκαστος βερναῖος πίνει κατ' ἔτος 60
λίτρας πνευματωδῶν ποτῶν. Κατὰ τὸ 1877 σι-
νεστήθη καὶ ἐκεῖ εταιρία ἐγκρατείας, ἀλλὰ δὲ

προόδευσε παντελώς ἀριθμουμένων νῦν μόνον 358 μελῶν ἐξ ὧν ἐξ ἑκ Γενεύης.

* *

Τὰ θαύματα τοῦ τηλεφώνου: Βεβαιούται ὅτι τὸ ἐξῆς σχεδὸν ἀπίστευτον γεγονός ἐλαβε χώραν. Ὁ κ. Πάκερ, ὦν ἐσχάτως ἐν Νεβράσκα, συνδιέλεχθη ἐπὶ δύο ὥρας μετὰ τῆς συζύγου καὶ ἀδελφοῦ του, ἀμφοτέρων εὐρισκομένων ἐν Πεντυλβάνια, ἥτοι 2,000 περίπου μίλια μακρὰν αὐτοῦ διὰ τηλεφώνου, διὰ μέσου τοῦ ὁποίου ἠκούετο εὐκρινῶς καὶ ὁ ἐλάχιστος ψιθυρισμός!

* *

Ἀσφάλεια ἐν τῇ περιγησί: Γάλλος τις στατιστικός μετὰ ἐπίμονον μελέτην ἐπὶ τῶν σιδηροδρομικῶν δυστυχημάτων, συμπεραίνει ὅτι ἀνθρωπὸς τις δύναται νὰ καταναλώσῃ ὅλον τὸν βίον του ταξειδεύων διὰ τῶν σιδηροδρόμων χωρὶς νὰ εὕρῃ τὸν θάνατόν του ἐν σιδηροδρομικῇ δυστυχίματι μέχρις ἡλικίας 96 ἐτῶν!

* *

Ἐν Παρισίοις ὑπάρχουσι 1245 κρεωπωλεῖα ἀπασχολοῦντα 4000 ὑπηρέτας, καὶ 4830 καφφενεῖα καὶ 84 ὠδικὰ καφφενεῖα ἀπασχολοῦντα 9844 ὑπαλλήλους καὶ ποιοῦντα κυκλοφορίαν 122 ἑκατομμύρια φράγκων.

* *

Ἐν Σιβίλλῃ τῆς Ἰσπανίας 100 οἰκίαι κατεκλύσθησαν ὑπὸ τῶν ὑδάτων· ἅπανα δὲ ἡ πόλις φαίνεται οἶονεὶ ἐπιπλέουσα ἐπ' αὐτῶν. Ἄπανα ἡ περὶ τὴν Μουρκίαν χώρα κατεκλύσθη ὑπὸ τῶν ἐκ χειλισάντων ὑδάτων τοῦ ποταμοῦ, αἱ τοιαῦται πλημμύραι ἐπροξένησαν μεγάλας ζημίας εἰς τὰ κτήματα τῶν κατοίκων.

* *

Ἡ Ἱερὰ σύνοδος τῆς Ρωσσίας τῇ προτάσει τοῦ ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν συνῆλθε νὰ συζητήσῃ τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἐορτασίων ἡμερῶν τοῦ ἔτους.

* *

Ἐν Γαλλίᾳ ἡ στρατιωτικὴ καίδησις πρόκειται νὰ ἐπεκταθῇ μέχρι καὶ τῶν μαθητῶν τῶν δημοτικῶν σχολείων. Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον τῶν Παρισίων κατέστησεν ἐπιτροπὴν εἰς ἣν ἀνέθηκε τὴν διοργάνωσιν τῶν μαθητῶν πάντων τῶν ἐν Παρισίοις δημοτικῶν σχολείων εἰς στρατιωτικὰ σώμα-

τα. Κατὰ τὴν ἐφημερίδα Γαλλίαν, ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἀπεφάσισε νὰ διαιρέσῃ τοὺς μαθητὰς εἰς τάγματα περιλαμβάνοντα ἕκαστον ἀνὰ 600 καὶ διαιρούμενα εἰς 4 λόχους.

* *

Ο ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΕΤΗΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ. — Τὸ ἀξιόλογον τοῦτο μυθιστόγημα, προῖον τῆς ἐξόχου φαντασίας τοῦ δαιμονίου ἐκείνου τοῦ αἰῶνος ἡμῶν μυθιστοριογράφου τοῦ δυναμένου οὕτως θαυμασίως ἐν τοῖς πολυτίμοις αὐτοῦ ἔργοις νὰ συναινῇ τὸν μῦθον μετὰ τῆς ἐπιστήμης, τὸ τερπνὸν μετὰ τοῦ ὠφελίμου, τοῦ κλεινοῦ ἐκείνου ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ, ἐξέδωκεν ἐσχάτως ἐν τῇ πόλει ἡμῶν ὁ κ. Σταυρός Χαμοῦδόπουλος. Τὸ ἀξιοπρόσωπον τοῦτο σύγγραμμα ἐκ δύο ἀποτελούμενον τόμων πωλεῖται παρὰ τῷ ἐκδότῃ κατὰ τὸ Πεντοπόδαρον ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς πρῆν ἐφημερίδος « Προόδου », συνιστώμεν δὲ αὐτὸ θερμῶς παντὶ φιλιαναγνώστῃ.

* *

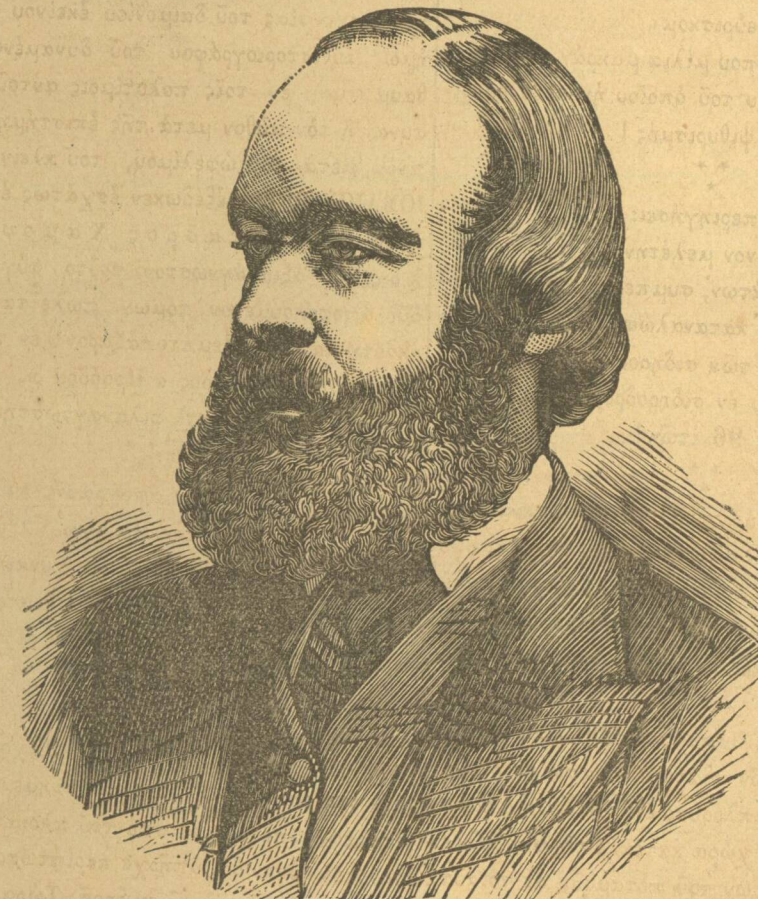
Ἐκ τῆς τελευταίας ἀπογραφῆς τοῦ βουαρικοῦ λαοῦ, ἐξάγεται ὅτι ἐν Μονάχῳ κατὰ 2000 περίπου ὑπερέχει ὁ ἀριθμὸς τῶν γυναικῶν τοῦ τῶν ἀνδρῶν. Ἐν Ἀγγλίᾳ δὲ κατὰ ἐν ἑκατομμύριον καὶ ἐπέκεινα πλείοτεραι τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες εἰσίν.

* *

Γάμος ἐν θαλάσῃ. — Εἴχομεν πρὸ καιροῦ ἀναγνώσει ἐν Εὐρωπαϊκῇ ἐφημερίδι ὅτι γάμος ἐτελέσθη ἐπὶ πλοίου ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου, διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ὑπῆρχε περίπτωσις ἐμποδίζουσα τὴν τέλεσιν αὐτοῦ ἐν ξηρᾷ. Τώρα φαίνεται ὅτι ἐπεκράτησε συρμός νὰ γίνωνται ἐν θαλάσῃ γάμοι διότι πολλοὶ τοιοῦτοι, ὡς ἀναγινώσκομεν ἐν εὐρωπαϊκαῖς ἐφημερίσιν, ἐγένοντο ἐπὶ ἀμερικανικῶν πλοίων ὑπὸ τῶν πλοιάρχων αὐτῶν καὶ τῶν προσώπων, ὧν ἡ ἔνωσις ἀνεκνήρυσσετο ἐν πλήρει Ὠκεανῷ. Οἱ οὕτω συζευγόμενοι ἐφαντάζοντο ὅτι ὁ γάμος αὐτῶν ἐτελέσθη κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ νόμου, παρετηρήθη ὅμως ἐπισήμως ὅτι οὐδὲν ἔχουσι κῦρος. Γερμανός τις, Ἐρμαν Βόοτερ, ὅστις ἐνυμφεύθη νεάνιδα ἐπὶ ἀμερικανικοῦ πλοίου πλεόντος ἐκ Νέας Ἰόρκης εἰς Χόγγ Κ ἐν- ἔθνη τος τοῦ μυστηρίου ὑπὸ τοῦ πλο-

πρὸς τὸν πρόξενον τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν ἐν τῇ εἰρημένῃ πόλει ζητῶν ν' ἀναγνωρίσῃ, ἐγκρίνη καὶ ἐπικυρώσῃ τὸν γάμον. Ὁ πρόξενος ἔγραψε πρὸς τὴν κυβέρνησιν του πληροφορῶν αὐτὴν ὅτι οἱ πλοίαρχοι ἐφρόνουσι ὅτι ἐδικαιοῦντο ὡς αἰεὶ εὐρίσκοντο ἐν θαλάσῃ νὰ τελεῖσι γάμους παντὸς ἀπειθυνο-

μένου πρὸς αὐτοὺς παρακλῶν νὰ τῷ δηλώσῃ ἐάν πράγματι ὑφίστατο τοιοῦτον δικαίωμα. Ὡς ἀπάντησις τῷ ἐδόθη ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἐν ταῖς Ἠνωμέναις Πολιτείαις τῆς Ἀμερικῆς νόμος ἐπιτρέπων τῷ πλοιάρχῳ ἀμερικανικοῦ πλοίου νὰ τελεῖ γάμον αἰτεῖ ἐπὶ πλοίου εἴτε ὁπουδήποτε ἄλλο-

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ ΣΑΛΙΣΒΟΥΡΗ.

θι». Διὰ τῆς σαφοῦς ταύτης δηλώσεως θὰ τεθῇ βεβαίως τέρμα εἰς σφετερισμὸν ξένων καθηκόντων καὶ τελετῶν, αἵτινες ζημιοῦσι τὸν ἕνα τοῦλάχιστον τῶν συμβαλλομένων.

* *

Ὁ βασιλεὺς τῆς Σουηδίας, ὅστις, ὡς γνωστὸν, ἀποφασίσας νὰ ἀναρῆται βασιλεὺς, ἐδημοσίευσεν ἄρτι τὸν ἀπὸ τῆς Σουηδίας ἀποστολῆς: «Ποιήσεις καὶ φύλλα

ἐξαχθέντα τοῦ ἡμερολογίου μου.»

* *

Ἄλλος ἡγεμὼν, ἀσχολούμενος ὡσαύτως εἰς τὴν θεραπείαν τῶν μουσῶν, ὁ τῆς Πορτογαλλίας βασιλεὺς Δὸν Λουίς, ὅστις πρὸ πολλοῦ ἀνέλαβε τὸ ἔργον νὰ διαδώσῃ παρὰ τοῖς ὑπηκόοις του τὰ ἔργα τοῦ Σαίξπηρου, ἐπεράτωσεν ἐσχάτως τὴν εἰς τὴν πορτογαλικὴν μετάφρασιν τοῦ «Ριχάρδου

Γ' ». Τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως τοῦ ἔργου τούτου προ-
ὄν ὁ ἔστεμμένος μεταφραστῆς προώρισεν ὑπὲρ
φιλανθρωπικῶν σκοπῶν.

**

Ὁ Πρίγκιψ Βίσμάρκ ἐπεριπάτει ἡμέραν τινα
ἐν Πετροπόλει καὶ συνήντησε τὸν Τσάρον. Βαδί-
ζοντες ἐπὶ μικρὸν ὁμοῦ φθάνουσιν εἰς πλατεῖαν
κεκαλυμμένην ὑπὸ χλόης, ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας ἐ-
φρούρει σκοπός· ὁ κ. Βίσμάρκ ἐρωτᾷ εὐσεβάστως :
« — Πρὸς τί εἶναι ἐκεῖ τοποθετημένος ὁ σκοπός
ἐκεῖνος ; » Ὁ Τσάρος δὲν ἤξεύρει· ἐρωτᾷ τὸν ὑ-
πασπιστὴν του. Ὁ ὑπασπιστὴς τὸ ἀγνοεῖ καὶ αὐ-
τός. Ἐρωτᾷται ὁ φρουρός. Ὁ φρουρός ἀποκρίνεται :
« — Τοιαύτη εἶναι ἡ συνήθεια ». Εἰσέρχονται εἰς
ἐγγὺς σταθμόν. Ἡ αὐτὴ καὶ πάλιν στερεότυπος
ἀπάντησις : « — Τοιαύτη εἶναι ἡ συνήθεια ». Ἐ-
πιτεινόνται αἱ ἔρευναι· μανθάνουσιν ὅτι πάντοτε
ἐτοποθετεῖτο ἐκεῖ φρουρός· οὐδὲν πλέον. Ἐπὶ τέ-
λους γέρων θαλαμηπόλος ἐνθυμεῖται ὅτι ὁ πατήρ
του, γέρων θαλαμηπόλος καὶ ἐκεῖνος, τῷ εἶπεν
ὅτι ἡ αὐτοκράτ. Αἰκατερίνα εἶδεν ἡμέραν τινα, εἰς
τὴν ἐν λόγῳ θέσιν, πρῶτον λευκοῖον καὶ διέτα-
ξε νὰ φυλάξῃ νὰ μὴ τὸ κόψῃ τις. Πρὸς φύλα-
ξιν τοῦ λευκοῖου ἐτοποθετήθη ἐκεῖ στρατιωτικὸς
φρουρός, καὶ ἔκτοτε τοῦτο ἐγένετο συνήθεια καὶ
ἐτηρήθη αὐστηρῶς.

*

Ἴνα ἐννοήσωσιν οἱ ἀναγνώσταί μας τί ἐστὶ σι-
δηρόδρομος, λέγομεν αὐτοῖς, ὅτι μία μόνη σιδη-
δρομικὴ γραμμὴ ἐν Ἀγγλίᾳ ἢ Λονδίνον καὶ
Βέστερν ἔχει στρώσει σιδηρᾶς ράβδους 40,
ἢ ἀγγλικῶν μιλίων· ὅτι ἐδαπανήθησαν ἐν συ-
νολῷ εἰς αὐτὴν 100,000,000 λιρῶν στερλινῶν·
ὅτι αἱ ἑβδομαδιαῖαι αὐτῆς εἰσπράξεις εἶνε 200,
000 λίραι ὡς ἐγγιστα· ὅτι μεταφέρει κατ' ἔτος
50,000,000 ἰεπιβάτας καὶ 30 ἕως 40 ἑκατομ. τό-
νων ἔμπορεύματα, πρὸς μεταφορὰν τῶν ὁποίων
αἱ ἀμαξοστοιχίαι των τρέχουσι 25 ἑκατομ. μί-
λια· ὑπηρετοῦσι δὲ τὸν σιδηρόδρομον αὐτὸν 2,
000 ἀτμομηχαναί, 3,000 βαγόνια ἐπιβατῶν, 50,
000 βαγόνια ἔμπορευμάτων καὶ ἕτερα διαφόρων
τῶν ἀμάξινα.

**

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ.

Ἡ κοινότης τοῦ Γαλατᾶ ἀπώλεσε κατὰ τὴν
παρελθοῦσαν ἑβδομάδα μίαν εὐσεβῆ δέσποιναν,
καλὴν οἰκοκυρὰν ἀνήκουσαν εἰς τὴν τάξιν τῶν
θεαρέστων ἐκείνων γυναικῶν τῶν καθ' ὄλον τὸν
βίον αὐτῶν τὸ καλὸν πάντοτε ἐχουσῶν ὑπ' ὄψιν
καὶ πρὸς ἐπιτέλεσιν αὐτοῦ καὶ μόνου τὰς ἐνε-
ργείας αὐτῶν χρησιμοποιούσας.

Ἡ εὐαγγελικῶν ἀρετῶν μετέχουσα αὕτη γυνὴ
εἶναι ἡ: Ἀ γ γ ε λ ι κ ῆ Μ α υ ρ ο μ μ α τ η, ἡ
κατὰ τὴν προπαρελθοῦσαν Τετάρτην εἰς τὰς αἰω-
νίους Μονὰς μεταστᾶσα.

Ἡ μακαρίτις εὐτυχίσασα νὰ γευθῆ ἀπασῶν
τῶν ἡδονῶν τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου, ἠξιώθη νὰ
περιθάλλῃ θυγατέρας, υἱούς, ἐγγονούς καὶ δι-
εγγόνους καὶ τὸ μεγαλῆτερόν της θεώρει εὐτύ-
χημα ὁπότε εἰς τὴν εὐτυχίαν αὐτῶν ἡδύνατο νὰ
συντελέσῃ, διὸ καὶ πάντες οἱ συγγενεῖς αὐτῆς
ἀπαρამύθητον ἡσθάνθησαν ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τῆς
γῆραιᾶς ταύτης μητρὸς λύπην διότι τὴν ὑπαρξιν
αὐτῆς θεώρουν ὡς ἀναγκαῖον καὶ πολύτιμον τῆς
ὑπάρξεως αὐτῶν ἐπιστέγασμα.

Σπένδοντες καὶ ἡμεῖς ἐν δάκρυ ἐπὶ τοῦ τάφου
τῆς γῆραιᾶς ταύτης καὶ σεβασμίου γυναικὸς ἐκ-
φωνοῦμεν τὸ «Γαίαν ἔχῃς ἑλαφράν».

Ἐν Ἀφρικῇ ἀνεκαλύφθησαν ἐκτεταμένα στρώ-
ματα γουάνου κατὰ πάντα σχεδὸν ὁμοίου τοῦ
γουάνου τῆς νοτίου Ἀμερικῆς. Ὁ ἀγρονόμος Πά-
τερμαν πρῶτος ἐποίησατο ἀκριβῆ ἀνάλυσιν τοῦ
γουάνου αὐτοῦ, εὔρε δὲ ὅτι περιέχει τὰ ἑξῆς συ-
στατικά· ὕδωρ 21,66, ὄργανικὰς ὕλας καὶ ἀμ-
μωνιακὸν ἄλας 44,89, ἄσβεστον 8,81, μαγνη-
σίαν 60, σκωρίαν σιδήρου 0,14, πλέ-
σόδαν 2,25, θεικὸν ὀξύ 0,47 Κ ἐν-
διαλυτὸν ἐν τῷ ὕδατι 3,9 πλοῖον ἄθη

ον καὶ χάλικα 7,69. Ἐκ τῆς γενομένης δὲ ἀ-
αλύσεως ὁ Πάτερμαν ἀπεφῆνατο ὅτι τὸ γουά-
ον τῆς Ἀφρικῆς δὲν εἶναι τόσον πρὸσφορον διὰ
οὺς δημοκρατικούς καρπούς ἂν δὲν ἀναμιχθῆ
ιετ' ἀσβέστου ἢ ἄλλων οὐσιῶν.

**

Διαμαρτυρόμενός τις ἱεροκῆρυξ ἐν Γερμανίᾳ
προσεκλήθη ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου τῶν διαμαρ-
τυρομένων νὰ ἀπολογηθῆ ἕνεκα φυλλαδίου ὑπ'
αὐτοῦ ἐκδοθέντος καὶ ἐπιγραφομένου Θεὸς ὁ Παν-
τοδύναμος δημιουργὸς ἐν ᾧ ἀρνεῖται ὅτι ὁ θεὸς
ἔξετέλεσε ποτὲ θαύματα

**

Ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἀστακος, κοινῶς δὲ Βαλού-
τζας τῆς Ἀκαρνανίας, καὶ ἀμέσως ἄνωθεν τοῦ
χωρίου Δραγαμέστου, εὐρέθη χάσμα ἀρκετοῦ με-
γέθους ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξέρχεται νέφος καπνοῦ,
ὅπερ ἀνερχόμενον σχηματίζει ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ
στήλην ἀρκετοῦ ὕψους καὶ ὀρατὴν εἰς τοὺς περὶ
τὴν θέσιν ταύτην βόσκοντας τὰ ποιμνιά των ποι-
μένας, οἵτινες ἐκ περιεργείας πλησιάζαντες, πα-
ρετήρησαν τὸ φαινόμενον τοῦτο, καὶ ὅτι σὺν τῷ
ἐξερχομένῳ καπνῷ συνεκπέμπεται καὶ μικρὰ
θερμότης.

**

Ἡ ἀξία τῶν κατὰ τὸ 1880 ναυαγησάντων
πλοίων συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν φορτίων
των, ἀνέρχεται εἰς 68,327,000 λίρας στερλί-
νας ἐξ ὧν 47,495,000 λίραι ἀντιπροσωπεύουσιν
ἀγγλικὴν ἰδιοκτησίαν· ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν ἀγ-
γελθέντων ναυαγίων ἀνέρχεται εἰς 1680 κατὰ
8 ἐλάσσονα τῶν κατὰ τὸ 1879 συμβάντων· ἐκ
τούτων 913 πλοῖα ἀγγλικά καὶ 580 ἄλλων
κρατῶν ἐναυάγησαν παρὰ τὰς βορρηνικὰς ἀ-
κτὰς. Πλέον τῶν 4,000 ἀνθρώπων ἐπνίγησαν,
200 δὲ πλοῖα ἐβυθίσθησαν συνεπείᾳ συρράξεων.

**

Ἡ κληρικῶφρων ἑφημερίς τῆς Ῥώμης «Ἡχὼν»
ἐπὶ τὸν τίτλον «τὶ δαπανᾷ ἡ Γαλλία διὰ τὸν
πρόεδρον τῆς Βουλῆς» γράφει τὰ ἑξῆς, θέλουσα
νὰ μεμφθῆ τοῦ Γαμβέτα. «Ὁ κ. Γαμβέτας ὡς πρό-
εδρος τῆς Βουλῆς λαμβάνει ἀποζημίωσιν 72 χιλ.
φράγκων τὸ ἔτος. Κατὰ τὸ 1879 διὰ τὴν ἀνα-
νέωσιν τῶν ἐπίπλων τῆς ἰδίας αὐτοῦ κατοικίας

ἐδαπανήθησαν 99, 488 φράγκα. Διὰ φωτισμὸν,
θέρμανσιν καὶ ὑπηρεσίαν ἀπολαμβάνει ἐτέρας 50
χιλ. φράγκων ὥστε τὸ γαλλικὸν ἔθνος δαπανᾷ
διὰ τὸν πρόεδρον Γαμβέταν 222 χιλ. φράγκα.

**

Ἐν Νεαπόλει τῆς Ἰταλίας συνελήφθησαν τριά-
κοντα πρόσωπα ὡς ὀπαδοὶ τῆς διεθνούς.

**

Κατὰ τὸν δημοσιευθέντα προϋπολογισμὸν τῆς
ρωσικῆς αὐτοκρατορίας διὰ τὸ ἔτος 1881, αἱ μὲν
πρόσοδοι ὑπολογίζοντο εἰς 628 ἑκατομμύρια ρού-
βλια, αἱ δὲ δαπάναι εἰς 674 ἑκατομμύρια, ἧτοι
παρουσιάζεται ἔλλειμα 46 ἑκατομμυρίων. Ὁ
προϋπολογισμὸς τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτι-
κῶν ἠϋξήθη κατὰ 12 ἑκατομμύρια ἕνεκα τῆς ὑ-
περτιμήσεως τῶν ζωοτροφῶν καὶ πολεμοφοδίων.

**

Ἐπυρπολήθη ἐν Χαθάνῳ τῆς Κούβας τὸ ἐκεῖ
μέγα ἐργοστάσιον τῶν σιγάρων· ἐπτά πρόσωπα
ἐκάησαν.

**

Οἱ ἐν Ῥώμῃ διατρίβοντες υἱοὶ τοῦ Αὐτοκρά-
τορος τῆς Ῥωσσίας μεγάλοι Δούκες Σέργιος καὶ
Παῦλος ἐπισκέφθησαν μετὰ μεγάλης ἐπισημότη-
τος τὸν Πάπαν, μεθ' οὗ ἔλαβον μικρὰν συνέντευ-
ξιν.

**

Ἡ ἔμπορία τῶν σιτηρῶν ἐν τοῖς Ἠνωμένοις
Κράτεσι τῆς Βορείου Ἀμερικῆς δὲν εὐδδοκίμησε
κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας. Αἱ ὑπερβολικαὶ
προαγοραὶ ἐπέφερον μεγίστην διατάραξιν ἐν τῇ
ἀγορᾷ Τσικάγου, ἔνθα ἔμπορικοὶ τινες οἴκοι ἔπαυ-
σαν τὰς πληρωμὰς των, ὡς ἐκ τῆς χαλαρώσεως
τῶν τιμῶν. Εἰς τοῦτο ὑπεύθυνοι εἶναι οἱ κερδοσκο-
πικοὶ τῆς νέας ὸρκῆς μὴ τηρήσαντες τὰς ὑπο-
χρεώσεις των. Φαίνεται ὅτι αἱ Τράπεζαι τῆς
Νέας ὸρκῆς ἀπεφάσισεν ἐσχάτως νὰ μὴ προδῶ-
σιν εἰς νέας προκαταβολὰς ἐπὶ τῶν σιτηρῶν, ὅ-
περ ἀφαιρεῖ τοῖς κερδοσκόποις τὰ μέσα τοῦ νὰ
προμηθεύωνται χρήματα. Γενικῶς παρατηρεῖται
ἐν πάσαις ταῖς Ἀμερικανικαῖς ἀγοραῖς ἡ τάσις
κρὸς ἐκπεσμόν τῶν τιμῶν.

**

Ἐγευματίζα, λέγει ὁ κ. Ι. Σμήθ, ἐν τῇ περι-
ηγήσει αὐτοῦ κατὰ τὴν Γουϊνέαν, παρά τινι Ἄγ-
γλῳ ἐμπόρῳ, εἰς δὲ φουκαμαχανίας (ἀνώ-
τερος ὑπάλληλος) ἤλθε καὶ μᾶς εὔρεν εἰς τὴν
τράπεζαν, καὶ παρ' αὐτοῦ ἔμαθον, ὅτι ὁ ἀλέκ-
τωρ εἶναι καταδεδικασμένος, διότι αὐτὸς ἐγένετο
αἷτιος τοῦ ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς σφαιρας, οἱ μὲν
εἶναι λευκοί, οἱ δὲ μέλανες.

— Καὶ πῶς τοῦτο; ἠρώτησα βλέπων αὐτὸν
ἀποστρεφόμενον νὰ φάγη ἔκ τινος ἐδέσματος, ὅ-
περ ὑπέθετεν ὅτι ἦτο πετεινός.

— Ἴδου μ' ἀπήτησεν. Ὅταν ὁ παντοῦνα-
μος Θεὸς ἐπλασε τὸν ἄνθρωπον, τοῦ ἔμεινε μό-
νον μία ἡμέρα, ἵνα τὸν δημιουργήσῃ. ἤρchiσε τὴν
πρωτῶν, καὶ εἰργάσθη ἀδιακόπως ὀλόκληρον τὴν
ἡμέραν, διότι εἶχεν ἀνάγκην νὰ πλάσῃ πολλοὺς
ἀνθρώπους. Ὅταν ἔφθασεν ἡ νύξ τοὺς δῖεταξε
τὰ ταχθῶσι στοιχηθῶν διὰ νὰ ἰδῆ, πῶς ἦσαν.
Τοὺς ἐξήτασεν ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου καὶ εὔρεν
ὅτι ἤθελον ἔχει ἄριστα, ὡς πρὸς τὸ σχῆμα τοῦ-
λάχιστον, ἀλλὰ πλάσας ὅλους μέλανας, διελο-
γίσθη ὅτι κάλλιον νὰ ἦσαν λευκοί. Τότε ἐπεχει-
ρησε νὰ τοὺς πλύνῃ, καὶ ἔσπευθε τὴν ἐργασίαν
του δι' ὅλης τῆς νυκτός, ὅπως τελειώσῃ εἰς τὸν
ὁπίσθιον ἔταξε χρόνον.

Ἄλλ' ἐπρόφθασε νὰ λευκάνῃ μάλισ τὸ ἥμισυ
τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἰδοὺ ὁ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.
Εἶχεν ἤδη ἐξημερώσει, καὶ ὁ Θεὸς ἠναγκάσθη ν'
ἀφήσῃ τοὺς ἄλλους χωρὶς νὰ τοὺς πλύνῃ. Ἄνευ
τοῦ ἀλέκτορος ἤθελε λευκάνει ὅλους καὶ ἅπαντες
οἱ ἄνθρωποι ἤθελον εἶσθε λευκοί. Ἴδου δὲ διατί
τὸ ἥμισυ μέλανες, καὶ ἰδοὺ διατί δὲν δύναμαι νὰ
φάγω ἀπὸ τὸν κατηραμένον αὐτὸν πετεινόν.

* *

Τοκιστής, ἀπωλέσας ἅπασαν τὴν περιουσίαν
του εἰς ἐπιχειρήσιν, εἰς ἣν ἡ ἀπληστία του ὤ-
θησεν αὐτὸν, εἶχεν ἀποθάνει ἐν μέσῳ τοιαύτης
ἐνδείας, ὥστε δὲν ὑπῆρχον οὐδὲ τῆς ταφῆς αὐ-
τοῦ αἰ δαπάναι. Οἱ φίλοι του ἐσκέφθησαν νὰ συλ-
λέξωσι συνδρομὰς διὰ νὰ ἐπαρκέσωσιν εἰς τὰς
δαπάνας τῆς κηδείας του καὶ ἐπὶ τούτῳ προσῆλ-
θον εἰς τὸν Ἀλέξανδρον Δυμᾶν, πασίγνωστον διὰ
τὴν ἀγαθότητα τῆς καρδίας καὶ τὴν γενναιοφρο-
σύνην του. Ὁ Δυμᾶς ἀποδέχεται παρευθὺς τὴν

αἷτησιν καὶ δίδει ἐν λουδοβίκειον εἰς τὸν αἷτ
τα, χωρὶς νὰ ζητήσῃ καμμίαν πληροφορίαν.

— Εὐχαριστῶ κύριε Δυμᾶ. Ἐάν ὅλοι, εἰ
σους ἀποτεινόμεθα, εἶναι τόσον γενναῖοι,
ὕμεῖς, ἡ κηδεῖα τοῦ φίλου μας, τοῦ τοκιστοῦ
θὰ γείνη μεγαλοπρεπής.

— Ἄ, εἶναι λοιπὸν διὰ τὴν κηδεῖαν τοκισ
Καὶ μετὰ μίαν στιγμὴν σκέψεως ἐξήγαγε
τοῦ θυλακίου καὶ δεῦτερον λουδοβίκειον, καὶ π
παθήσατε νὰ κηδεύσῃτε καὶ ἄλλον ἕνα εἰπ

* *

— Κατὰ τὴν περιήγησιν τῶν βασιλέων
Ἰταλίας ἐν Σικελίᾳ εἰς τῶν δημάρχων, κατὰ
γενομένην ὑπόδοχὴν τοῦ βασιλέως, τὸν ἠρώ
λίαν ἀπλοικῶς: Μεγαλειότατε πῶς ἔχει τὸ
κνον σας; Ὁ βασιλεὺς γελῶν τῷ ἀπαντῶ
τέκνον μου; Σήμερον ἐνύσταξε πολύ.

* *

Ἄρδος ἀρχιδικαστῆς εἶδὲ ποτε ὀδηγούμ
ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου του δυστυχῆ τινὸ
τηγορούμενον ἐπὶ κλοπῇ, τὸν ὁποῖον ἀνεγνώ
ὡς συμμαθητὴν του. Θέλων νὰ λάβῃ πληροφο
περὶ τῶν ἀρχαίων συντρόφων του τὸν ἐρωτῶ
γνωρίζῃ τί ἀπέγειναν: «Ἄχ, μιλῶρδε, ἀπ
ὁ κλέπτης» ὅλοι ἐκρεμάσθησαν ἐκτὸς ὕμῶν κ
μοῦ».

* *

Ὁ Βολταῖρος ἀναγνούς τὸ σύγγραμμα το
... περὶ τῆς ψυχῆς τῶν ζώων, εἶπεν: «Ὁ σ
γραφεὺς εἶναι ἐξαιρετος πολίτης, ἀλλὰ δὲν ἐξ
θεν ἀρκετὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου του.

* *

Ὁ συμπολίτης ἡμῶν κύριος Μ... διηγείτο
τινων ἡμερῶν ὅτι ἐν Ζακύνθῳ Ἄγγλου τινὸς β
δίξοντος ἀπέκοψαν τὴν κεφαλὴν, ἀλλὰ μετὰ
σαύτης τέχνης, ὥστε τὸ σῶμα ἐβάρδισεν ὀκτῶ
λα βήματα ἄνευ κεφαλῆς καὶ εἶτα κατέπεσεν.

— Δεν εἶναι ἀπίθανον, ὑπέλαθεν ὁ κύρι
... θὰ ἦτον ἀφρημένος ὁ Ἄγγλος καὶ μετ
ὀκτῶ βήματα ἐνόησεν, ὅτι τὸν ἐφόνευσαν.

Λύσις τοῦ ἐν τῷ ΙΘ'. Τεύχει Ε'.
νίγματος.

ARTEMIS (θεὰ τοῦ κυνηγίου)
ARTEMISIA (Βασίλισσα τῆς Καρ...